

Nerodnina mesečno
25 Din, za inozem-
stvo 40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
loletne 96 Din, za
inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba 2959 — nočna 2996, 2994 in 2950

SCLOVENE

Ček račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.549 za inzerate;
Sarajevo št. 7563.
Zagreb št. 39.011,
Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2999

Ishaja vsak dan s jutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Ljudje v jeseni

Prišli smo v leto dobo, ko se mladina vrne v razrede in piše šolske naloge nekako tele vsebine: Poletje je minilo z vsemi svojimi lepotami, z dobrimi in slabimi izkušnjami. Mnogim je prišlo vesele ure, drugim zopet ne. Prišla je jesen v deželo. Sadeži polja in drevoja so pobrani, nekoč tako lepo zeleno listje je porumeno in pada na tla in veter se poigrava z njim. Polja so prazna, kmet pripravlja novo setev in ako jo Bog blagoslovi, ne bomo prihodnje leto ne on in ne mi lačni. I. t. d.

Pesniške narave postanejo v teh tednih, ko se vsiplje listje z dreves, lirčno razpoložena. Velika moda jesenskih motivov je, da z bogato romantiko in čudovito fantazijo ožarijo stvari, ki so precej vsakdanje in drugače kar nič poetične. Eksploatairajo namreč melanholijo bolnih src in smrt neboljenih rožic enodnevnice. Zdravje postane samo še banalna proza. Slehernemu se seveda ne posreči tako dobro, kakor se je našemu Cankarju ali Viktorju Hugoju, ki je z doživljenim občutjem gledal umirati za tuberkulozo mlada dekleta, ki »se poslavljajo od sveta brez obžalovanja, ker so samo enkrat ljubile in še takrat brez upanja«.

Jesen je bogata na motivih tudi za političnega uvoznika. Dale bi se napravili lepe primere v domači in inozemski politiki med zelenim upanjem, ki ga je v srce vseh vladila pomlad s svojimi upalnimi pričakovanji na »boljše čase«, na »izboljšanje razmere«, ko bodo ljudje zopet o čem drugem govorili kakor o krizi — in sedaj med jesenjo, ko tehtamo precej pikave sadove svojega upanja in ko zima, ki je pred vrati, mnoge navdaja z novimi morečimi skrbmi.

Tudi vzgojitelj bo rad opozoril svoje gojenice na spremembo v naravi in potegnil paralelo s človeškim življenjem. Spomladi delo in napor, jeseni trgatve in sad. Mlada leta brez zelenja in cvetja marljivega dela, starost brez sadov. Prav tako nam daje jesen obilo snovi za razmišljanje o naši notranji duhovni rasti in zorenju. Ali ni v naših srcih in dušah že kar traja, hladna jesen, utrudljiv hlad brez sadov?

Toda pri veliki podobnosti, ki je med človeškim življenjem in krogotokom v naravi, je še najbolj naravna in najmanj prisiljena misel, da človek jeseni razmišlja tudi o jeseni človeškega življenja, svojega in drugih ljudi. Takšna razmišljanja in opazovanja — pa tudi brez pesniškega zanosa — so koristna tudi za mlajše ljudi. Tudi ljudje, katerim je jesen že davno pobelila teme, ntegnajo biti jako zanimivi. Pogledimo samo malo okrog sebe, pa bomo med njimi razločili vsaj tri vrste:

Prvi so tisti, ki jim je življenje nudilo mnogo užikov, pa se sedaj ob zatonu življenjskih sil, ob pozni jeseni krčevito prizadevajo, da potrgajo še zadnje sadove. Pri tem se sami le redko zavedajo, da predstavljajo zelo ponosno karikaturu mladosti. Podlaga njihovega mišljenja je snovnost in egoizem, ki v takih okoliščinah odbija celo enako misleče. Ljudje, ki so v življenju igrali vlogo imenitnih postopakov, s to duševno nastrojenostjo navadno tudi končajo svoje brezplodno življenje.

Mnogo dostojnejši je zaključek tistih ljudi, ki so marljivo delali v svojih boljših letih in na starost mirno počivajo, nekateri na lavih, drugi na kapitalu in tretji v svojem izgovorjenem »kotu«. To so navadno zgovorni stari ljudje, cenjeni in negovani od svojcev, ki v uvaževanju brezdelju preživljajo svoja zadnja leta ob spominih na svojo dijaško dobo, potovanja, izredne dogodke, ki včasih pišejo tudi spomine in se od časa do časa puste slaviti s kakim jubilejem. Razven neke male nečimurnosti in malenkostnosti, ki je s tem navadno združena, ima svet za tovrstno odmiranje še največ smisla, zato ker ti stari tudi niso nikomur več v javnem življenju na poti. Zato jim ljudje radi privoščijo lepe in svečane pogrebe in brez zavisti prebirajo obširne nekrologe v dnevnih. S tem pa je za ta svet zadeva tudi definitivno končana.

Toda zgled marsikaterega moža in žene, čeprav v poznih letih, nam pa zopet kaže, da ni nujno treba, da bi jesen življenja bila samo odmiranje. Mnogo jih poznamo, katerim je tudi zadnji kos življenjske poti stalna pot navzgor, ki svoje roke ne odmaknejo od zastavljenega pluga, ki nikdar ne gledajo nazaj v preteklost, ampak imajo pogled neprestano vrt na naloge, ki jih hočejo še izpolniti v življenju. Seveda je takšno življenjsko naziranje mogoče pravzaprav le pri osebah, ki verujejo v bodoče življenje. Mestoma ga najdemo sicer tudi pri drugih resnih delavcih, a združenega z ožjo mislijo nad ginečimi močmi. Je pa pravzaprav to edino vreden konec življenja, navadno združen z različnim trpljenjem, ki pa le čisti in jasni duhovno obzorje.

Ti trije zaključki življenja spominjajo na tri skrinjice v Shakespearejevi drami: prva je zlata in na zunaj najodličnejša, a znotraj prazna in brez vsebine; druga je srebrna, nič nečastna, a nekoliko vsakdanja; tretja pa navadno pod brezpomembno podobo skriva krono do zadnjega prav umevanega na delih bogatega življenja, ki ima v sebi polno gotovost za še boljše življenje po smrti. Kdo med nami ne misli pri tem na blagoslovljena, do zadnjega duhovno rodovitna leta svojega očeta ali svoje matere?

Vredno popisati ta leta bi mogel le tisti, ki jih je doživel. Pa tudi takšni memoiri menda niso docela točni, ker se jim pozna, da jih pišejo ljudje, ki žive, da še delajo in ne da pišejo spomine. Vendar pa se v občevanju s te vrste plemeniti stari človek ne more obraniti toplega utisa, da žive le še zato, da drugim dajejo, ne da bi za sebe želeli še česa sprejeti. Zato tudi nimajo ne veselja, ne časa, da bi premlevali spomine in gledali nazaj, kajti, kdor v purgatoriju spogleda nazaj, se mora vrniti. Kakor da bi čutili, da življenjski namen starosti ni počivati ampak doprinositi sadove. Zato vsega tega, kar so že storili v življenju, ne smatrajo za količak omembe vrednega, ampak mislijo le na to, kaj vse bi še morali dovršiti.

V tem bo najbrže tudi tičala skrivnost, da mnogi stari ljudje prav do zadnjega ostanejo

Važni politični razgovori v samostanu Rilo

Pogajanja so velike važnosti in potekajo zelo ugodno

Sloveni samostan Rilo — njegovi začetki so neznani. Obstojal je že za časa bizantinskega cesarja Manuela Komnenskoga, ki je živel od 1143—1180. Leta 1382, ko je padla Turkom v roke Sofija, je tudi Rilo prišlo pod sultanovo oblast. V 18. veku je samostan bil večkrat oplenjen, zadnjič leta 1832, ko so samostan popolnoma požgali. Leta 1848 je bil samostan, ki je bil središče narodnega osvobodilnega gibanja, obnovljen s pomočjo Rusije. V njem so se vršili važni politični razgovori in tudi med Jugoslavijo in Bolgarijo se vršijo v tem za zgodovino jugoslovanstva na Balkanu tako znamenitem kraju.

Sofija, 29. sept. m. Sofijski list »Utroc« pri-
naša kratek razgovor z jugoslovanskim zunanjim
ministrom Jevtičem o večeršnjem sprejemu
v kraljevskem dvorcu. Urednik je nato ministra
vprašal, kako potekajo politični razgovori med
jugoslovanskimi in bolgarskimi državni. Minister
Jevtič je dejal, da se med predstavniki obeh brat-
skih narodov nadaljujejo pogajanja. Prerano je še
govoriti o končnih uspehih. »Videli se bomo, pre-
den odpotujemo,« je dejal Jevtič, »in tedaj se bomo
razgovarjali.«

Davi sta predsednik vlade Georgijev in
zunanj minister Batalov izjavila, da odhajata
v rileski samostan, kjer se pogajanja nadaljujejo.
Jugoslovanski zunanj minister Jevtič je dejal, da
so ta pogajanja važna in da so na dobri poti.
Jevtič je prav tako izjavil, da je zelo zadovoljen s
sprejemom, ki ga je priredil bolgarski narod naš-
emu kraljevskemu paru. »To ni bil samo sprejem
bratov, temveč to je bil sprejem ljudi, ki hočejo
biti več kakor bratje.«

Danes dopoldne so se v rileskem samostanu
nadaljevali razgovori med jugoslovanskim zunanjim
ministrom Jevtičem, bolgarskim ministrom pred-
sednikom Georgijevim in zunanjim ministrom Ba-
talovom o vprašanjih, ki zanimajo obe državi.
Glede teh razgovorov se zatrjuje v političnih kro-
gi, da so odločilnega pomena.

Minister Jevtič je v razgovoru z glavnim
urednikom lista »Novo vreme« dejal: »Raz-
govarjali smo se o vseh vprašanjih in lahko vam

rečem, da sem zadovoljen. Predvsem smo se do-
taknili dveh skupnih vprašanj, in sicer: 1. vprašanj
splošne balkanske politike, ki se nanašajo na naše
odnose na Balkanu, in 2. vprašanja odnosov med
Bolgarijo in Jugoslavijo.« Jevtič je poudaril, da »to
niso majhna vprašanja, ker predstavljajo smernice
za bodočo politiko obeh narodov. V teh vprašanjih
smo skušali najti za oba naroda najboljšo rešitev.
Potrebno je potrpljenje, zlasti časnikarji morajo
biti potrpežljivi in počakati na razvoj dogodkov.«

Batalov je dejal istemu uredniku: »Kaj
naj vam povem? Ni treba, da hitite s izjavami o
konkretnih vprašanjih. Nadaljujemo pretes aktu-
alnih problemov, ki zanimajo obe državi.«

Sofija, 29. sept. m. Bolgarski ministrski pred-
sednik Georgijev je izjavil uredniku »Zore« glede
spremembe programa sledeče: »Program se je za-
res nekoliko spremenil, ker prvotno niso bili pre-
videni skupni razgovori vladarjev z zunanjimi mi-
nistri. Program se je izmenjal zato, da bodo vsi
razgovori dobili še bolj svečano obliko. S tem se
je hotelo poudariti, da potekajo razgovori zelo
ugodno.« Nj. Vel. kralj Aleksander je dejal bol-
garskemu ministrskemu predsedniku Georgijevu,
da je nadvse zadovoljen s sprejemom in sploh s
obiskom v prestolnici Bolgarije.

Poljsko-nemški blok? Francija za delenzivno protizvezo

London, 29. septembra. b. Vsi današnji listi
objavljajo tekst odgovora Poljske na predlog o
sklenitvi vzhodnega pakta. »Manchester Guar-
dian« poroča, da smatrajo francoski politični krogi
ta odgovor kot konec francosko-poljske zveze.
Kljub temu pa so isti krogi prepričani, da zaradi
tega vzhodni pakt še vedno ni pokopan.

»Daily Telegraph« poudarja, da sta si Barthou
in Litvinov že na jasem, da je treba nadaljevati
pogajanja za ustvaritev delenzivne zveze, v katero
naj bi vstopila tudi Češkoslovaška, po možnosti
Romunija in države balkanskega pakta. Francoska
vlada bo po trditvi »Daily Telegrapha« zahtevala
gotova pojasnila od poljske vlade, da dobi svet
jasen vpogled v igro, ki jo Poljska s polno paro
izvaja.

Grof Jakob Potocki umrl

Varšava, 29. septembra. b. Tukaj je umrl grof
Jakob Potocki, najbogatejši poljski velikaš.
Vse svoje premoženje, ki znaša nekaj 100 milio-
nov zlotov in ki obsega 60 milijonov hektarov
zemljišč, nekaj poslopij na Poljskem, v Cannesu,
Biaritzu in v Parizu, je daroval poljskemu in-
stitutu za pobijanje vojne in tuberkuloze. Vse svoje umet-
niške zbirke in druge dragocenosti je daroval polj-
skemu muzeju in poljski narodni knjižnici. Pred-
sednik republike, ki je bil že prej poučen o oporoki
velikega bogataša, je odlikoval grofa Potockega
dva dni pred smrtjo z velikim redom Polonia Re-
stitutu.

★

Paris, 29. sept. AA. V noči na 7. oktober bo-
do v Franciji uvedli zimski čas.

Velik sprejem na dvoru

Sofija, 29. septembra. AA. Smočnjega spre-
jema po večerji ob 22.30 se je udeležilo okoli 600
povablencev. Med gosti so bili razen članov se-
danje vlade tudi bivša predsednika bolgarske vlad-
e Aleksander Malinov in Nikola Mušanov, vsi
bivši ministri, najodličnejši bolgarski kulturni
in javni delavci, vsa generaliteta in mnogo višjih
častnikov ter zastopniki bolgarskega in tujega št-
eka. Sprejem je potekel v zelo prijetnem razpolo-
ženju in je trajal do 3 jutraj.

Med sprejemom je Nj. Vel. kralj Boris pred-
stavil Nj. Vel. kralju Aleksandru razne
ugledne osebnosti, ki se je Nj. Vel. kralj Aleksan-
der z njimi razgovarjal. Med drugimi osebnostmi
so bili Nj. Vel. kralju predstavljeni predsednik
kasacije Karadžozov, profesor univerze
Spopčev, bivši ministri Madžarov, Ru-
sov, Molov, Virginov, Vasiljev, Gi-
šov, Janko Sakazov, upravnik sofijskega
gledališča Vladimir Vasiljev in drugi. Nj. Vel.
kralju je bil predstavljen tudi urednik »Zore«
dr. Grigorijev. Po odhodu s dvora je univer-
zitetni profesor Spopčev izjavil poročevalcu lista
»Novi dani«: »Ko se je kralj Aleksander približal
meni, me je vprašal, od koga sem dobil red sv. Sa-
ve, ki sem ga imel na lentu na prsih. Odgovoril
sem, da sem ta red dobil od kralja Petra, očeta
Nj. Vel. kralja Aleksandra, ki mi ga je dal leta
1912 na predlog tedanjega predsednika vlade Ni-
kole Pašića.« — »Spominjam se,« je odgovoril Nj.
Vel. kralj, »Imeli ste takrat lep in dolg govor ob
otvoritvi jugoslovanske umetniške razstave.«

Listi beležijo še mnogo drugih podrobnosti o
smočnjega sprejema. Nj. Vel. kralj Aleksander in kra-
ljica Marija in Nj. Vel. kralj Boris in kraljica Ivana
so odšli s sprejema ob 12.20, kmalu nato sta se
pa Nj. Vel. kralj Aleksander in kraljica Marija s
svojim spremstvom odpeljala v avtomobilu v dvor-
ec Vrano.

Banket na čast našim novinarjem

Sofija, 29. sept. m. V prostorih hotela Union
je bil na čast jugoslovanskim časnikarjem prire-
jen velik banket. V odsotnosti predsednika občine
Ivanova je jugoslovanske časnikarje pozdravil na
banketu podpredsednik občine, bivši minister Ma-
nolov. Banketa se je udeležil tudi Kristo Sto-
pilov, sin znanega bolgarskega državnika. Na
banketu je bilo več govorov, ki so vsi izveneli v
duhu bratske solidarnosti obeh sosednih narodov.

Snodi so bile v Sofiji ponovno prirejene spon-
tane manifestacije jugoslovanskemu kraljevskemu
paru. Povsod, kjer se je kralj vozil po sofijskih
ulicah z avtomobilom, so ga množice burno po-
srdvajale.

Vsi politiki v svojih izjavah poudarjajo velik
pomen obiska jugoslovanskega kraljevskega para
v Sofiji.

Nikoli odprti
Pristen samo v modrem ovitku.

duševno čili in mladi. Vedno znova se uče, vedno
se za kaj zanimajo, neprestano snujejo nove
načrte. Tudi velikega sv. Pavla, neutrudljivega
boritelja za božje kraljestvo slišimo malo pred
smrtjo govoriti: »Pozabljam, kar je za menoj,
in se stežujem za tem, kar je pred menoj, in
tako hitim proti cilju za nagrado božjega klica
od zgoraj v Kristusu Jezusu.« (Filip. 3, 13, 14).
Tudi njegova smrt, kakor smrt mnogih res veli-
kih mož ni bila mirna poslovitev v krogu dra-
gih domačih, temveč žrtev, veliko dejanje je
za najvišje ideale.

Takšna lepa — v etičnem in duhovnem smi-
slu lepa — življenjska jesen je, kot že pove-
dano, navadno sad v krščanskem smislu pojmo-

vanega in živetega življenja. Krščanstvo ožarja
zadnji del življenjske poti še s prav posebno
upapalno lučjo, ker vernega človeka že pribli-
žuje božjemu gledanju. Zanj pomenja jesen
življenja lep zaključek in rodovitna sad.

Pa tudi še za mnoge druge je življenjska
jesen lahko odločilna. Morda so bili delavci, ki
so ves življenjski dan postopali ali pa se ukvar-
jali z raznimi reči. Ob večeru življenja pa so
se spametovali, se odzvali Gospodovemu klicu
in bili nastavljeni prav zadnjo uro in prejeli ob
koncu dneva enako plačilo. Kakor oni delavci,
ki so se ves dan mučili. Tako hoče božje usmi-
ljenje, nad katerim se tudi danes mnogi mr-
mrajo. (Prim. Mat. 20, 1—16).
Din.

»Yorkshire Post« poudarja pomen Poljske kot
velesile, ki ima danes 32 milijonov prebivalcev in
trdi, da je tudi njeno gospodarstvo ogromnega po-
mena. Poleg vsega tega ima Poljska še vojsko, ki
je v Evropi tretja. Doslej je bila Poljska glavna
družabnica Francije v borbi proti nemškemu im-
perializmu. Nenadni preokret poljske zunanje po-
litike je ustvaril popolnoma nov položaj in ni iz-
ključeno, da bo v najkrajšem času ustvarjena in
postavljena med Nemčijo in Poljsko tako čvrsta
zveza. Če Francija ne bo mogla drugim svojim za-
veznikom dati novih garancij, ki jih zahtevajo te
države v njihovem lastnem interesu, se zna Fran-
cija znajti v neprijetnem položaju. Ni namreč iz-
ključeno, da bo eden ali drugi od njenih sedanjih
zaveznikov kaj lahko pričel gravitirati k poljsko-
nemškemu bloku.

Usoden trk dveh vlakov

London, 29. sept. b. Davi je prišlo do
katastrofalnega trka dveh vlakov na južni
progi. Do nesreče je prišlo zaradi prevelike
mgle. Strojevodja brzovlaka je opazil tik
pred nesrečo, da nekaj ni v redu, ter je za-
rad tega uporabil vse zavore. Bilo pa je
prepozno. Vagoni potniškega vlaka, ki so iz
lažjega materiala, so bili popolnoma zmeč-
kani vsled silnega udara. Izpod ruševin so
izvlekli takoj 11 trupel, med njimi tri žen-
ske. Večje število potnikov pa je hudo in
lažje ranjenih. Obstaja bojazen, da je šte-
vilo žrtev mnogo večje, ker se doslej še ni
posrečilo potegniti izpod ruševin vseh po-
nesrečencev. Na kraj nesreče so takoj prihi-
teli posebni vlaki z delavci, ki čistijo progo,
da se čimprej obnovi promet.

Po zadnjih vesteh znaša število mrtvih
15, število hudo ranjenih pa 30, od katerih
pa jih bo najbrže še nekaj umrlo. Še vedno
pa se misli, da leži pod ruševinami, ki jih
še doslej niso odstranili, še nekaj mrličev.

Vročina na Angleškem

London, 29. sept. AA. Nad Veliko Brita-
nijo je zdaj po krajši dobi normalnega je-
senskega vremena pritisnil vročinski val.
Včeraj, v petek popoldne je kazal toplotmer
v Londonu 26 stopinj C. Davi je kazal toplot-
mer 20 in pol stopinj, kopališča okrog Lon-
dona so zaradi nenavadne vročine polna ko-
nalezov.

Kaaba pomaga!

ČE MLEKO ODPOVE...

Kaaba pomaga!

ČE PREBAVA NI V REDU;

Kaaba pomaga!

Če želodec ne dela;
Če rabite prijetno zdravo sredstvo za okrepitev.
Kaaba je za otroke in odrasle, bolne in zdrave,
za športnike in turiste.
Kaaba je dobra, poceni in zdrava.

Zakaj?

To Vam hočemo dokazati. Brezplačno pokušajo in pojasnilo dobite:

1. oktobra pri A. Krivic, Frančiškanska 3
2. oktobra pri Janko Spreitzer, Gajeva 5
3. oktobra pri Rafko Koretič, Aleksandrova 4
4. oktobra pri Ant. Stacul, Selenburgova 4
5. oktobra pri A. Svetina, Kongresni trg 3
6. oktobra pri Simon Jurčič, Tyrševa c. 7

KAVA HUG D. D. odd. KAABA

Generalno zastopstvo za Slovenijo
Ljubljana — Dvořakova 5

Socialisti ščuvajo Arabce

Pariz, 29. sept. b. Časopisi poročajo, da se v vsem Tunisu opaža velik nemir med Arabci. V mestu Tunisu in Kairnamu so Arabci zapirali svoje trgovine. V Sfaxu so pričeli stavkati arabski pristaniški delavci in morajo zaradi tega oblasti deliti prebivalstvu vojaški kruh. Komunistična »Humanita« poroča, da so se v Bizerti uprli domačini-vojaški francoskim častnikom in podčastnikom, zaradi česar so jih oblasti razorožile, orožje pa spravile v skladišča, ki jih čuvajo močne francoske straže. Okoli 30 domačinov-vojakov so pahnili v ječo. Nezadovoljstvo med domačini je nastalo predvsem zaradi ostrih ukrepov francoskega generalnega predsednika proti ekstremnim levičarskim agitatorjem.

Nenavaden samoumor

Praga, 29. sept. TG. Tukaj je bil izvršen nenavaden samoumor. Neki 30-letni Brazilci je zavozil s svojim komornim kolesom, s katerim se je treniral za tekmo, tako nesrečno, da je bil na mestu mrtve. Brazilci se je nahajal v preiskovalnem zaporu zaradi goljufije in je bil oproščen samo zaradi tekme. To priliko je uporabil za samoumor, da uide kazni.

Rajši v smrt, kakor v ječo

Berlin, 29. sept. AA. DNB poroča: V petek so aretirali zaradi tlhopstva mamila ameriškega milijonarja Pinkusa Brecherja. Ker mu je postalo slabo, so ga iz zapora prepeljali v bolnišnico. Kmalu nato pa je Brecher skočil z okna v drugem nadst. kjer je bila bolnišnica, in priletel na dvorišče. Obležal je na mestu mrtve.

Obsodba avstrijskega pučista

Dunaj, 29. septembra. b. Danes ob 1 se je končala razprava proti Alfredu Neuwirthu, ki je vodil avto povešnika pučistov dne 25. julija v kanciersko poslopje. Neuwirth je bil obsojen na doživetno ječo.

Žito bo poskočilo

Pariz, 29. sept. AA. Iz Washingtona poročajo, da računa ameriško kmetijsko ministrstvo z znatnim izboljšanjem žitnih tržišč proti koncu letošnjega leta. Razlog je v tem, ker bo letošnji pridelek na severni polobli za 290.000 mernikov manjši od lanskega. Glede pogojev razmer v prihodnjem letu pa opozarja ministrstvo na to, da bo Argentina omejila posevke za 6%, Avstralija pa za 13%. Po ameriških poročilih je bil tudi v Rusiji letošnji pridelek dokaj slabši od lanskega.

Mussolini hitro dela

Rim, 29. sept. AA. Inspekcijski oddelk za nadaljevalne vojaške tečaje po odslužitvi kadrovskega roka bodo na sveden način ustanovili 29. oktobra na dan fašističnega pohoda na Rim. Svečanost bo opravil predsednik vlade Mussolini. Za upravnika te ustanove je imenovan senator general Francesco Grazioli, ki je naravnost podrejen Mussoliniju.

Belgrajske vesti

Belgrad, 29. sept. m. Jutri bo v umetniškem paviljonu Cvjetar Zuzorič priredil razstavo svojih slik sodobni bolgarski slikar Papopazov. Papopazov razstavlja 57 slik.

Belgrad, 29. sept. m. Danes se je pred izrednim sodiščem za zaščito države končal proces proti Bojanu Kuglerju in Evgenu Kvaterniku, ki sta bila obtožena, da sta v postopku zagrebeške policije postavila pekarski stroj. Državni tožilec je izjavil, da umika obtožbo proti Evgenu Kvaterniku. Kar pa tiče Kuglerja, se bo proces nadaljeval. Državni tožilec zahteva zanj primerno kazen. Kugler izjavlja, da je nedolžen in da odgovarja pred izrednim sodiščem za drugo osebo, ki pa ni na zatožni klopi in je on ne pozna. Obsodba bo izrečena v torek ob 11 dopoldne.

Belgrad, 29. sept. AA. Premoščen je za gozdarskega pristava 8. skupine in za sreskega gozdarskega referenta pri sreskem načelnstvu v Krškem inž. Franjo Viraik, dozdaj v Čakovcu.

Burna skupščina glavne Zadrugne zveze

Ljotić in Moskovljević izključena

Belgrad, 29. sept. m. Današnji tretji dan kongresa Zveze srbskih kmetijskih zadrug je potekel zelo burno. Že zarana se je zbralo pred univerzo, kjer je bila skupščina Glavne zadrugne zveze, veliko število zadrugarjev, ki so se razgovarjali o delu zvez. V dvorani se je pojavilo veliko letakov z naslovom: »Kako so prišli in kaj so delali v zadrugarstvu«, ki ga je podpisal Ljotić s svojimi tovariši. Ob 9 je bila dvorana prepolna.

Skupščina je navdušeno pozdravila kraljevega odposlanca polkovnika Dušana Stojanovića in je burno klicala kralju in Jugoslaviji. Predsednik Dragotin Janković je ugotovil, da je na zborovanju nad 900 delegatov. Potem, ko je bila odposlana kralju pozdravna brzojavka, je govoril upravnik zveze Vojislav Djordjević, ki je podal poročilo upravnega odbora. Pri tej priliki so se čuli protesti. Besedo je zahteval bivši minister Dimitrije Ljotić. Djordjević se je v svojem govoru dotaknil gospodarskih razmer v preteklem letu in dejal: »Čeprav je mednarodna trgovina nekoliko oživela, se razmere vendar niso popravile. Ne verjamem, da se bodo razmere v naši državi zboljšale, predno se ne da za-

drugarstvu v roke ono moč, ki jo predstavlja po svoji ideologiji, po svoji organizaciji, po svoji moči in po številu zadrugarjev, ki so organizirani v zvezi.

V onem trenutku so prišli v dvorano bolgarski zadrugarji, ki so jim priredili naši zadrugarji burne ovacije. Djordjević je nato nadaljeval svoje poročilo ter podal stroške za plače in režijo, ki znašajo 2.278.000 Din. Z ene strani so se čuli vzkliki, da je režija prevelika, z druge, da je majhna.

Nato je govorilo še več govornikov za in proti delu zveze. Prišlo je do ostrih protestov in je bila mestoma skupščina zelo burna. Kljub temu pa so bili sprejeti vsi predlogi uprave. Uprava je dobila nato razrešnico. Dimitrije Ljotić je zahteval besedo in protestiral proti vodenju skupščine ter zahteval, da se to vnese v zapisnik. Nato so bile sprejete vse točke dnevnega reda ob burnem protestu leve, nakar se je zborovanje zaključilo. Iz zveze sta bila izključena bivši minister in član uprave Ljotić in bivši zemljoradniški poslanec dr. Miloš Moskovljević.

Pokojni Lojze Vrtovec na Dunaju leta 1918 do 1919

V »Slovenščem« nekrologu o prerano umrlem Lojzetu ali Vekoslavu Vrtovcu ni popolnoma točno tisto, kar poroča o času po prevratu. Vrtovec je namreč prišel koncem leta 1918 na Dunaj, da dokonča svoje juridične študije, ki jih je vojna pretrgala, obenem pa se je vpisal na eksportno akademijo, pozneje »Hochschule für Welthandel«, na kateri je bilo takoj po vojni nad 200 Slovencev.

Vrtovčeva prva in nežna skrb so bili primorski akademiki, ki jih je zbral okoli sebe in ustanovil klub primorskih akademikov. Ker je takratna delovna vlada za Slovenijo in letno skrbel za vse begunce iz Primorke, je bila prva skrb begunskega komisarja, da so tudi vsi akademiki prejeli tako zvano begunsko podporo po 4 krome na dan. In tu je prišel z njim v neposredno dotiko pokojni Vrtovec, ki je bil voditelj teh begunskih akademikov. Njegova skrb je posebno bila, da so imeli akademiki v redu svoje papirje, in ako teh ni bilo, je bilo treba poskrbeti za verodostojno nadomestilo, ki jih je dovoljno legitimovalo za prejemanje begunske podpore. Po Vrtovčevi zaslugi so vsi primorski akademiki bili te dobrote ljubljanske vlade v polni meri deležni.

Primorski akademiki so imeli svoje redne sestanke v okraju blizu eksportne akademije v prav pripravi kavnari, na katere ime se več ne spominjam. Tje sem zahajal tudi jaz med njimi in z Vrtovcem sva se prav lepo razumela. Videl sem, kako tovariši je Vrtovec skrbel za vse enako, kakor mu je bila velika skrb, da mladeniči niso zapravljali časa in denarja po Dunaju, marveč da so se res učili, zahajali k predavanjem in opravljali v redu svoje kolokvije in izpite. Akademiki so ga spoštovali in ljubili. Vrtovec je skrbel, da je bilo klubovo delovanje tudi v duševno korist vseh članov. Često je imel vzpodbudna predavanja, ki so merila na vzdržnost, treznost, akademika dostojno življenje v velikim mestu nevarne vojne dobe.

Takrat so imeli jugoslovanski akademiki svojo menzo, ki je bila pod mojim nadzorstvom. Prve

čase je vodil to dijaško kuhinjo ljubljanski akademik Evgen Lovšin, ki se je veliko trudil, da je menza dobivala v tistih težkih časih za prehrano dovolj mesa, moke itd. Brez njega bi menza težko mogla vršiti svojo šolekoljubno nalogo, kakor jo je vršila za preko 700 akademikov, ki so dobivali po dvakrat na dan okusno pripravljeno jedila za bogatelniki režijski prispevek. Kmalu je ta jugoslovanska akademska menza dobivala zastopni vse potrebno iz ameriške dobrodelne akcije za — ravne Dunajčane, in to v času, ko nam je Pribečević odklonil kupovanje hrane v Jugoslaviji brez — izvozne carine.

Vrtovec je skrbel, da so se tu hranili tudi vsi njegovi akademiki, ki so v ta namen prejeli po 4 krome od begunskega komisarja A. G.

V januarju 1919 je primorski akademiki klub pod predsedstvom Vekoslava Vrtovca priredil v sijajni dvorani Češkega doma, ali hotel »Pošta« živahen primorski ples, ki je naravnost veličastno uspel. To je bil to leto in menda sploh še dolgo potem edini ples velikega obsega, ki je imponoval Dunajčanom in delal akademski mladini vso čast. Pokroviteljica plesa je bila gospa Ivanka Gabričková, s katero je Vrtovec otvoril ta veliki ples naše mladine na Dunaju. Udeležba je bila ogromna, kajti došli so zastopniki vseh čeških in poljskih, pa tudi nemških društev, zastopniki jugoslovanskega, češkega in poljskega poslanstva. Odlično vlogo domačega gospodarja je igral pokojni Vekoslav Vrtovec ob sodelovanju pokroviteljice. — Tako je znal računati z duhom časa in s sodobnimi razmerami tudi pokojni Vekoslav Vrtovec, ki ni bil ravno navdušen za ples in take prireditve. Po razmerah takrat na Dunaju je Vrtovec prikril svoje etališče in imel je velik uspeh v vsaj dunajski slovanški družbi.

Kdaj prav je Vrtovec odšel z Dunaja, se ne spominjam, vem pa, da so primorski akademiki čisto rekli: Vrtovčeva doba na Dunaju je bila za Primorce najslajša.

A. G.—k.

Trupli Seipla in Dollfussa položeni v kripto

Dunaj, 29. sept. c. Nocoj se je na Dunaju vršil slovesen prevoz kret obema največjim avstrijskim kancelerjem Seipla in Dollfussa v kripto spominske cerkve Kristusa Kralja.

Ze dolgo pred napovedano uro so bile dunajske ceste polne občinstva. Ves trg pred spominsko cerkvijo je bil zavrt v črtno, vse luči so bile pogušene, samo pred vzhodom nove spominske cerkve sta bila postavljena dva velika kandelabra z dvema visokoplameničima ognjena. Med grobno tišino so zvočniki dunajske radijske postaje prenašali najvažnejše govore pokojnega Dollfussa.

Pred pol osmo so se na slavnostni tribini pred cerkvijo zbrali vsi člani vlade in ves diplomatski zbor. Kmalu nato so se začeli iz daljave žalobni

zvoki mrtvaške koračnice, ki so oznanjali, da se približuje sprevoz z obema krtama. Ogromne množice ljudstva, ki so se zbrale na trgu, so se nemo in globoko pretresene priklonile mrtvaškima vozovoma, ki sta bila vsa zavita v črtno, medtem ko je ves trg zagorel v bakljah in v svečkah. Krti so nato dvignili z vozov in ju položili na katafalk pred cerkvijo. Kardinal-nadškof dr. Innitzer je nato blagoslovil krti, nakar se je množica pričela razhajati.

V nedeljo, 30. septembra bosta krti najprej položeni v kripto, nato bo pa kardinal Innitzer blagoslovil novo cerkev in tudi opravil v njej prvo slovesno cerkevno opravilo.

Rdečim führerjem v album

Da tako zvana druga internacionala, ki naj bi bila reševalka zatiranih in zasledjenih, ni danes ničesar več kakor društvo medsebojne pomoči za iztiskanje delavskih grošev v prid socialnodemokratske hierarhije strankarskih in strokovnih tajnikov, to je obče znana stvar. Prav za prav so naši sodrugi samo v rdeči sukniči preoblečeni liberalci, ki prodajajo svojo staro antifašsko kramo, od česar po preprostosti svojih zapeljanih pristašev še vedno dobro žive, dočim na polju socialne borbe za delavske pravice nimajo nič prida pokazati in so to stvar prepustili buržuja Rooseveltu. Tudi pri nas ne vedo več drugega kakor da so zopet privlekli na dan svojo škripavo antiklerikalno harmoniko, ki naj prebriše potrebe in težave delavstva, kateremu Marksovi sledniki ne vedo pomagati. In tako so se zdaj spravili v tako zvani »Delavski politiki« na papirja, Petrov novič, katoliški akcijo in misijone ter na trapišta, ki ga izdelujejo rajhenburški bratje. Oni pravijo, da menih izkorističajo brate, ki morajo zastoj delati, ne pomislijo pa, koliko kmetijskih sinov ima na ta način poleg dobre vzgoje in duhovne kulture pošteno eksistenco, dočim bi v svobodnemislelki marksistični atmosferi velenosti mnogi telesno in dušno propadli. Kar se misijonov tiče, imajo pogani od njih le največjo korist, ker so središče in žarišče prave kulture, šolske izobrazbe in gmočnega dviga iz barbarstva ter suženjstva in je v tem oziru katoliška internacionala storila neprimerno več za človeštvo nego vse tri propadajoče rdeče internacionala, ki pač pridno pobirajo delavski denar, dajo mu pa za to bore malo. Zgodovinski analfabetom pri »Delavski politiki« tega ne bomo obširneje razlagali, saj takega nesobojnega dela, ki je v prid milijonom in milijonom in ne prinaša dobička nobenim voditeljem, marksistični führerji v svojem »zgodovinskem materializmu« ne morejo razumeti. »Delavske politike« si mora kajpak pri tem svojem zabavljanju privoščiti tudi zidanje cerkva v Parizu, češ, da je to velika zapravilnica, ko pa milijoni brezposelnih delavcev nimajo niti za kruh in sol in ne vedo, kam bi položili glavo. Mi pa smo mnenja, da zidanje tolikih cerkva ravno brezposelnim daje

dela, neglede na to, da katolicizem ni zgradil v pariskih predmestjih samo cerkva, ampak tudi nebroj delavskih stanovanj in hišic, mladinskih zavetišč, delavskih azilov in otrošnic, za kar so katoliški misijonarji in redovom francoski delavci sami od arca hvaležni, saj general francoskih socialistov, sodrug Leon Blum ni še nikoli nobenemu francoskemu delavcu sezidal nobene hiše, pač pa si je nabasal svoje žepe, da lahko dela visoko politiko, ki mu nese milijone in milijone. Svojo lepo dušo je ples »Delavske politike« pokazal tudi, ko natočuje celo evharistične shode, ki so manifestacija vere v Boga in zvestobe do domovine ter njenega vladarja in države, ki bo prosevala samo, če bo imela dobre, zveste in verne državljane — češ, da imajo vse drugegašne namene, kateri da so skrivajo za vstajanje. Naši »socialisti« ne bi bili naši socialisti, če ne bi si bili privoščili take umazane demunciacije, in s to ugotovitvijo lahko zaključimo te svoje vstaje, za katerimi se ne skriva ničesar drugega kakor to, da nas je sram takih »socialistov«, če že njih nič ni.

Umor na Kočevskem

Novo mesto, 29. septembra.

Dne 27. septembra ponoči okrog 11 je bil v svojem stanovanju ustreljen Franc Zabkar, posestnik v Seču pri kočevskih Ceremočnicah. Strel mu je razmesaril ves obraz in povzročil takojšnjo smrt. Ustreljen je bil s lovsko puško, ki je bila nabita z močnimi šibrami. Kdo ga je umoril, doslej še ni znano.

Ko je prišel pokojnik popoldne domov, je šel takoj spat. Hčerka mu je prinesla v njegovo sobo večerjo; okrog 11 pa so čuli domači strel. Takoj nato se je podala hčerka z delavcema na lice mesta. Ko so odprli sobo, v kateri je spal pokojnik, se jim je nudil grozen prizor, tako da domača hčerka ni mogla držati pogleda. Orožniki so začeli takoj s preiskavo in aretirali pokojnikovega sina Franceta. Ta je imel namreč s pokojnim očetom preteklo nedeljo prepri, zaradi česar ga je oče spodil od doma. — Orožniki so zaslišali sina Franceta, ki pa doslej ni mogel dokazati alibijsa.

Pokojnik je bil star okoli 58 let, posestnik in lovec, običajni odbornik in zastopnik neke zavarovalnice. Pokojnikovega sina Franceta so orožniki po aretaciji odvedli v prostore tukajšnjega okrožnega sodišča.

Ne smem pozabiti

pri nakupovanju — Mirim kakao. Okusna vredica za 4 osebe stane Din 1.—. In kako dobro nam tekne! Najcenejša, najrednejša in najboljše hrana za vsako družino — je rekla moja gospodinja.

MIRIM KRALJICA ČOKOLADE

11 milijonov brezposelnih v Ameriki

Washington, 29. sept. b. Predsednik ameriške delavske organizacije Green je danes izjavil, da je število brezposelnih delavcev v Ameriki doseglo 11 milijonov. Zanimljivo ni nobenih izgledov, da bi se položaj izboljšal.

Centralizacija USA

Washington, 29. sept. b. Roosevelt se je danes vrnil z dopusta v Belo hišo. Posvetil se bo popolnoma delu za preureditev NRA. Razen političnih reform bo izvedel tudi gospodarske reforme v administraciji. Govori se celo, da se namerava Amerika politično preurediti v centralistično obliko, davnine in bi se potemtakem zvezni državi od vzela njih avtonomija.

Vladne krize v Belgiji ne bo

Bruselj, 29. sept. b. Snoči je vse kazalo, da bo izbruhnila kriza vlade, ker je vojni minister Devez zavrnil vsako varčevanje v svojem resorju, medtem ko so ostali ministri zahtevali znižanje vojnih izdatkov, ker to zahtevajo sedanje razmere, ki ne dovoljujejo, da se zvišajo davki, ki so že itak previsoki. Tudi o novem posojilu ne more biti nobenega govora. Končno se je dosegel sporazum, ki vojnega proračuna sicer ni znižal, odgodeni pa so bili specialni krediti v višini 100 milijonov frankov na prihodnje leto.

Drobne vesti

Salzburg, 29. sept. c. Solnograški nadškof dr. Rieder je že dalj časa težko bolan in se je njegovo stanje sedaj zelo poslabšalo.

Berlin, 29. sept. AA. DNB poroča iz San Salvadorja, da je tamkaj umrl Italijan Maurizio Meardi, eden najbogatejših mož. V San Salvadorju je prispel pred 55 leti. Njegovo zapuščino cenijo na 40 milijonov kolonov (samsalvadorskih pezo). Pokojnik je finaniral celotkupni pridelek kave in ves njegov izvoz iz San Salvadorja.

Benetke, 29. sept. b. Davi je semkaj prispel maharadža iz Džajpura, ki je vzbudil največjo senzacijo zaradi ogromnega števila kovčgov, ki jih je pripeljal s seboj. Z njim je njegova žena in še nekaj drugih oseb. Njegovo prtljago so morale prepeljati kar štiri manjše ladje čez kanal v hotel.

Rim, 29. sept. b. Iz Moskve poročajo, da so sovjetske oblasti izdale dnevnik carja Nikolaja ob začetku vojne.

Berlin, 29. sept. AA. DNB poroča iz Hamburga, da je v delavniški družbi »Hamburg-Amerika-Linie« izbruhnil požar. Štiri gasilske čete se trudijo, da ga zadušijo. Podrobnosti še niso znane.

Stockholm, 29. sept. c. Švedska vlada je sprejela sklep, da monopolizira vso trgovino z lekarniškimi proizvodi.

Lizbona, 29. sept. AA. Zaradi goste megle se je na vožnji iz Oporta v Cadix zaletel angleški parnik »Darino« (1350 ton) v neko drugo ladjo, najbrž nemško. Angleški parnik se je precej poškodoval, vendar je pa še mogel pripluti do Lizbone. Kapitan je izjavil, da je ladja, v katero je »Darino« trčil, močno poškodovana.

Pred rusko-japonsko pogodbo?

London, 29. sept.

Kakor izve poročevalce News Chronicle, se na Daljnem vzhodu pripravljajo senzacionalen preobrat. Sedaj, ko je poravnani spor zaradi prekomandurske železnice, ki je sedaj definitivno odkupljena ter se gre le še za način odplačevanja Rusiji, je Japonska pripravljena, da s Sovjeti sklene novo prijateljsko pogodbo, na kateri ruski poslanec v Tokiu že dolgo dela, pa jo je Japonska doslej odklanjala.

Japonska te pogodbe doslej ni marala skleniti zato, ker ni marala sebe oslabilo v borbi za odkup železnice. Sedaj, ko je ta stvar srečno rešena in ji bo brez dvoma sledilo slej ali prej formalno priznanje Man-

džurije, pa bo pakt z Rusijo Japonski prinesel samo koristi. Japonska je pripravljena, da prizna Rusiji na Daljnem vzhodu vse, kar le-ta želi, tako da ne bo ruska posest na Daljnem vzhodu več ogrožena. Brez dvoma gre japonsko prizadevanje za tem, da si s spravo z Rusijo zagarira svoj hrbet v borbi z Ameriko za Tihl ocean.

Dunajska vremenska napoved: Sedanje tople vreme je ogroženo. Od zapada sem se približuje mrzel val, ki bo povzročil najbrž nastop deževnega vremena, in sicer v prvih dneh prihodnjega tedna. Za jutri se nad Srednjo Evropo zaenkrat napoveduje še lepo vreme.

Zagrebska vremenska napoved: Jasno z lahnim narastom oblačnosti, toplo in stalno.

Sadjarjeva jesenska pesem

Stare in nove navade slovenskih sadjarjev

Naša zemlja ni bogata,
Zlatih rud v njej najti ni,
Vendar dost' je imovita,
Da živi milijon ljudi.
(Kmetijski fant v »Brazdic«.)

Tudi sadje spada k slovenskemu bogastvu. Koderkoli hodiš okrog slovenskih kmetijskih domov, po deželi kranjski, po Štajerskem Podravju ali po od naših gora obsejanih Koroški, povsod najdeš isto lepo sliko: kmet, naj si živi v osamljenih naselbinah ali pa po vaških skupinah, je svoj borni dom najrajši skril za košatinami sadnega drevja. In da bi mu bila njegova imovina še bolj slikovita, je posadil ob poljskih cestah drevoredne starodavnih slovenskih sadonoscev ali obrobil svoje njive z zelenimi venci sadnih dreves. Vodnjake in vodovode, hišne studenčke, vse je poskril v hlad zelenega drevja, še mnogo preje, preden je sadjarjeva postala »umna« in so kmetijski strokovnjaki prišli v naše kmetijske srenje, da jih nauče tudi umne sadjarje. Sadno drevje, sadje, to sta najstarejša spremljevalca slovenskega kmeta ki mu delata družbo že od davnih davnin njegove kulture.

Spomladi in poleti naš kmet nima veliko časa za nego svojega sadja, razen tam, kjer je napredek tisto splošno ljubezen do sadnih dreves spremenil v umno izkoriščevanje njih plodovitosti. Le malo ga pristiže tu in tam, kot da bi ga pobožal, odseka suho vejo, oskubi skorjo, podpre pravočasno, če se oznanja dobra letina, potem ga pa prepusti božji rasti do jeseni, ko gre pogledat, kaj mu je prineslo.

Ker je naš slovenski kmet globoko zasidran v starih krščanskih tradicijah ter najvažnejše dogodke svojega življenja le prerad veže na praznike svojih krščanskih svetnikov, je tudi svojemu sadju kaj rad dal svetniška imena. Danes ta imena izginejo, kakor izgine marsikaj drugega, kar je spadalo k slovenskemu značaju. Kdo še govori danes, ko so pridrele že »renete«, »kanade«, »putrovke« v naše podčelje, o »šentjakaplicah«, ki so prve med jabolkami, ki dozorevajo v veliko veselje otrok, ali o »šentilovkah«, prve med hruškami, ki jih že žanje rade tresejo, ko v začetku julija žanjejo rž in pšenico? Kdo o »šentlorenčnicah«, ki prve dajejo mošt, o »gospodičnah«, ki se tako imenujejo na čast Velike Gospojnice (Smarna) ali o »šentrokavah«, ki so zrele v drugi polovici avgusta in dajejo sladko pijačo za rane. Takrat so zrele tudi že »šentjerneke«, male rjave hruške, ki jih gospodinja tako rade ima za sušenje, kajti »suhe klocce« so na kmetih, ki držijo na davne slovenske navade,

debla izsekana »prešna kladca« z lepimi žlebovi, kamor se natakne štirioglasta »prešna škatlja« in v katero pride stolčeno ali zdrobljeno sadje, ki se pokrije z debelo »kladco«, ki jo potem prešno »drevo« ali »tramo«, dvigajoč se in padajoč po umetnem »kanju« »vijaka«, pritiska na sadje in iztisaka iz njega sladki mošt, ki se sikačijo iz izvrtanih luknjic na »škatlji« izliva po žlebovih v nastavljen vedra. Vse mora biti umito, »roke«, ki škatljo objemajo, »kelec«, ki prešno drevo utesnjujejo, »kuhljce«, s katerimi se sadni zdrob zajema, in »tolkačec«, s katerimi so pred vojno povsod, danes pa samo še pri malih bajtah, sadje drobili vsak večer pozno v noč v odmevajočem ritmu sam-sem, sam-sem, če je tolkel kdo sam, jaz-ti, jaz-ti, če sta bila dva, le-še-ti, le-še-ti, če so bili trije, nič-ne-ča-kaj, nič-ne-ča-kaj, če so bili štirje in je zdrob veselo čmohotal pod udarci jesenovih ali hrastovih tolkač. »Mevtra«, to je vedro, ki mora k vsaki preši prinesiti »žegnač«, to je vodo, v spoznanju, da je treba k sadnemu soku zgodaj priliti zmernosti; ter »perevica« in »škaf«, kamor najpreje steče sladki sadjevec, preden ga ne prelije skozi »cedivnik« v pripravljene sode. Tudi sode, ki jih danes naš kmet zna večinoma še sam napraviti iz hrastovih dog (preden je prišel na svetlo še obrtniški zakon, si je kmet, tako je bil vsestransko izobražen, še sam smel napraviti vse orodje in vse posode, ki jih na kmetiji potrebuje) umijejo z verigami, v večje pa morajo zlesti otroci, da jih »ošobljejo« od znotraj.

Ves september se dan za dnevom, večer za večerom, po večkrat na dan »prešat«. Čez dan pobirajo sadje, ki se je nateklo po tleh, ali ki so ga s koli in »rantami« opravili. Mogoče stoje vreče pod drevjem, poleg »korpov« in »cenc«, dokler jih na jeklenih plečeh ne znesijo domov možiki ali jih ne potegnejo s kakšno živino, če je daljava prevelika in strmina prehuda.

»Tolkač« dandanes, kot rečeno, ni več mnogo-kje. Stroji za rezanje in mečkanje sadja so jih pregnali, na ročni pogon ponajveč, pa tudi na vodo ali na motor po mogočnejših kmetijskih domovih. S tem je seveda izginito mnogo poezije iz slovenskih sadnih preš. Prej si po ritmu tolkač takoj lahko uganil: »Aha, nočoj pa tolče Podbrežnik sam, se je že zopet skregal ž njo,« ali pa: »Pri Macigoju jih je pa cela rajda, so pa že Obretenovi in Narovnikovi prišli in se bo zopet pelot!« Danes ne več več ničesar, kaj se godi okrog po okraju. Vse delo je tiho, ko da bi bilo kmeta samega sram, da je tako daleč prišlo, da mora

Mečkanje sadja na motorški pogon

Foto Verdinček

neobhodno potrebne za popotnico, ko se na božično noč družina spravlja k polnočnicam in je zunaj mrzlo. »Smatevčevke«, »tomaževke« in pozne »te-rezinke«, kam so vsa ta imena izginita pred vso tujerodno navlako, ki spremlja pohod umne sadjarje po naših krajih?

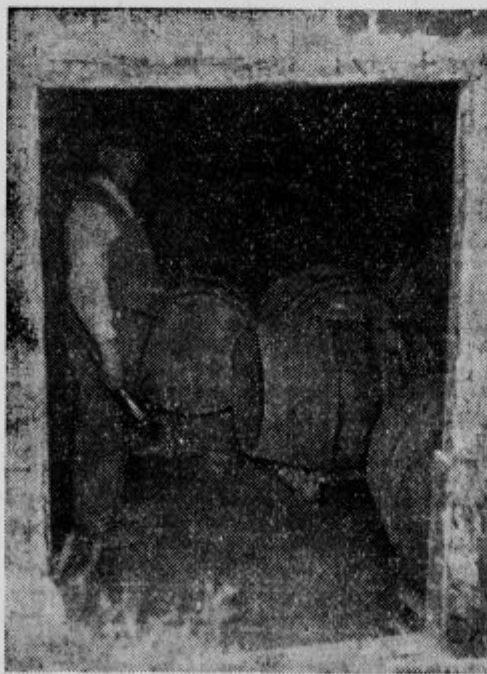
Tako okrog angelske nedelje (prve v septembru, za tiste, ki tega več ne vedo) se začne priprave za »prešanje«. Kar je bilo »žlahtnega sadja«, je bilo obrano že med Porečjankulo in Veliko Gospojnico. Janez Obglavljeni (29. sept.) ne sme več najti žlahtnega sadja na drevju. Po večini, razen »vinogradnic« in »trdičev«, je žlahtno sadje takrat že obrano, spravljeno prekupčevalcem v roke, ali pa lepo naloženo na lesenih gredah (polcih) v najbolj svetlem koncu kleti, ker svetloba miši odganja in sadju zdravo barvo ohranja. Odpošiljanje sadja na domače in tuje trge ne pozna več tiste starodavne, a vedno lepe in sveže romantike, ki je še bolj kot denar potrebna, da kmetkemu ljudstvu pomaga prebresti krizo, ko so vsa druga sredstva, javna in zasebna, odpovedala.

»Sadje za mošče bolj občuti trdo roko našega kmeta, kot »sadje za shranit«. Slednje se »obira« večinoma v nedeljah in je naravnost čudovito, da se je med kmetiskim ljudstvom tod od davnih časov udomačilo prepričanje, da spada obiranje »sadja za shranit« med izrazito nedeljska dela, s prazničnim značajem, kot ga imajo nekatera druga Bogu dopadljiva dela. Previdno in skrbno se poliskajo lestve med vejicami in če le mogoče, bosta gospodinja in gospodar sama privihala predpasnike in šla gor ter sad za sadom z veliko nežnostjo odtrgala in nalagala v zavahane predpasnike ter sad za sadom zopet nakladala na gredah v moštovni kleti. Otroci navadno pri hišah, ki kaj nase dajo, sadja ne smejo obirati. Seveda pa so tudi tukaj novodobne razvade in padajoče pomanjkanje čuta za vse, kar je staro in spoštovanja vredno, zanesle nered med nenapisane zakone, ki jih je slovenski kmet brez mrmranja stoletja ubogal. Ravno tako si je nemogoče misliti, da bi kakšen otrok sam šel v klet in »posmuknil« kakšen sad raz gredo, ker ima to pravico samo in izključno slovenska kmetijska gospodinja, ki jo mora otrok, četudi dorasel, vedno prositi za kruh in za sad.

Z mnogo večjim narodnim veseljem pa je obdana sprava sadja za mošt, ki se v ljudskih ustih ne »obira«, marveč samo »opravlja«. Ta posel izvršujejo pa že kmetijski posli, kjer jih imajo, ali pa otroci, bodisi med pašo, bodisi ko pridejo iz šole domov. Okrog angelske nedelje se začne po kmetih tudi »umivanje preše«, ko se mora vse umiti in očediti: dolgo, iz enega samega hrastovega debla izdolbeno »prešno korito«, zopet iz enega samega

»mašina« storiti delo, ki so ga opravljale prej mišičaste kmetijske roke in je bilo vsega dovolj na kmetih, jesti in piti in še veselja povrh.

Tudi petja ni več mnogo okrog naših domov zvečer, ko prešajo. Kako pa, ko je odjeknil zadnji udarec tolkača in so se najprej roke dremale ob

Pogled v klet, kjer sodi »ježajo«

Foto Verdinček

čela, da obrišejo znoj, potem pa segle po ogromnih vrčih, da poplaknejo grla, je ponavadi šla slovenska pesem tja med hribe v svate k drugim skupinam, ki so jo veselo sprejele, in če mogoče, še lepše poslate nazaj v zahovalo:

»Tam pod Uršijo goro-o-o« — so zapeli veseli tolkači. Kjer ptičke pojo-o-o« — so zapeli veseli tolkači.

»Črez gučlanski trh; Pa na Prežihov vrh...« — je prišel odgovor skozi noč od neznanu kje, le fantovsko uho je vendar uganilo, odkod.

Sod se polni za sodom, kadar »sadje grata«, ježajo jih in zabijajo, da bo za poleti, kadar je

To je tako preprosto!

Polovico vsega dela si prihranite — tako preprosto je pranje po Schichtovi metodi. Čez noč namočite perilo z Žensko hvalo. Drugo jutro ga operite s Schichtovim terpentinovim milom. In vse bo lepo belo.

To je vse delo, — perete po

SCHICHTOVI

METODI

DOMAČA IZDELKA

SLJ. 2-34

zvečer

zjutraj

Tudi dolenske gorice so oživele...

Od srede septembra dalje je zaživela tudi vinorodna Dolenjska v eno samo pesem vinskih gor, v pesem starih hramov in zidanic. Vse leto je spremljal vinogradnik, ki je navadno tudi kmet, rast trsa, se oziral v nebo ob viharjih dneih z gorečimi molitvami in prošnjami ter trepetal za svoje delo v znoju in poletni vročini. Zdaj pa zdaj so se ob poletnih nedeljskih popoldnevih zbrali v zidanicah stari možje — same težko preizkušene grče, ki jim življenje ni bilo sladkih melodij; v trpljenju so hodili povsod. Zato jim ne smeš zameriti, če včasih krenejo v zidnico, kjer zamočijo grlo s stari, ki razveže jezike in še stare že napol ugasle oči dobe poseben sijaj. Beseda postane lahka, čeprav poje o težkih časih, ko nadloge in nesreče tudi vinogradniku niso prizanašale. Saj je o tem še vse polno sledov. Pa ljubeče božajo s pogledi polne brajde, ki se visoko vzpenjajo proti solncu, ter cmokaje pokušajo jagode. Nato izrečejo soglasno sodbo: »Presneto, ne bo slabo! Dobra kapljica bo, boljša kakor lanska!«

Seveda, tudi na vinskih gorah ni vedno tako veselo. Posebno letos je po nekaterih vinorodnih predelih Dolenjske zelo žalostno. Tam je toča uničila ves trud in marsikomu tudi vse imetje...

Od pomladi do jeseni samo delo. Le zima ga za trenotek ustavi ter obrne skrbj drugam — kako opraviti kapljico v denar. Drugi »zemljani« si le preradi predstavljajo vinogradnike kot »dobrovoljčke«. (Samo enkrat pogled njihovo delo, pa boš videl njihove težave ter boš takoj spremenil svojo sodbo!) Ne pomislijo pa, da so še bolj odvisni od prirode, kakor kmet. Samo eno jutro s slano ali nekaj minut toče — pa je uničeno vse delo in pogosto tudi eksistenca.

Prav te zadnje jesenske tople dni, ko se po vinogradih pesem glasi, sem zelo popotno palico v roke ter jo mahnil po krški dolini proti Novemu mestu.

Krška dolina — velika si; ne le ozka kot Soteska, tudi ravnina si kot velikanski morsk zaliv med venci gričkov z belimi cerkvami... Ze pred Žužemberkom opaziš sledove ali pa začetke vinogradov. Sledove pravim; saj pravijo, da so ob Valvazorjevem času segali vinogradi v krški dolini prav do izvira Krke. Na desnem bregu Krke jih že opaziš v Suhi krajin — Bovelška gora, okrog Ambusa itd. To so začetki ali pa še ostanki. Pa pravijo, da se ta kapljica, ki jo tu pridelajo, prav tako dobro prileže na polen želodec kot vinček z Gadove peči ali pa Haložan...

Ko stopaš proti Dvoru pri Žužemberku, si pa že kar sredi vinskih gor. Vesel božjega solca zavriska v lepi dan; odgovarja ti večkratni odmev, ki se zlija v petje fantov in deklet v vinogradih. Z visokega trsa prijazno mežikajo in te pozdravljajo zidanice; kar malo se sramujejo, ker so se v svoji skromnosti skrile ter takorekoč le slone na pobočju. Z grička te pozdravlja opoldne zvon sv. Pavla. Gorica se imenuje St. Pavel. Pa sv. Pavel ne varuje samo onih, ki spadajo »pod njegov zvon«; njegov blagoslov sega še dalje, prav tja do Soteške gore, kjer te že vabijo v daljavi straški vinogradi. Na desnem bregu Krke se strmo dviga visoki St. Peter, ki je vladal Kočevarjem. In glejte: pravijo, da sv. Peter in Pavel še vedno skupaj delata za ubogi človeški rod kot v onih davnih dneh, ko ju je naš Gospod poslal z dvanaajsterimi oznanjati božje kraljestvo...

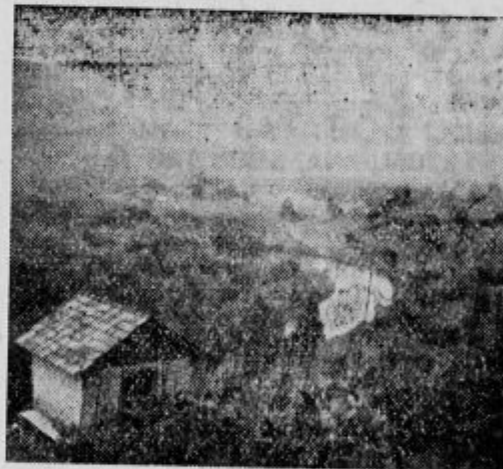
Sv. Pavel vsak večer prosi svojega druga sv. Petra, ki kraljuje in vlada Kočevcem, naj mu pomaga varovati vinske gorice. Pa pravijo,

dela veliko in je silno naporno. Za zimo pa se »premartra« še enkrat »stukovje«, voda pride obilneje na pomoč, saj je »marternik« kar dober in je pravi simbol trpečega slovenskega kmeta.

Naj »umna« sadjarja ne ukrade našemu ljudstvu poezije njegove ljubezni do sadja. Jurjev bo morda več, a tistega kmeta, ki je nosil slovensko kulturo skozi vse težave zgodovine, tega več ne bo. J. K.

da tako dobro skrbita oba za vinograde, da na St. Pavlu ni še nikdar slana naredila škode. Točo pa sta včasih že pustila, kadar so ljudje postali malo preveč prešerni.

Več goric skupaj, ali pa celo posamezna ima svojo cerkvico. Ko sem hodil po dolenskih vinogradih, sem se spomnil še na naše dede, kako so oni tu gospodarili. Dasi je v tistih časih še pel valptov bič, so bili vinogradniki svobodnejši kot kmetje. Saj so imeli takorekoč svojo »avtonomijo«. Spomnil sem se, da je zelo mnogo o tem pisal univ. prof. g. dr. Metod Dolenc, ki je izbrskal iz starih zaprašenih arhivov dragocene sledove, ki nam zelo živo pričajo o moči tedanjih vinogorskih zborov kot ljudskih sodišč. Kdor je le malo prebral »Gorske bukve«, se mu, ko stopa po vinogradih, kar sproti porajajo oni že davni pravni instituti ter vidi pred seboj v duhu cerkvico sredi gor, pred

Pogled na šentpavelsko gorico nad Dvorom pri Žužemberku

njo staro slovensko lipo, zbor ljudskih sodnikov z gornikom na čelu, ki jih obkrožajo »adstantes« — ostali vinogradniki. Morda si kje spotoma v kakem vinogradu »ukradel« kak grozd; kar zbojiš se, da te ni kdo videl in te bo naznanil vinogorskim sodnikom, da te obsodijo na strogo kazen: če si vinogradnik — na toliko in toliko mer vina. Če si se pa nedostojno vedel ali storil kak drug delikt, boš dobil pa tudi hujšo kazen, da se bo celo poznalo...

Taki spomini so me obhajali, ko sem zobal sladke jagode ter poslušal petje in vriskanje po vinogradih. Dan se je nagnil. Tedaj je zamrla pesem vinogradov, oživele pa so zidanice, pota in ceste. Grozdje gre v stiskalnico, izpod nje pa teče vinski sok — mošt, ki so ga tisočkrat blagoslovile znojne kaplje...

Trd si, ljubi vsakdanji kruhek! Vendar je naše ljudstvo zadovoljno, da je le kos dovolj velik, da ni pomanjkanja, pa čeprav je zabljen s še tako grenkim pelinom. Veselja do dela nam nadloge in težki časi niso vzeli — in to je dobro.

Št. Vid pri Ptujju

10 letnica Prosvetnega društva. Letos poteka deseto leto, odkar je bilo ustanovljeno Prosvetno društvo po zaslugi takratnega kaplana g. Stefana Horvata. Društvo se je pod njegovim vodstvom in tudi pozneje pod vodstvom g. župnika Jakoba Sokliča lepo razvijalo in pred nekaj leti si postavilo krasen dom z gledališko dvorano. Prirejala so se številna poučna predavanja in tečaji, ki so bili vedno prav dobro obiskani, ker ljudstvo kaže veliko zanimanje za prosvetno delo. Uprizorile so se tudi mnoge igre, ki so žele lep uspeh. Desetletnico prosiarji društvo v nedeljo, dne 30. t. m. z uprizoritvijo Drabosnjakove verake igre »Izgubljeni sin«, ki je izšla nedavno v založbi Lj. iger. Društvo je dobilo v novem gospodu župniku p. Konstantinu vzornega voditelja, ki je tudi igro prav vestno pripravil in režiral.

† Lojze Golobič na mrtvaškem odru

Ljubljana, 29. sept.

Našega blagega tovariša, pokojnega Lojzeta Golobiča so položili na mrtvaški oder v mrtvašnici splošne bolnišnice, odkoder bo v ponedeljek ob pol 3 žalni sprevod. Že zgodaj zjutraj, ko je občinstvo z žalostjo zvedelo o smrti tega blagega, dobrega in izobraženega moža, so prihajali ljudje k mrtvaškemu odru, da pomolijo za njegovo dušo in pokrope njegovo truplo. Prijatelji in znanci pa so nanese obilno cvetja, tako, da je krsta vsa v cvetju. Pokojnik, ki je kot ljubitelj lepote in pesnik ljubil cvetje nad vse, počiva sedaj sredi svojih ljubljank.

Pokojnikova družina, zlasti žalujča gospa vdova Mira, prejema številne izraze odkritega sožalja, saj vsakdo obžaluje smrt našega Lojzeta, ki je obljubil toliko, pa mu je smrt prekrizala vse načrte. Obenem pa vsakdo pomiluje nesrečno družino, ki je tako naglo izgubila dobrega očka in nad vse skrbnega rednika. Tudi javnost je z obžalovanjem sprejela žalostno vest o smrti pokojnika. Poleg »Slovenca« so priobčili simpatične nekrologe tudi drugi listi, vsi pa povdarjajo koncilijantnost in gentlemansko pokojnika.

Bridka bo v ponedeljek pot, ko bomo spremljali na zadnji zemeljski poti pokojnika, vendar zaupali

bomo v Tistega, kateremu je bil v življenju pokojnik nad vse vdan, zakaj: »Oče, ne moja, ampak Tvoja volja naj se zgodi!«

*

Pevci »Ljubljane« zapojejo v zadnje slovo † Lojzeta Golobiča, urednika »Slovenca« Zbirališče v ponedeljek ob četrtni na 3 popoldne pred mrtvašnico splošne bolnišnice. — Predsednik.

Društvo združenih zasebnih in trgovskih namestencev vlijudno vabi svoje člane, da se v polnem številu udeležijo pogreba našega tovariša in aktivnega člana tov. Lojzeta Golobiča v ponedeljek ob pol 3 popoldne izpred mrtvašnice splošne bolnišnice.

Vsi člani društva »Bela Krajina« se pozivajo, da se v ponedeljek ob pol 3 popoldne polnoštevilno udeležijo pogreba g. Lojzeta Golobiča, urednika »Slovenca« in člana društva »Bela Krajina«. — Društvo »Bela Krajina« v Ljubljani.

Requiem za † Lojzeta Golobiča bo v torek, 2. oktobra ob 7 zjutraj v cerkvi sv. Jožefa. Vsi prijatelji in znanci pokojnega Lojzeta vlijudno vabljeni!

Vsakdo zadovoljen!

Pridite, izberite pri nas blago za oblačilo za jesen in zimo. Prav zadovoljni boste z veliko izbero oblek, površnikov in sukenj ter z nizkimi cenami.

Drago Schwab, Ljubljana
Aleksandrova cesta

Novi vrstni red lekarn

Ljubljana, 29. septembra.

Prvi znaki bodoče velike Ljubljane so že tu. Po raznih znamenjih, kakor po raznih manjših odredbah in sklepih mestnega magistrata, je sklepali, da se mestni magistrat že zaveda svoje bodoče naloge in moči. Novi vrstni red lekarn za nočno službo lekarn kaže, da mestni magistrat tudi pri tej zadevi že računa z bodočo veliko Ljubljano. Ta vrstni red stopi v veljavo dne 1. oktobra 1984. Mestno načelstvo, oziroma mestni fizik g. dr. Rus, je ta vrstni red določil takole:

V 1. skupino, ki prične opravljati nočno službo dne 1. oktobra, spadajo naslednje lekarne: mr. Leustek, Resljeva cesta 1, dr. Komotar, Vič, in mr. Bahovec, Kongresni trg 12.

V 2. skupino: dr. Picoli, Tyrseva cesta 6, mr. Hočevar, Celovška cesta 62 in mr. Gartner, Moste.

V 3. skupino: mr. Ustar, Selenburgova ul. 7, dr. Kmet, Tyrseva cesta 61 in mr. Trunkozy ded., Mestni trg 4.

V 4. skupino: mr. Bakarčič Sv. Jakoba trg 9 in mr. Ramor, Miklošičeva cesta 36.

V 5. skupino: mr. Sušnik, Marijin trg 3, mr. Kuralt, Gosposvetska cesta 10 in mr. Bohinc ded., Rimska cesta 31.

Kakor je videti, so v novem vrstnem redu upoštevane tudi lekarne na Viču in v Mostah, medtem, ko v starem niso bile.

KLOBUKE

za jesen v naj-novejših barvah, raznih modnih oblikah, vsakovrstne kakovosti (kvalitete), teršportne čepice in lepi izbirni audi po zmernih cenah

MIRKO BOGATAJ trgovina klobukov
LJUBLJANA, STARI TRG 14

solidna postrežba Sprejemajo se popravila

Regulem za † tov. V. Vrtovcem bo v ponedeljek 1. oktobra ob 7 zjutraj pri oo. frančiškanih. Tovariši zasebnih namestencev, vlijudno vabljeni! Društvo združenih zas. in trg. namestencev.

Clani in članice Kršč. šole za stolno župnjo, ki jim za današnji poldnevni izlet čas ne dopušta odhoda z opoldanskim vlakom, se odpravijo ob pol 14 z električno izpred kavarne »Evrope« do St. Vida in gredo nato peš skozi Medno do kapelice Marije Pomočnice na polju.

Abiturijentski tečaj zbornice za trgovino, obrt in industrijo na drž. trgovski akademiji v Ljubljani. Predavanja na abiturijentskem tečaju se prične v ponedeljek, 1. oktobra ob 8 v poslopiju trgovske akademije Bleiweisova cesta, III. nadstr., učilnica št. 6. Naknadni vpis na abiturijentski tečaj odobri direktor do 20. oktobra.

Tel. 31-62 KINO KODELJEVO Tel. 31-62

Danes ob 3, pol 6 in 8, in jutri ob 8 ganljiva francoska drama DVE SIROTI
Ob 8 danes in jutri tudi še

V IMENU ZAKONA (Georg O'Brien)

V Ljubljani umrli od 22. do 28. sept. t. l. Polak Josip, 64 let, trgovec, Slomškova ul. 23-I. Jeraj Jakob, 55 let, premikač drž. žel. Dvor. obč. St. Vid nad Ljubljano. Modrija Franc, 72 let, davčni upravnik v p. Kroat. jaška ulica 5-III. Kranjc Slavko, 22 let, kand. iur., Gosposka 10-I. Vrtovec Vekoslav, 45 let, bančni uradnik, Miklošičeva 10. Šali Marija, 58 let, delavka na carinarici, Komenskega ul. 21. Lombar Gašper, 79 let, zasebnik, Rimska cesta 5 (dvor.). Boltezar Jera roj. Zagar, 86 let, zasebnik, Japljeva ul. 2. Vilar Josipina, 6 in pol meseca, hči poljskega dinarja, Trzin 22. Pogačnik Ivan, 79 let, organist v pok. Rakek 196. Olah Josip, 33 let, delavec, Javornik 68. Pflander Silvo, 49 let, trg. zastopnik, Verovškova 76. Karlinger Jožefa roj. Čurhalek, 69 let, zasebnik, Železnikarjeva ul. 10. Poglačen Ma-

Šeizdravnik sanatorija »Slajmarjev dom«

dr. Kramarič
od 1. oktobra dalje zopet redno ordinira.

DR. LEO ŠAVNIK
Specialist za ženske bolezni in poročništvo
zopet redno ordinira
od 9 do 11 in od 2 do 4

Smrt v vinogradu

Pretekli četrtek 27. sept. zjutraj so našli na Malkovu ob potu v vinograde mrtvega posestnika Franceta Zagarja iz Kaplje vasi št. 8, občina Tržišče. Prejšnji večer je še stikal v svoji zidnici v Pavligorju potrgano grozdje, podal se je potem v svoj drugi vinograd proti Jandi dolini, med potoma pa se še oglašil v večih zidnicah. Najbrže je na povratku na potu zaspal, se potem ponoči prebudit in v omotici iskal primernega ležišča, pa se vlegel med dve trti z glavo navzdol, kjer ga je valed pritiska krvi v glavo zadela kap. Bil je dobričina, šaljivega in mirnega značaja, vsakemu je rad potegrel z dobro kapljico v svoji zidnici in se tudi samega sebe v tem oziru ni zapečal, pa umrl v vinski gorici, ki jo je tako ljubil. Kakor bi nekaj pomenilo, da ne bo več dolgo živel, je letos svojemu starejšemu sinu Jožetu razkazoval mejnike na svojem posestvu in mu zabijal, naj si jih dobro zapomni. Zapušta žena in 10 večina preskrbljenih otrok. Bil je tudi cerkveni ključar podružnice sv. Jurja v Tržišču in dolgoletni naročnik »Domoljuba«. Naj v miru počiva! Žalujčim globoko sožalje!

— Pri saganju k maščobi, protinu, sladkosti, izboljšuje naravna »Franz-Josefova« grenčica delovanje želodca in črevesa in trajno pospešuje prebavo.

Kmetijska razstava v Mariboru

Velika unioneška dvorana z veradno dvorano nudi te dni eliko našega kmetijstva in dela za kmetijstvo v mariborski okolici. Razstava je bila otvorjena večer ob 10 popoldne. Sicer razmeroma skromno, kakor je pač kmet sam skromen, včasih celo preveč skromen. Vendar pa je udeležba zastopnikov vseh merodajnih javnih ustanov in upravnih oblasti pokazala, da se zavedajo vsi ti predstavniki velike važnosti kmetijstva. Mi samo želimo, da se ta zavest pokaže v čim večji meri tudi v dejanjih. Le tako bo prišlo do prave gospodarske obnove in do gospodarskega napredka pa tudi do zaupanja na delu dela onih, katerih naloga je, pospeševati kmetijstvo. Izbrisana bo tudi žalostna resnica, ki jo je ugotovil zastopnik banke uprave v svojem slavnostnem otvoritvenem govoru, da so še tisoči in tisoči gluhi za besede o napredku in da ni pravega zaupanja v delo merodajnih oblasti.

Predsednik razstavnega odbora je označil namen in pomen razstave ter podal kratek obris priprav za to razstavo. Zastopnik kmetijskega oddelka banke uprave se je brzojavno opravičil, zastopnik banke uprave je pa po kratkem slavnostnem nagovoru otvoril razstavo. Mestni predsednik dr. Lipold je v lepih besedah ugotovil, da le skupno delo rodi uspeh, pozival je zato na sporazumno delo med mestom in deželo. Do tega sporazumnega dela naj pomaga tudi razstava.

Predsednik razstavnega odbora je nato predlagal udanostno brzojavko Nj. Vel. kralju, kar so navzoči sprejeli z navdušenjem.

Med navzočimi zastopniki oblasti je bil tudi stolni kanonik in mestni župnik mons. M. Umek, zastopnik vojske, zastopnika okrajnih načelstev, ravnatelj srednjih in kmetijskih šol, predsedniki srezkih kmetijskih odborov, več županov, mnogo razstavilcev, člani banovinskega sveta in nekaj gostje.

Po otvoritvi so si gostje in ostali udeleženci ogledali razstavo.

Razstava obsega 11 oddelkov: sadjarstvo, vinogradništvo z vinskou pokušnjo, poljedelstvo, travništvo, vrtnarstvo, cvetličarstvo, gozdarstvo, čebelarstvo, perutinarstvo, kmetijske stroje in podružni oddelke.

Po obsegu posameznih oddelkov je že razvidno, da je na vsej razstavi najvažnejši in tudi najlepši organiziran sadni oddelki. Ta oddelki zavzema vso veradno dvorano. Sadje so razstavili posamezni sadjarske in kmetijske podružnice predvsem iz Slovenskih gor, pa tudi iz drugih delov mariborskega okoliša. Celo

Gojenici mariborskega bogoslovja pridejo v zavod dne 1. oktobra in ne, kot je bilo večeraj pomotoma pisano, 6. oktobra.

Akadeška kongregacija ima svoj 1. redni sestanek v sredo dne 3. oktobra t. l. v kapeli oo. frančiškanov ob 20. Za dosedanje sodale obvezno, novi člani se iskreno vabijo.

Azilni sklad PTL je dosegel v mesecu septembru znesek 127.165 Din. Protituberkulozna liga se najiskrejeje zahvaljuje vsem darovalcem, hišnim posestnikom ter stanovanjskim najemnikom ter prosi, da jo v tem stremljenju še naprej podpirajo.

Umrl je v tukajšnji bolnišnici v starosti 72 let bivši čevljarški mojster g. Ludvik Horvat. Naj počiva v miru!

V Mestni hranilnici je ostalo pri starem. V petek zvečer so se vršile volitve novega vodstva Mestne hranilnice. Ostalo pa je vse pri starem. Za predsednika upravnega odbora je zopet izvoljen ravnatelj Zadrudne zveze Vlado Pušenjak, za podpredsednika pa industrijalec inž. Dražar. Za predsednika ravnateljstva je istokot vnovič izvoljen Franjo Bureš in za podpredsednika Viktor Grčar. V upravnem odboru ohranilo v ravnateljstvu so se še izvršile nekatere osebnosti izpremembe na podlagi volitev na zadnji občinski seji.

Specialist za notranje bolezni
DR. STANE LUTMAN
je otvoril prakso v Trubarjevi št. 5 (bivša ordinacija doc. dr. Matka). Ordinira od 13 do 15. — Roentgen-Pneumotoraks

Kratka seja. V petek zvečer se je vršila seja mestnega upravnega odbora, ki je trajala le 10 minut. Na dnevnem redu so bile tri prošnje za stanovanja v mestnih hišah.

Kurz bolgarskega jezika se odpravi v Mariboru okrog 8. oktobra. Čaka se še samo na dovoljenje oblasti. Učnina znaša mesečno 32 Din. Pouk se bo vršil po dogovoru v večernih urah in sicer samo za odrasle, po možnosti v skupinah za ljudi enake predizobrazbe, starosti in stanu. Za sorazmerno zvišano učnino se ustanove tudi skupine za 2-4 interese. Ker vlada za bolgarski jezik in narod izredno zanimanje, se naj zainteresirani prijavijo z dopisnico g. prof. Janu Sedivy, klasična gimnazija, da bo mogoče pravočasno preskrbeti potrebne prostore.

Otrok zanetil požar. V četrtek zvečer je v Račah zopet gorelo. Plameni so uničili imetje posestnika Pavla Auerja, kateremu je pogorela hiša, gospodarsko poslopje, pohištvo, obleka, da je ostal z družino brez vsega. Požar je zanetil 5 letni Auerjev sinko Vilko, ki se je igral v kuhinji sam brez nadzorstva s svojo triletno sestro, dočim se je mati mudila v sobi pri tretjem, nekaj mesecev sta-

Kdor

1 krat pije

žitno kavo »ADRIA«
jo vedno zahteva! — Kupujte jo

Pri kopanju krompirja ustreljena

Leše pri Prevaljah, 29. sept. 1934.

Med Kiclevim in Ladravim vrhom so sinoči ob 9 odjeknili strelci. Neki Jože P. in njegova žena sta kopala na njivi posestnika Kralja krompir. Domači sin je pa šel slučajno s puško okrog po polju ter zapazil, da se v temi nekaj premika in je sprožil puško. Na tleh je obležala žena, zadeta od šibera. Nesrečni sin se je šel sam javiti orožnikom. Danes je prišla sodna komisija na lice mesta, ki so jo tvorili sodnik g. Karl Karlovšek in zapisničar g. Franc Ferjančič. Zrtev nepravdnosti bodo pokopali jutri na farnem pokopališču v Prevaljah. Naj počiva v miru!

dravska dolina je zastopana po kmet. podružnici sv. Lovrenc na Poh. Najlepše med vsemi pa se je izkazala sadjarska in vrtnarska podružnica iz Sv. Petra pod Mariborom. Saj je razstavila samo ta podružnica okrog 500 zabojev sadja, na prodaj pa ima okrog 25 vagonov najlepšega namiznega sadja. Tu sem naj bi prišli sadni trgovci iz cele države in bi se prepirali, da takega sadja nima nobena druga pokrajina v državi. Zato pripravljamo razstavni odbor, da razstavo sadja podaljša za nekaj dni, medtem pa povabi potom časopisja in dopisov sadne trgovce iz južnih krajev pa tudi iz sosednjega inozemstva, da si sadno razstavo ogledajo in tu krijejo svoje potrebe. Največ zaslug za tako lepo sadno razstavo, kakor jo gotovo v Mariboru še ni bilo, ima predsednik sadjarske podružnice v Sv. Petru, Mih. Kovačič. V tisočih zabojih je razstavljeno tu najlahtnejše sadje mariborskega okoliša, vsak more tu izbrati sorto, ki mu najbolj ugaja tako po okusu, aromi in po barvi. Ko so večeraj zastopniki oblasti s pomočnikom bana na čelu ogledovali to razstavo, so morali priti do prepričanja, da je treba postaviti trgovino s sadjem pri nas na drugo podlago, kakor je bila do sedaj, da je škoda milijonov, ki bi lahko prišli in bi že bili pri nas, pa so izostali radi neurejenosti in nepotrebnih zaprek v sadni trgovini.

Poleg ostalih oddelkov, ki so večinoma tudi posrečeno urejeni, je zanimiv zlasti podružni oddelki, ki sta ga uredili vinarska in sadjarska šola ter gozdarska šola. Sicer bi se dalo pri ostali razstavi marsikaj mogoče urediti drugače, toda pri zelo skromnih sredstvih in pomanjkanju časa je treba priznati, da je začetek zelo dober. Treba bi bilo samo še nadaljevati na tej poti in prirediti kmetijsko razstavo vsako leto za večji okoliš in v zvezi z mariborskim tednom. Perutninarstva razstava kaže stanje kokosjere in tip šajarske kokoši. Pred razstavo perutnine je tudi ptičja valilnica, ki nas praktično opozarja na veliko važnost varstva ptič, kar je zelo važno pri sadjarstvu. V zvezi s perutninarstvom razstavo je dokazano, da bi mogli samo iz krvi, ki odteče iz mariborske mestne klavnice izdelati toliko krvne moke, kakor jo rabi za krmo vsa Slovenija. Treba bi bilo zato samo malenkostnih investicij.

V celoti moremo razstavo priporočati vsem, ki se za kmetijstvo zanimajo. Dolžnost onih, ki imajo direktno opravka s pospeševanjem kmetijstva, pa je, da si razstavo ogledajo. Priporočamo ogled razstave tudi vsem kmetovalcem mariborskega okoliša.

rem otroku. Mali Vilko je vzel iz štedilnika žerjavico ter jo zanesel v šrambo, ki je bila poleg kuhinje. Tam je dal žerjavico v kup slame, ki je bil na tleh ter z zanimanjem opazoval, kako so švigali plamenčki. Iz plamenčkov pa so nastali plameni, ki so pogoltnili hišo, gospodarsko poslopje in blev ter povzročili nad 50.000 Din škode.

Zobozdravnica

dr. med. dent. Bosiljka Krajnovič
se je vrnila s potovanja in zopet redno ordinira od 9—12 in 15—18. Glavni trg 22 (hiša Oset)

Gonjač štev. nespretnosti. Med mladimi damami v Mariboru je zadnje čase prišel v modo lov. In ker so te mlade lovke dostikrat nespretnosti v ravnanju s puško, so nevarne okolice bolj kakor zajem. Dokaz temu je nesrečen slučaj, ki se je pripetil na lovu v Hočah. Med lovci se je nabajala hči lovškega zakupnika, mariborskega mlekarja Bernharda. Ko je polnila svojo puško, se ji je orožje sprožilo in naboj je zadel zraven stoječega 15 letnega gonjača Stanka Pšeničnika v stopalo leve noge. Iz neposredne bližine izstreljene šibre so nesrečnemu fantu nogo tako razmesarile, da so mu jo morali v bolnišnici odrezati.

Celje

Poročila se bosta danes popoldne v opatijski cerkvi gdč. Marica Škorjanc in g. Jože Kučan, oboja iz Celja. Nevesta je bila vedno agilna članica naših organizacij. Novoporočencema paru iskreno čestitamo ter želimo obilo božjega blagoslova na življenjski poti.

Za dom služkinj. Mlada in agilna Poselska zveza si je nadela težko a hvalevredno nalogo, zgraditi v Celju toliko potrebni dom služkinj. V ta namen so zastavile članice vse svoje moči in trdno upamo, da se jim bo načrt tudi posrečil ter da bodo našle pri vseh, kjer bodo potrkale na vrata, polno razumevanje. Za služkinjski dom je namenjen tudi čisti dobiček prve javne prireditve Poselske zveze, ki bo v nedeljo 14. oktobra v dvorani Ljudske posojilnice.

V Obrtnem domu je odprla Marija Kroljč specialno delavnico za izdelovanje moškega perila.

Železniške in šolske legitimacije. Vam hitro in poceni izdela Foto L. Kvas, Celje, Dečkov trg 3.

Za slabo jesensko vreme. Vam priporočamo nepremočljive dežne gumi-plašče po 205 Din in Hubertov površnik po 300 Din od Trgovskega doma Stermečki v Celju.

Novo spetrijsko trgovino odpre jutri Fili Janko na Dečkovem trgu št. 4a v Celju.

Druga obrtna razstava v Kranju

Kakor je naš list že v torko poročal, bo od 30. sept. do 8. okt. v Kranju druga obrtna razstava. Naše poročilo je zainteresiralo obrtnike za razstavo in vzbudilo zanimanje za ta gorenjski velesejem. Razstava zasluži vso pozornost tako po številu razstavljalcev, po kvaliteti izdelkov, okusni opremi in interesu obrtnikov in kupcev. Saj je to velevažna gospodarsko-kulturna prireditev. To dejstvo potrjujejo osebni povabljeni najmerodajnejši mest, ki živo pozdravljajo iniciativo aranžerjev. Tudi tehnik »Gorenjec« je s povečano in olepšano izdajo ob priliki te razstave poudaril njeno važnost.

Razstavniki prostor bo zavzemale celo prvo nadstropje Majdčevega mlina. S polno paro pripravljajo mizarji prostore. Gibljejo se tudi že razstavljalci, ki dekorirajo svoje oddelke in vanje nameščajo že svoje izdelke.

Razstava je večja kot lanska. Lani je razstavilo 34 obrtnikov, letos je prijavljenih 55. Poleg lanskih obrtnih strok se bodo letos uveljavljale še

novi, predvsem puškarstvo, sedlarstvo in torbarstvo ter mlekarska obrt. Letos so razstavili v isti stroki mnogo številnejši razstavljalci, kot pa lani. Obrtniki se med seboj kar kosajo, kdo se bo lepše uveljavil. Pri tem ne pazijo samo na kvaliteto in ceno izdelkov, ampak polizkušajo vedno bolj tudi reklamna sredstva izkoristiti v prid svojega podjetja. Ta napredek in živahnost nam najbolj imponira, kajti obrtniki s tem dokazujejo, da bodo znali biti tudi v bodoče kos življenjskim težavam.

Velike zasluge za razstavo ima tvrdka Majdič, ki je dala na razpolago te lepe prostore. Razstavno poslopje je na eni najbolj prometnih točk v mestu, tako da razstavnega prostora ne more prezreti niti tujec, ki bo prvič v Kranju.

Obrtna združenja iz drugih krajev zelo vneto podpirajo stremeljenja gorenjskih obrtnikov. S tem najlepše povdarjajo svoje tovarištvo.

Razstavnemu odboru so tudi oblasti zelo naklonjene. Razstava bo otvorjena v nedeljo ob 11.

izbrisan iz imenika odvetnikov. Za prevzemnika pisarne je bil imenovan dr. Nikolaj Pinter, odvetnik v Murski Soboti.

Ostale vesti

— Potovanje zagrebških nadpastirjev. Oba zagrebška cerkvena kneza, nadškof dr. Ante Bauer in nadškof-koadjutor dr. Štepinac potujeta po Hrvatskem in Slavoniji. Danes dospeta v Varaždin, kjer jima pripravljajo nadvse slovesen sprejem.

— Zveza za tujski promet v Sloveniji vabi uprave naših zdravilišč in letovišč, tujsko-prometnih organizacij in sportnih društev, da ji čimprej, najkasneje pa do 7. oktobra t. l., pošljejo točen pregled vseh prireditev, ki se bodo vršile tekom prihodnjega leta v njih področju. Te podatke potrebuje Zveza za uvrstitev v mednarodni turistični koledar. Podatki naj se pošljejo na naslov Zveze, Ljubljana, Tyrševa 1-III.

— Čas, revija Leonove družbe. — Prva številka Časa za leto 1934-35 izide 10. oktobra. Imela bo zanimivo in pestro vsebino. — Uprava prosi, naj naročniki, ki še dolgujejo naročnino za preteklo leto, to gotovo poravnajo v začetku oktobra.

PROTI PREOBILNI DEBELOSTI

uporabljajte
samo neškodljive
Slatinske tablete
za hujšanje.

ki jih proizvajata apoteka Mr. Bahovec v Ljubljani in naravnih mineralnih soli in zeliščnih ekstraktov.

Zahtevajte v Vaši lekarni samo prave, neškodljive Slatinske tablete Bahovec.

Mala doza (100 tablet)
Din 46.—, velika doza
(200 tablet) Din 74.—

Reg. br. 283, 11. I. 1934

Zavarjeni zvon

Na Malega Šmarna dan se je ubil veliki jezerski zvon na blejskem otoku (1700 kg — des.). Počil je na robu in je bila poč dolga 15 cm. Zvon je moral celo leto molčati; okolica je zelo pogrešala njegovega mehkega, donečega glasu, zakaj zvonarje zahtevajo pretrgano visoko ceno za prelitanje. Pač pa se je ponudila tvrdka Ulčar in drug v Gorjah, da zvon zavari. Župni urad je ponudbo sprejel pod jamstvom, da niti vlišina niti kakovost glasu ne smeta nič trpeti. Nato se je med zvonarskimi strokovnjaki in varilci razvnela debata, če je sploh zvon mogoče zavari. Zvonarji so trdili kot absolutno gotovo, da se poskus ne more posrečiti, inženjer Knez iz Ruš, ki je varenje nadziral, je bil nasprotnega mnenja. Zvon so sneli iz lin, izklesali poč tako na široko, da se je mogla vmes skoro vtakniti roka, nato zvon segreli na 500° C (pri 700° C se začne topiti) in končno s kisikom, vliji v poč nove bronovine, ki je bila čisto enaka stari. Ko se je zvon v par dneh ohladil, so ga opili in nato potegnili zopet v zvonik. (Proces se je namreč vršil kar na Otoku.) Točno čez eno leto je zvon zopet zapel. Ljudje trdijo, da poje lepše kot prej. To mnenje ni brez podlage. Strokovnjaki so razložili stvar takole: vsak material se tekom let utruja. Ta utrujenost pri zvonu obstoji v tem, da je material tam, kjer kembelj tolče, zgosti, drugod pa temu primerno zredči. Treslaji, ki povzročajo ton, postanejo zato neenaki in glas ni več popolnoma čist. Ko pa se je zvon segrel na 500° C, se je material v svoji gostoti zopet zenačil, takorekoč pomladil, treslaji so zopet enakomerni in ton čistjši: ljudje pravijo, da zvon lepše poje. — Varilna tehnika pri zvonovih ba je ni nova, toda pri nas je to prvi veliki zvon, ki je bil zavarjen. Nekaj malih mrtvaških zvoncev so pač nekje že poskušali variti, toda večina so se ponesrečili. Za cerkvena predstojništva je zadeva toliko zajemljivejša, ker varenje stane štirikrat manj kot prelitanje. Trdki Ulčar in drug pa je čestitati, da se je riskiranega poskusa lotila in ga tako dobro izvedla.

Damske plašče, obleke in kostume

od 250.— Din dalje
kupite najbolje pri

FRAN LUKIČ
Ljubljana, Stritarjeva ulica št. 9

Koledar

Nedelja, 30. septembra: 19. pob. nedelja.) Hieronim (Jerko), cerkveni učenci; Zofija, vdova. Ponedeljek, 1. oktobra: Remigij, škof; Janez Dukl. Ta mesec se dan okroži od 11 ur 38 minut za 1 uro 36 minut na 10 ur 2 minuti.

Novi grobovi

† Gospa Josipina Pirnat roj. Hudobinski, vdova po ljubljanskem mojstru, je 29. septembra v visoki starosti umrla na svojem stanovanju Poljanška cesta 41. Pokojnica, ki je bila po rodu Kamničanka, je bila globoko verna krščanska žena. Naj ji sveti večna luč! Pogreb bo v ponedeljek ob pol 5 popoldne iz hiše žalostni. Žalujemo svojim izrekamo globoko sožalje!

† Na Dunaju je dne 24. septembra umrl g. Avgust Moškerc, stric pokojnega »Slovenčevca« urednika g. Mihe Moškerc. Pokojnik je dosegel visoko starost 78 let in je bil znan kot velik dobrotnik slovenskih visokošolcev na Dunaju. Marsikdo od njih ga bo ohranil v lepem spominu. Naj počiva v miru blaga slovenska duša, preostalih sorodnikom pa naše iskreno sožalje!

Osebnosti

— V uršulinskem samostanu v Škofji Loki obhaja danes petdesetletno večnih obljub ž. m. Veronika Poljanec, bivša prednica in poštovaina učiteljica. Ad multos annos!

— Poročila sta se na Rakovniku Herta Elener, iz ugledne litjske rodbine, in g. Leopold Mamičovič, bančni uradnik »Srbke« zadržuje v Belgradu. Novoporočencema želimo veliko sreče.

— Prevzem odvetniške pisarne. Dr. Vladimir Škerlak, odvetnik v Murski Soboti, se je odpovedal izvrševanju advokature in je bil za lastno prošnjo

Za čiščenje krvi in ledvic
je nenadkriljivo pri-
rodno sredstvo

Radenska!

Vsebuje 23 — dvajsettrih! — raznih prirodnih sestavin, tako da deluje gotovo na vse notranje organe. Dobro in zdravo se počutijo oni, ki redno pijejo Radensko. Zjutraj na tešče ena ali dve čaši Radenske Vas vzdržuje celi dan svežega in čilega

— Iz delovanja kamniških skavtov. Pišejo nam: Gamsov steg skavtov v Kamniku je imel te dni svoj redni občni zbor, ki je pokazal, da ima skavtska ideja v Kamniku okrog 50 pristavev, med občinstvom pa zelo veliko poštrevovalnih podpor. Občnega zbora so se med drugimi udeležili tudi dekan g. Matej Rihar, zastopnik komandanta mesta g. kapetan Drago Čimek, podžupan notar g. Anton Zevnik itd. Za staršino je bil soglasno izvoljen župan g. Franc Kratnar, za predsednika kluba rovarjev pa g. Lojze Peterlin. Ustanovljen je bil tudi roditeljski svet, v katerem je predsednik g. notar Zevnik, podpredsednik pa kaplan g. Miha Jenko in kapetan g. Karl Blatnik.

Lepe moderne spomenike ima
razstavljene in jih po nizki ceni
odprodaja

Kunovar Franjo
kamnosečo kiparsko podjetje
Ljubljana, pokopališče Sv. Križ
TELEFON št. 37-87

— Novi vozni red »Ekspres« je izšel. V veljavo stopi 7. oktobra 1934 in velja do 15. maja 1935. Radi velikih sprememb tako v železniškem, avtobusnem in paroplovnem voznem redu, kakor tudi v tarifnem pogledu, je neobhodno potreben za potujoče občinstvo. Vsebuje tudi najnovejšo tarifo za prevoz pešev. Dobi se na vseh postajah pri potniških blaginjah ter v vseh knjižarnah in večjih trafikah po običajni ceni 10 Din.

— Surov napad. V ljubljansko bolnišnico je prišel 35-letni kočar Franc Omeje iz Studenčice pri Medvodah. Omeje je ponoči nekdo napadel in ga s kolom udaril po glavi. Poškodba je resnega značaja. Ime napadalka je znano.

Kamilčna krema „Kamila“
je za negovanje in zdravljenje kože **zdravniško priporočena**. ~ Dobi se povsod. Skatljica Din 10.—.

— Na dr. Krekovi mešč. gospodinjski šoli v Ljubljani VII. bo vpisovanje 1. oktobra t. l. Ker ima ta šola več oddelkov, se sprejemajo učence takoj po dovršenju meščanske šole, izjemoma tudi iz osnov. Šol. Vpisnina 600 Din za višji oddelk, za nižji pa 300 Din. Notranje plačujejo za prvovrstno oskrbo v nižjih odd. 700 Din, v višjih pa 800 Din mesečno. Zunanje 400 Din na mesec. Tečaj: Istočasno bo vpisovanje za kuharske tečaje in tečaje za šivanje in prirokovanje. Sprejemajo se tudi učenci in učenci za glasbo (klavir, gosli), za nemški jezik, francoščino in angleščino po zmerni ceni. Prospekti se dobe na zavodu brezplačno. — Telef. 30.94.

ZDRAVA — Lutz peč
Jugo-Lutz družba z o. s., Ljubljana VII, telefon 3252

— Cenj. čitatelje opozarjamo, da redno uživajo Radensko, ki je za zdravje nujno potrebno pa istočasno izborna pijača.

— Gospodinja Šola dr. Krekova — Ljubljana VII, tel. 30.94. Vpisovanje 1. oktobra od 8 dopoldne in do 6 zvečer. Pojasnila daje in proesekte razpošilja ravateljstvo šole brezplačno!

— Pri iskanju sledi na korzore naravne »Franz-Josef« grenčice, popite zjutraj na tešče. brez truda izdatno iztrebljenje črevesa, kar povzroči ugoden občutek olajšanja.

Ona se zna prikupiti...

Napravi to njen pojav, leži to v njeni postavi? Mogoče tudi. Vendar glavna stvar je: Ona se zna pravilno negovati. Njena čista polt, nežne roke so skrivna zavist drugih žen. Njena tajnost: redna nega z

ELIDA CREME

de chaque heure

Šivilje se bore za obstanek

Na članek pod gornjim naslovom v »Slovenec«, z dne 23. septembra smo prejeli od tovarne perila Joško Povh v Novem mestu:

Vsi odbitki razen onih za blago so bili upravičeni. Šiviljam ni bilo treba plačevati nikakega popravila strojev in ni res, kar tozadevno navaja dotična notica. Šivilje so kupovale samo igle, sponke in jermenske za šivalne stroje in le, če je katera po neprevidnosti izgubila kak vijak ali pero, ga je pri podjetju kupila za nabavno ceno. Te dele pa so morale kupovati zato, da so pazile, da se jim čim manj pokvari ali izgubi. Stroški za vse

te dele pa ne presegaajo letno povprečno za eno t. viljo 21.86 Din ali tedensko 0.43 Din.

Kakor je razvidno iz tozadevnih izplačilnih knjig podjetja je že povprečni zaslužek vseh šivilj tedensko od 109.14 do 142.54 Din, najvišji zaslužek boljših šivilj pa od 135.50 do 191 Din in ne kakor je bilo navedeno v Vaši notici, da je zaslužek boljših šivilj od 115 do 130 Din.

Kolikor se Vaša notica ne strinja z gornjimi dejstvi, ne poroča resnice.

Joško Povh.

— Prvo potniško letalo, zgrajeno v naši državi. V Zemunu dovršujejo prvo potniško letalo, ki bo zgrajeno v naši državi. Letalo je v tovarni letal »Zmaj« naročil Aeropot in bo stalo 1.560.000 Din. Letalo bo prav tako kakor obo »Spartana«, ki ju je v preteklem letu naročil Aeropot v Angliji in ki sta veljala po 1.100.000 Din. Letalo bo trimotorno in bo po izjavi ravnatelja tvornice dograjeno še to jesen, nakar se bodo takoj pričeli poskusni pleti. Novo letalo pomeni za naš civilni zračni promet veliko pridobitev, poleg tega pa tudi krepko afirmacijo naše domače letalske industrije.

FAVORIT

MALCIRANA
KAVA
ŽITNA

TVORNIC - ZEMUN

— Urejena prebava in zdrava kri se doseže z dnevno uporabo pol čaše naravne »Franz-Josef« grenčice. Strokovni zdravniki za motenja v prehrani hvalijo »Franz-Josef« vodo, ker pospešuje delovanje želodca in črevesa, preprečuje oteklost jeter, zvišuje izločevanje žolča in sečnice, poživlja izmenjavno snovi in osvežuje kri.

— Knjižarna »Nove založbe« v Ljubljani (Kongresni trg) ima v zalogi vsa dela iz založbe Athenaion, ki prinaša najznamenitejše bogato ilustrirane monografije iz zgodovine in umetnosti (za vsako delo enotna cena 115 Din); pravkar je dopela izdaja J. Burchardtove Kulturne zgodovine Stare Grške (Kulturgeschichte Griechenlands) v odlični opremi in z mnogimi slikami.

— Učna mesta za vajence. Zaradi mnogih vprašanj javljamo, da je pri priznanih dobrih mojstrih nekaj prostih mest za vajence, tako za električni in mehanični obrt, za krojaštvo itd. Za celotno oskrbo, za stanovanje in hrano, je le majhen prispevek. Natančnejša pojasnila daje Uprava Rokodelskega doma v Ljubljani, Komenskoga ulica 12.

— Slike rajhenburških romarjev pred stolnico v Zagrebu so lepo izpadle in se dobi pri »Varstvu«, Ljubljana, Tyrševa 17, komad po 5 Din s poštnino. Plača se lahko tudi v znakmah.

— Jugoslovanska knjižarna, r. z. o. z. v Ljubljani priporoča sledeče knjige: Besson, Katholische Kirche und Bibel. 123 str. Vež. 86.50 Din. — Duhourcau, Die heilige Bernadette von Lourdes. 226 str. Vež. 63 Din. — P. Xaver Esser, Eine neue Viertelstunde. Kratke pridige. I. del. Od Adventa do Vnebohoda. 124 str. Nevez. 30 Din. II. del. Od Vnebohoda do Adventa. 126 str. Nevez. 30 Din. — Greeve, Kurz und Gut. Petminutne pridige. 166 strani. Nevez. 36 Din. — Hattenschwiller, Wie gut der Heiland ist. Pripovedi o presv. Srcu Jezusovemu. I. del. Der Magnet der Herzen, Die Verheissungen des Herzens Jesu. 284 str. Kart. 60 Din. — II. del. Übungen der Herz Jesu Andacht. 288 str. Kart. 60 Din. — Huber, Vom Christentum zum Reich Gottes. 175 str. Kart. 58 Din. — Schmitz, Katechismus der Katholischen Religion. Ein Vorschlag zur Verbesserung des deutschen Einheitskatechismus. 176 str. Vež. 24 Din. — Schubert, Pastoraltheologie. I. del. Homiletika. 97 str. Vež. 65 Din. — Siepe, Ad majora. Razmišljanja za duhovnike. 131 str. Kart. 44 Din. — Vonier, Der klassische Katholizismus. 236 str. Nevez. 56 Din. — Die Lebendige Pfarrgemeinde. 111 str. Nevez. 25 dinarjev.

— Nadležnih komarjevih pikov Vas obvaruje Kamila-krema.

— Avtopodjetje Pečnikar naznanja, da prekine 1. oktobra 1934 redno obratovanje na progi Ljubljana-Sušak.

— Ob pričrjenajočem se poapnenju krvnih cevi navaja raba naravne »Franz-Josef« grenčice k rednemu odvajanju in zmanjša visoki pritisk krvi. Mojstri v zdravilstvu priporočajo pri raznih starostnih pojavih »Franz-Josef« vodo, ker zanesljivo in milo odstranjuje zastajanja v kanalu želodčnega čreva in tenivo prebavo ter milo ublažuje razdraženost živcev.

— Kaaba si osvaja svet. Odkar je pri nas v prometu nova hranljiva pijača Kaaba, si je med našim občinstvom kmalu pridobila na tisoče prijateljev. Sestavljena je po starem receptu nasejencev tropskih krajev. Zdravniki in znanstveniki jo posebno priporočajo otrokom in bolnikom, za zdrave pa je odlično hranljivo in osvežujoče sredstvo. Kaaba ima okus po najfinjši čokoladi, ne zapira, a vsebuje za telo važne snovi kot fosfor, apno, vitamine in grozdni sladkor. Pripravljena je v eni minuti in je poceni, ker štedi sladkor. — Ta domači izdelek proizvaja jugoslovanska družba Kava Hag, ki bo meseca oktobra v nekaterih ljubljanskih specerijskih trgovinah dajala brezplačno pokažnjo. Kaaba se dobiva v vseh specerijskih trgovinah.

— Pridna gospodinja vedno skrbi, da imajo člani družine čisto in snežno belo perilo. Zato pere dosledno le z Zlatorog-ovim terpentinovim milom. Zlatorog-ovo terpentinov milo ni samo le res dobro, temveč je v rabi tudi zelo izdatno in ne škoduje niti najfinejšemu perilu. Kdor hoče dobro in poceni prati, ta pere le z Zlatorog-ovim terpentinovim milom.

Novo mesto

Novomeški prošt gosp. Karel Čerin praznuje v ponedeljek, 1. oktobra 10 letnico službovanja na doedanjem mestu. V teku te dobe se je odlikoval na cerkvenem in drugih poljih. Želimu mu, da bi na tem mestu še dolgo ostal in tako koristil cerkvi in narodu.

Slovenska

domača izdelka „Hubertus“ milo in „Perion“ pralni prašek vas bosta zadovoljila!

Boljša in cenejša sta.

Ptuj

»Slovenčeva« podružnica v Ptuj v Panonski ulici št. 5 sprejema vsa naročila za naše časopise »Slovenec«, »Domoljub« in »Bogoljub« — naročnino in oglašje in daje vsa tozadevna pojasnila.

Najdeno truplo umorjenega mladeniča. Franc Slana, posestniški sin v Vitomarcu pri Sv. Andražu v Slg. je dne 16. t. m. izginil in ga vkljub poizvedbam in iskanju niso mogli najti. Zadržnikar so ga videli navedenega dne zvečer v neki gostilni v družbi večje skupine fantov. In šele 24. t. m. so našli po naključju truplo mladeniča na njivi v koruzi posestnika Zmavca v Dragoviču pri Sv. Lovrencu v Slg. Prisotnim se je nudil grozen prizor: truplo, ki je že začelo razpadati, je polno ran in okrvavljeno. Javno je, da so mladeniča umorili in potem vrgli truplo v koruzo, da na tak način izbršijo vsako sled za postrašanim. Truplo so prepehali v mrtvašnico pri Sv. Lovrencu v Slg., kjer je sodna komisija izvršila obdukcijo. — Izid obdukcije je pokazal, da je pokojnik podlegel poškodbam na glavi in sicer je komisija ugotovila globoke lobanjske vdrtine in razpokline, ki so bile očitno prizadejane s topnim predmetom in so bile smrtonosne. Obdukcija je bila zelo otežkočena, ker je truplo bilo že močno razkrojeno. Pokojni Franc Slana je bil šele 20 let star in sin dobro situiranih kmečkih staršev. — Kako je prišlo do umora in kaj je sploh dalo povod, bo dognala šele sodna komisija.

Naša zunanja trgovina - aktivna

Zaradi sezonskih razlogov je letos bilanca v avgustu izredno ugodna in beleži radi znatnega izvoza znatno aktivnost. V naslednjem podajamo rezultate naše zunanje trgovine za avgust:

Uvoz je znašal 74.230 ton za 287,8 milij. Din, kar pomeni v primeri z avgustom lani povečanje po količini za 13,03%, po vrednosti pa za 1,25%. Izvozili smo pa v avgustu 332.415 ton za 306,65 milij. Din, to je v primeri z avgustom lani povečanje v količini za 19,51%, po vrednosti pa za 37,15%.

Glavni predmeti našega uvoza so bili v avgustu naslednji (vse v milijonih dinarjev, v oklepajih podatki za julij 1934):

Surov bombaž 10,94 (17,0), bombažovo predivo 34,1 (27,7), bombažove tkanine 19,0 (11,0), tračnice, železen material itd. 1,64 (2,0), razni izdelki iz železa in jekla 13,57 (12,0), ovčja volna 4,6 (5,1), volneno predivo 7,3 (6,6), volnene tkanine 15,16 (7,06), volneno predivo 8,5 (3,75), svilene tkanine 5,4 (5,45), surova nafta 4,7 (2,6), kože domačih živali nepredelane 11,0 (10,8), kava 6,3 (4,8), premog 5,86 (5,8), stroji, orodje in aparati 14,0 (12,2), električni predmeti 8,0 (6,0), prevozna sredstva 2,9 (3,7).

Največ pa smo izvažali naslednje predmete: pšenica 5,85 (7,6), koruza 68,16 (44,1), sveže svinje 33,45 (3,0), tobak 9,7 (25,0), konji 6,2 (4,0), goveda 7,4 (6,3), prašiči 13,6 (9,8), drobnica 5,3 (4,0), perutnina 9,0 (5,7), sveže meso 8,1 (5,4), jajca 5,16

(4,3), drva 2,95 (2,1), stavbni les 58,7 (52,7), oglje 1,2 (1,2), lesni izdelki 5,4 (5,1), cement 5,1 (5,8), baker 13,6 (25,5), rude in kamnine 11,3 itd.

Razvoj naše zunanje trgovine nam kaže tale razpredelnica:

	Uvoz		Izvoz	
	1933	1934	1933	1934
1. polovica	1295,4	1750,5	1434,4	1589,6
1. julij	236,9	264,3	270,9	293,3
1. avgust	284,3	287,8	267,3	366,6

Naša trgovinska bilanca za avgust je radi velikega povečanja izvoza ugodna, saj je znašala ta mesec aktivnost naše zunanje trgovine 78,8 milij. Din, julija je znašala aktivnost samo 29,0 milij. dinarjev.

Skupno je v prvih osmih mesecih 1934 znašal naš uvoz 567.464 ton v vrednosti 2302,6 milij. (lani v istem času 495.744 ton za 1816,54 milij. Din). Naš uvoz je torej v primeri z lanskim letom narasel po količini za 14,47%, po vrednosti pa celo za 26,76%. Nadalje je znašal naš izvoz v prvih osmih mesecih 2.165.419 ton za 2249,6 milij. Din (lani v prvih osmih mesecih 1.851.870 ton za 1971,3 milij. Din). Izvoz je torej narasel po količini za 16,93%, po vrednosti pa za 14,09%.

Naša zunanja trgovina je bila letos v prvih osmih mesecih pasivna za 53,0 milij. Din, dočim je bila za isto razdobje lanskega leta aktivna za 155,3 milij. Din.

Praga 12,78, Varšava 57,925, Atene 2,93, Carigrad 2,49, Bukarešta 3,05, Buenos-Aires 0,805.

Hmelj

Zalec, 29. sept. Pri več ali manj mirni kupčiji je bila pretekli teden zopet prodana iz prve roke večja množina letošnjega pridelka. Dočim je bila v začetku tedna zaključna tendenca precej mirna, je postala zadnjih par dni zopet bolj čvrsta, tem bolj, ker je ponudba precej popustila. Cene so ostale v glavnem neizpremenjene in se plačuje za najboljšo blago 35—40 Din, za dobro srednje 30 do 35 Din, za srednje 25—30 Din, za slabše 15 do 25 Din za kg. Išče se v prvi vrsti boljše in najboljše blago ter so za tako tudi cene razmeroma prav čvrste. Ker pa je najboljše blago že zelo redko in le še v prav čvrstih rokah, presoja kakovosti ni več tako stroga in je na ta način tudi dobro srednje ter srednje blago znatno pridobilo na ceni. Kupuje se največ za belgijski in angleški ter zadnje dni nekaj več tudi za nemški račun. Splošno se računa, da je prodana iz prve roke dosedaj že dobra polovica letošnjega pridelka.

Zatec, CSR, 29. sept. Povpraševanje traja neizpremenjeno močno dalje. Cene so se nekoliko zvišale in notirajo izbrano blago 1800—1850, 1. 1700—1750, srednjedobro blago 1600—1650 in srednje blago 1500—1550 Kč za 50kg.

Celoletno zdravljenje. Centralna kurjava.

Radiotermaalno zdravlilišče Dolenjske Toplice pri Novem mestu

izborni uspehi zdravljenja, posebno pri reumatizmu, išiasu, protinu (gibt), živčnih ter ženskih boleznih. Tekoča, hladna in topla voda v sobah

Boj proti hripi

Togal tablete so uspešno sredstvo proti hripi in prehladu. Togal pomaga k izločevanju mokračne kisline. Togal tablete preprečijo razvijanje hripe, če se vzamejo v začetnem štadiju 'ste. Nad 6000 zdravniških ocen. Poskus Vas bo prepričal. V vseh lekarnah. Sedaj samo: Mala škatlja Din 21—, velika škatlja Din 46.—

Odobreno MSPINZ št. 1878.

Sport

Domač nogometni derby

Primorje: Ilirija danes na igrišču SK Primorja ob 16. Ob 14.30 predtekma. Primorje rez.: Ilirija rez. Ob 13.30 Primorje subjuniordi: Reka jun.

Kakor že vsako ve, se danes srečata v nogometni tekmi domača Kluba Primorje in Ilirija. Tekma je važna, mogoče — če zadevo presojamo iz prestižnega stališča — bolj za Primorje kot za Ilirijo. Kajti pomislimo: če Primorje danes zmaga, je prvak V. skupine, torej pred obema vodilnima zagrebškima kluboma Prvič v zgodovini našega nogometnega sporta bi bil slovenski klub prvak v skupini, kjer sodelujejo Zagrebčani!

Važnosti te tekme se zavedata obe moštv. Nekoliko na boljšem je Ilirija, ki ji stoji na razpolago vse sile — igralci, osobito ex Primorjasi, ki so si zadobili rutino že v lahkoatletskih državno-prvenstvenih tekmah. Primorje mora nastopiti brez enega svojih najboljših napadalnih igralcev, brez blesiranega Janežiča, ki bo mogoče zdrav šele za tekmo v Zagrebu proti Grad-janskemu. V ostalem ostanemo pri našem večeršnjem apelu: Borite se, toda fair! To bo najlepši rezultat te tekme.

Dvomeč Zagreb-Ljubljana

Mesto tromatcha Belgrad-Ljubljana—Zagreb, ki je moral vsled finančne plati odpasti, bomo imeli prihodnjo soboto in nedeljo, t. j. 6. in 7. oktobra t. l. na igrišču Primorja dvomeč lahkoatletskih reprezentanc Zagreba in Ljubljane. To srečanje bo tako važno in tako zanimivo kot doslej v Ljubljani še nobeno lahkoatletsko tekmovalje. Moči Zagreba in Ljubljane so trenutno tako izenačene, da se vnaprej absolutno ne da pripisovati zmaga tej ali oni reprezentanci. Vsi upajo, vsi bodo hoteli zmagati, zato bo borba do zadnje točke skrajno napeta in izredno zanimiva.

Program tekmovalja bo isti ko na letošnji balkanijadi v Zagrebu, izvzemši maratonskega teka in metanja diska s helen-skim stilom. Torej velika izbira in taka pestrost, da bo vsakdo prišel na svoj račun. Tudi organizacija tekmovalja bo tako urejena, da se bo vse tekmovalje izvedlo v dobrih dveh urah in da ne bo onih mučnih odmorov, ki smo jih doslej videli ob takih mitingih.

Na ta zanimiv boj med Zagrebom in Ljubljano že danes opozarjamo ljubljansko občinstvo ter ga vabimo, da ga oba dni posesti v obilnem številu. Vstopnina bo kljub visokim stroškom nizka.

15 letnica ŽSK Hermesa

V dneh 30. sept. ter 6. 7. in 14. oktobra

Za jubilejne prireditve našega Hermesa, ki jih priredi o priliki svoje 15-letnice, vlada povsod velikansko zanimanje. Za danes opozarjamo cenj. občinstvo samo na table-tenis-turnir, ki se vrši danes dopoldne ob 9 in popoldne ob 18 v areni Narodnega doma, razpise ostalih tekem ter podrobnejši program objavimo tekom prihodnjih dni.

Prvenstvo II. razreda

Danes se nadaljujejo tekmovalja drugorazrednih klubov. Vsakdo, ki bo prišel na katerokoli igrišče, kjer se bodo moštva borila za točke v drugem razredu, bo videl zanimivo borbo. Sportno občinstvo naj ve, da so tudi izven lige klubi, ki jih bodo s svojo igro zadovoljili. S tem, da podpirate stremeljenja drugorazrednih klubov, ustvarjate zdrav kader nogometnih igralcev, ki bodo čez čas dvignili nivo našega nogometa. Zato pohitite danes ob desetih na zelena polja, kjer se bodo odigrale sledeče prvenstvene tekme:

Igrišče Primorja ob 10: Grafika—Svoboda.
Igrišče Reke ob 10: Sloga—Reka.
Igrišče Jadrana ob 10: Jadran—Korotan.
Igrišče Mladike ob 10: Slavija—Mladika.

SK Slovan (boka). Opozarjamo se vsi, ki se intereso-irajo za boka, da vsi vrše treniraj vsak ponedeljek, sredo in petek od 19—21 v telovadnici na Ledini. Pro- sijo se že prijavljajo atleti, da se trenirajo sigurno udeležujejo. Brezpogojno pa se morajo vsi udeležiti treniraja v ponedeljek, 1. oktobra. Po treniraju bo razgovor. Dostop v telovadnico imajo samo oni, ki trenirajo. Ker moramo prvega plačati najomnino, naj vsak- do prinese s seboj po 6 Din.

Današnji sport v Celju. Prvenstvena tekma med Atletik SK in SK Šostanj bo na spetnem igrišču pri Skalici kleti ob 14. Tekmo sodi sodnik g. Rojncprecht. — Ob 16 bo na Glasiji prvenstvena prvorazredna tekma med SK Celjem in ŽSK Hermesom iz Ljubljane.

Lahka atletika v Mariboru. Klub trgovskih aka- demikov «Sldro» v Mariboru priredi danes dopoldne na igrišču SK Zelenjarski srednješolski lahkoatletski miting, ki bo nekakša revija srednješolske lahke atletike v Mariboru.

Smučarski klub Ljubljana. Konditijski treniraj prične 1. oktobra od 18.30 do 20 v telovadnici humani- stične gimnazije (Tomanova ulica). Tekmovalci vsak turek in petek, ostali člani in članice vsak ponedeljek. Treniraj pod strokovnim vodstvom za tekmovalce ob- vzen. Ostali člani, ki naj se trenirajo udeležujejo v širšem številu, prispevajo po 10 Din mesečno. Smaki

Cerkveni vestnik

Celonočno češčenje najsvetejšega Zakramenta v ljubljanski stolnici bo v noči od 4. na 5. oktobra (prvi petek). Nočni češtevci bodo molili iz «Včne molitve» 10. ur: Zahvala za božje dobrote. Pričetek nočnega češčenja zvečer ob 8. zaključek zjutraj ob 6. Možje in mladeniči, ne pozrite tega naznanila!

Kongregacija Marije Pomocnice za gospe pri sv. Jožetu v Ljubljani ima svoj prvi shod v novem kongregacijskem letu v torek, 2. oktobra točno ob 17. Ude- ležba polnoštevilna!

Na god sv. Male Teresije bo slovenska sveta maša ob šestih in ne ob 5.30, kakor smo poročali v večer- njem «Slovenec».

Bratovščina sv. Rešnjega Telesa bo imela svojo mesečno pobožnost v četrtak, 4. oktobra v uradniški cerkvi. Ob 5. bo prva sv. maša, ob 5.30 pridiga in ob 6. sv. maša s blagoslovom za tiste, ki so v rajne ude bratov- ščine. Vabimo vse članice sv. Rešnjega Telesa, da se v obilnem številu udeležijo te evharistične pobožnosti.

Cerkvena glasba v stolnici. Danes se bodo pri velikih maši ob 10 izvajale sledeče skladbe: Gollerjeva, Missa «Beati pacifici» za bariton solo, mešani zbor in orgle. Premijer gradual, Gollerjev offertorij. Pred mašo dr. Kimovčev «Pokropi me» št. 7 (Kanon).

Naznanila

Ljubljana

1. Ljubljana ima pevsko vajo za šenaki zbor v ponedeljek, 1. oktobra, ob 8 zvečer.

1. Tečaj za vajojo posluha, priložen harmonike in orgle bodo tudi letos. Sestanek reflektantov bo 2. oktobra ob 20 na Bleiweisovi 21.

1. Društvo «Dom in sol» na III. dr. realni gimnaziji v Ljubljani bo imelo občni zbor v sredo, dne 10. oktobra 1934 ob 18.15 v risalnici v Vegovi ulici 4. Odbor.

1. Prosvetni večeri v Salezijanskem mladinskem domu na Kodeljevem. V Salez. mlad. domu bodo letos prosvetni večeri ob četrtkih ob 8. Prvi prosvetni večer bo prihodnji četrtak. Predaval bo g. dr. Fran Knitke o slovenskem romanju v Rim na zaključek svetega leta in kanonizaciji don Boska. Predavanje bodo po- jasnjevale skloptne slike.

1. Pevski in tamburaški zbor v Rokodelskem domu. Tamburaški zbor ima svojo vajo v ponedeljek, 1. ok- tobra, ob 8 zvečer; pevski zbor pa v torek, 2. oktobra, tudi ob 8 zvečer. Obakrat se sprejemajo še novi tam- burashi in pevci. Oglasiti se je treba ob navedenem času v društvenem lokalu, Komenskega ulica 12.

1. Kino Kodeljevo. Danes ob 3, pol 6 in 8, in jutri ob 8 predstavlja francoska drama «Dve siroti». Redko katero oko ostane suho pri tem filmu, polnem ljubezni in boli. Ob 8 danes in jutri zraven še «V imenu sa- kona» (Georg O'Brien).

1. Nočno službo imajo lekarnarje: danes: mr. Tra- koczy doč., mestni trg 4; mr. Ramor, Miklošičeva c. 20; jutri: mr. Leustek, Resljeva c. 1; dr. Komotar, Viš, in mr. Bahovec, Kongresni trg 12.

Drugi kraji

Francoski krošek v Kočevju sklenjuje izredni ob- ni zbor za v četrtak, 4. oktobra ob 19.30 v gimnaziji. Vabimo vse članice in prijatelje društva k številni ude- ležbi, da skupno dolečimo letošnje tečaje za učenje francosčine, predavanja in ostale prireditve. — Odbor.

St. Janž na Dravskem polju. Danes ob 15 bo pri- redilo domače pevsko društvo koncert s peštrnim pro- gramom. Poleg pevskih točk bo na sporedu tudi vo- dopievčna spevečara «Sreca in denar». Ugodna avtobus- na zveza s Mariborom. Vsi prijatelji naše pesni kre- no vabljani.

Poizvedovanja

Gospa, ki je dne 5. julija letos prodala na Vevčah srečko Rdečega križa in Tobočno srečko, naj se oglasi ali pa naj pošlje svoj naslov v svrhu izplačila obljub- ljene nagrade.

LJUBLJANSKO GLEDALIŠČE

DRAMA (Začetek ob 20)

Nedelja, 30. septembra: Gugalnica. Premiera. Isven. Ponedeljek, 1. oktobra: Zastavljica. Premiera. Isven. Torek, 2. oktobra: Orisid. Red A. Sreda, 3. oktobra: Migo — dekle s Montparnasa. Pre- miera. Isven.

K upriscitve «Gugalnice». Olga Scheinpflugova, ki je pred nekaj leti kot igralka gostovala v našem gledališču s svojimi kolegi v igri, ki jo je sama spi- sala: «Ljubzen in vse», je avtorica igre «Okence», ki jo je naš ansambl v pretekli sezoni z velikim uspehom uprizorjal. Letos se je gledališče odločilo uprizoriti nov komad Olge Scheinpflugove: «Gugalnica», ki bo gotovo še bolj kot dosedanje njene stvari učinkoval na naše občinstvo, ki jo ima itak že v najboljšem spominu. Saj je tudi vsebina te igre takšna, da mora zamikati dlo- veka: kdo se ne na ta ali oni način zagugal z viš- jega socialnega položaja v slabšega — in obratno! Saj je vsa današnja doba ena sama velika gugalnica, na kateri se nihče ne vidi, žal preprosto — navzdol! Ko- medija «Gugalnica» je nastala v inflacijski dobi, ko je ta tema postala aktualna. «Vsaka kroglica najde svoje mesto», pravi optimistična kuharica. Tudi sama je ena izmed šestih kroglic — usodi, ki jim je ime: Marie, Mary, Ana Marija, Vena in notar.

OPERA (Začetek ob 20)

Nedelja, 30. septembra: Sveti Anton, vseh zaljubljenih patron. Isven. Ponedeljek, 1. oktobra: Zaprti. Sreda, 3. oktobra: Zaprti. Sreda, 3. oktobra: Hovanščina. Red Sreda.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE

Torek, 2. oktobra ob 20: Hamlet. Otvoritevna predsta- va. Isven. Sreda, 3. oktobra: Zaprti. Četrtek, 4. oktobra ob 20: Hlapci. Prvič.

Radio

Programi Radio Ljubljana

Nedelja, 30. septembra: 7.30 Haj trubaš! (Vo- jaške godbe na ploščah) 7.45 Telovadba (Pustišek Ivko) 8.15 Poročila 8.25 Jazz orkestri iz raznih dežel na plo- ščah 8.35 Harmonika solo, g. Stanko 9.40 Versko pre- davanje (dr. Reginald Čebul) 10.00 Prenos cerkvene glasbe iz stolnice 11.00 Samosvali ga. Bernat-Golobova, vmes Radijski orkester 11.40 Otrška ura (Manca Ko- manova) 12.00 Čas Radijski orkester 15.00 Desinfekcija kot obrambo sredstvo proti nalezljivim kužnim bo- leznim (dr. Hribar Leopold) 16.30 Kako se je ženi Smuk Vrban, šaljivi prizori 20.00 Svoji k svojim 20.20 Violinski koncert gđ. Ornik Franke 21.00 Radijski orkester, vmes čas in poročila, jedilni list.

Ponedeljek, 1. oktobra: 12.15 Z otoka zlatih sanj (koncert havajskih kitar na ploščah) 12.50 Poročila 13.00 Čas, Josephine Bakerjeva na ploščah 18.00 Ob 60 let- nici Fr. Ks. Meška (Vera Dostanova) 18.20 Radijski or- kester 19.30 Narodno gospodarstvo v oktobra 19.50 Čas, jedilni list, program za torek 20.00 Zdravniška ura (dr. Božimir Magajna) 20.20 Uvod v opero 20.50 Prenos opere iz Belgrada. V odmoru: Čas in poročila.

Drugi programi:

NEDELJA, 30. septembra: Belgrad: 20.30 Operna arije 21.00 Igra 21.30 Lahka glasba 22.15 Nar. pesmi 22.45 Plesna gl. — Zagreb: 20.00 Viol. konc. 21.00 Tam- burashi konc. 22.30 Plesna gl. — Dunaj: 19.15 Pesmi 20.35 Marja 20.55 Rad. polpouri 22.50 Voljska godba 23.45 Jazz — Budimpešta: 20.10 Dunaj 22.55 Čelo 23.15 23.45 Jazz — Milan-Trst: 20.45 Opera — Rim-Bari: 20.45 Cho- pin, opera, Orfeus — Prag: 19.00 Mazepa, opera. Čajkovski — Varšava: 19.00 Lahka gl. in petje 20.00 Klav. konc. 21.00 Peštra ura 22.15 Plesna in plesna gl. — Vsa Nemčija: 20.00 Zetveni zahvalni dan, slavnost v Nemčiji 21.00 Pesmi šleskega kneta.

PONEDELJEK, 1. oktobra: Belgrad: 20.00 Veselo ženske iz Windsoja, opera, Nicolai — Zagreb: 20.00 Belgrad — Dunaj: 19.00 Deeset let radia v Avstriji 21.00 Evangeliki, muz. igra, Kienzi 23.30 Dunajska pe- sem na vseh ulicah 24.00 Jazz — Budimpešta: 19.50 Klav. konc. 20.40 Recitalija 21.50 Čig. gl. 23.00 Plošče — Milan-Trst: 20.45 Plošče po željah poslušalcev 22.00 Kom. gl. — Rim-Bari: 20.45 Koncert po željah poslu- šalcev 22.00 Peštra ura — Prag: 19.50 Pesmi 20.10 Mor- je, klavir in petje 20.35 Stančkovski pesmi 21.00 Sveto- vavlaška maša — Brno: 19.30 Orgelski konc. 21.00 Org. konc. — Bratislava: 19.30 Sonata za čelo in klavir 20.10 Pred odhodom, veseloigra 21.00 Duhovna gl. — Berlin: 20.10 Zab. gl. 21.00 Duhovi, petel in obrati, revija — Bratislava: 19.00 Plesna gl. 20.10 Boj za zemljo 21.10 Plesna gl. — Frankfurt: 20.30 Org. konc. — Lipska: 20.10 Mrtiva ladja, rad. balada 21.10 Več. konc. — Mo- skovo: 20.10 Večerni koncert.

Kmalu bo

100 let

SMO PRED STOLETNICO OBSTOJA;
NAŠE CENE TOLČEJO VSE!

MI SMO CENEJŠI!

PREPRIČAJTE SE:

Gospodom

za jesen in sime:

Sportno (obleke, pumparce) Din 52, 75, 88
Sportno čoško Din 120, 130, 155
Modni kamgarn Din 120, 145, 160, 170
In češki kamgarn od Din 155 do 215
Cenejši ševijot Din 60 do 80
Češki kamgarn, žrn in moder Din 110, 120, 155, 180
Slatonske hlače, kamgarn Din 160, 190, 220

Za izbrani okus: fino angleško od Din 225 dalje.

Za zimske suknje:

Dubl od Din 90 dalje
boljše štrapse suknje Din 175, 185, 215
fine angleške suknje od Din 300 do 340
črne in marengo suknje Din 210, 230, 240

Damam

za jesen in sime:

volnene obleke: Slager senije: Frescolaine Din 34
Volnena flanela Din 52
Crepella, afgalena, 130 cm Din 74, 85
Georgette Charmelaine, 130 cm D. 125, 135

Plašči:

Sportni, cenejši Din 52, 65, 75
Angleški sportni Din 135, 140, 165
Promenadni, modne barve Din 90, 110, 130
Promenadni, fini, modne kvalitete Din 140, 150, 165, 180.

USTANOVILJENO 1835

LJUBLJANA

MESTNI TRG 24

MANUFATURA
F. K. S. SOUVAN

Švila

za večerne in plesne obleke:
la Crepe de Chine, nad 220 različnih barv Din 32
Marokaina Din 45
Crepe Satin, čista švila Din 75

Specialna izbira težkih švil za toaleto in paletaje.

Za dom:

Barian, praktična modna tkanina, za vse prilike Din 22, 24, 32
Češke flanelne in velurji, stalnih barv Din 17, 18
Flanelne za plačane in perilo Din 9, 12, 15, 17
la Dubl barhent za halje in suknje Din 27

Klot Din 110, 150, 180
Svilene la bata Din 350
Volnene Din 140, 180, 200, 240
Fine kamelhar od Din 470 naprej
Fine flanel Din 70 in 90
Flanel rjube širine 230 cm Din 35 in 45

PHS črn Din 110 in 120
Angora črn, rjav in siv Din 215
Krim črn Din 150 in 220
PHS bel Din 150 in 165
Gladki volnen Din 180 in 220
Najfinejši svilen Din 300

Posebna prilika:

Tweed-barhent (Cvrln) la vreta Din 18, 20
znatno anizana Din 17, 22
Bemberg za perilo Din 27
Najfinjši modni poplini za moške srajce Din 29, 33

CENE OSTANKOV VAS BODO PRESENTILE!

VSEM IZVEN LJUBLJANE: PIŠITE PO VZORCI!

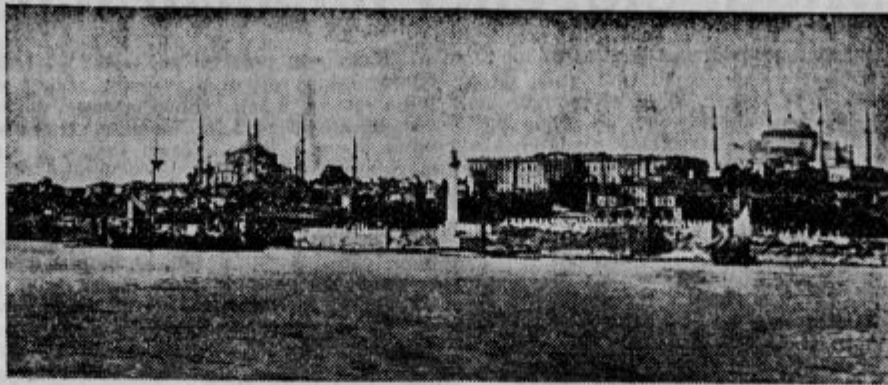
Najveličastnejša cerkev sveta

Iz cerkve mošeja, iz mošeje muzej

Vzhodno-rimski cesar Justinijan je v starodavnem Bizancu, ki so ga Slovani začeli imenovati grad carjev — Carigrad, zgradil na čast božji Modrosti veličastno cerkev Svete Sofije, ki je bila naravnost umetniški čudež. Ko so Turki neke stoletij kasneje v naskoku zavzeli Carigrad, so leta 1453 to krasno stavbo krščanske umetnosti spremenili v turško mošejo, kar je ostala do današnje dne. Cerkev je imela prekrasne mozaikne, stenske podobe in slike, nanašajoče se na Kristusovo življenje in delovanje ter na zgodbe iz svetega pisma. Vse te umetnine so Turki pokrili z beležem, akrili križe pod nov omet ter tako v cerkvi zabrisali vse krščanske znake. Tako je cerkev, zgrajena od mogočnih bizantinskih cesarjev na čast sveti Modrosti, postala mohamedanska molilnica.

Sedaj je turška vlada sklenila, naj se mošeja Hagije Sofije spremeni v muzej. To je kulturno posebno važen dogodek, ki nam bo po tolikih stoletjih zopet pokazal vso veličastnost bizantinske cerkvene umetnosti. Po nalogu turške vlade se v Carigradu že tri leta mudi ameriški profesor Withmoor z bostonske univerze, ki odkriva stare slike in mozaike, kateri so pred 500 leti krasili to cerkev. Obnavljanje notranjštine je že precej napredovalo ter bo kmalu končano. Odkritih je že mnogo starih stenskih slik in mozaikov, ki predstavljajo življenje Gospoda Odršenika. Pogled na nje je tako veličasten, da obiskovalci, ki o tem poročajo, že popolnoma pozabljajo, da stoje v turški mošeji. Notranjština cerkve sv. Sofije postaja prav tača, kakršna je bila tedaj, ko se je na vrhu njene veličastne kupole še svetil krščanski križ. Ogromne ploškovke papirja še zakrivajo križe in sklepe, ki krase stene ter strop, in ki so jih muslimani zakrili, da ne bi jih motili pri njihovi pobožnosti.

Prof. Withmoor ima sedaj še važno nalogo, da

Carigrad. Na levem griču nekdanja palača cesarja Justinijana — sedaj mošeja sultana Ahmeda. Na desnem griču Aja Sofija

odkrije strop velike in centralno zgrajene cerkve. V ta namen bo moral odstraniti še šest zelenih krogov, ki so jih dali napraviti turški sultani, da so v teh zelenih krogih počastili in ovekovečili imena prvih šestih muslimanskih kalifov. V stropih bodo vsekakor našli posebno dragocene umetnine, saj je iz starih popisov te dragocene zgradbe znano, da so strop in stene krasili najveličastnejši bizantinski mozaiki na zlati podlagi. Ti mozaiki kažejo podobe iz svetega pisma. V začetku oktobra bodo začeli odkrivati podobe angelov z razprostrtimi peruti, ki krase oboke, kateri ločijo glavno ladjo od stranskih. Na zgornjih galerijah pa je obnova že skoraj končana. Tu je bila obnovitev tako popolna, da strokovnjak celo s povečevalnim steklom ne more spoznati, da so ti mozaiki skoraj 500 let pod ometom in beležem bili skriti pred človeškimi očmi.

Poleg teh znanstvenih del pa proučuje angorska vlada sedaj tudi vprašanje tehnične organizacije novega bizantinskega muzeja, ki ga bo upravljalo turško prosvetno ministrstvo. Ta muzej bo brez dvoma edinstven na vsem svetu. Minaretov, ki sta jih na Hagiji Sofiji dala zgraditi sultana Mohamed II. in Selim II., ne bodo podrli, kakor tudi ne bodo popravljali kupole, ki so jo Turki leta 1574 povišali. Muzejske zbirke ne bodo shranjene v notranjosti Hagije Sofije, da bi s tem ne motile veličastja njene notranjštine, ampak bodo vse zbirke shranjene v predvežju.

Sklep turške vlade bo vsekakor zelo odmeval po vsem svetu. Kdor bo v prihodnje obiskoval Carigrad in Hagijo Sofijo, ne bo v njej več opazil vrvenja molilcev v turški mošeji, ampak bo zrl v notranjštino najbolj veličastne krščanske cerkve, ki jo morda svet ima.

Harbin — najbolj noro mesto

Evropa 8000 km daleč od Evrope

Rusija je prodala Japonski svojo vzhodno-kitaško železnico, zaradi katere je grozila že nevarnost, da se bosta obe državi krvavo spopadli. Sedaj je znenkrat te nevarnosti konec, ker gospodarji te železnice, ki teče po Mandžuriji, so sedaj Japonci. Sedež in križišče vzhodno-kitaške železnice pa je Harbin. To je čudno mesto!

Pravijo, da je Harbin najbolj evropsko mesto na Daljnem vzhodu, čeprav je 8000 km daleč od kulturne Evrope, od katere ga ločijo puščave in pustine, pragozdovi in divjine. Pravijo, da ga po pravici imenujejo evropsko mesto, saj je največje mesto belih prebivalcev tam na vzhodu. Ima vsega skupaj 400.000 prebivalcev, med katerimi je samo Rusov 110.000. Poleg teh pa živi tam na tisoče Angležev, Francozov, Italijanov, Američanov, Nemcev in Japoncev. Saj je samo pri upravi vzhodno-kitaške železnice bilo v službi 12000 Rusov. To je bilo do nedavna kitajsko mesto s kitajsko upravo.

V Harbinu poskuša Mandžurija dokazati, kako lepo je mogoče, da Azijci vladajo nad Evropejci in da Azijci znajo prav tako dobro ukazovati kakor Evropejci ubogati. Ta poskus kajpada za Evropejce ni vedno brez nevarnosti.

Harbin je bolešno in nevarno mesto, mesto postavljeno v prazen nič, eredi mandžurske stepe, ob robu mongolske puščave, katera svoj jezik pohlepno steza do bregov reke Cungari. Harbin je vedno pijano in razburjeno mesto. Saj vlada v njem najbolj razvratno nočno življenje. Imenujejo ga tudi Pariz vzhoda — ne le zaradi ponorelega nočnega življenja, marveč tudi zato, ker je Harbin kakor Pariz nudil dvomljivo in drago plačano zavetilišče ostankom ruskega plemstva in meščanstva. Rusi, ki jim je bil beg proti zahodu zaprt, a so se morali vendarle rešiti pred rdečim potopom, so bežali na vzhod. Pribežali so v Harbin, ki jim je nudil prvi odmor na begu. In sedaj ne znajo najti izhoda iz njega. Vsaka kavarniška natakarnica je ruska velika kneginja, ali vsaj pravi, da je nekdanja bila; vsaka plesalka v dvomljivih kabareti je generalova hči, nočna dekleta so hčerke carskih državnih svetnikov.

V Harbinu vozijo avtotakeji kakor drugod avtobusi, ki med potjo sprejemajo potnike, kateri se vozijo v isto smer. En sam bi voznik ne zmagal. Šofer pa je bivši ruski častnik. — V zanemarjenih parkih se potikajo častniki in vojniki carske armade, oblečeni in oprani carsko čepico nosijo na glavi, podnevi te prosijo za cigarete, ponoči spe v

pisanih klopčih na redki trati ter čakajo na kakkega kitajskega generala, ki potrebuje instruktorjev in podčastnikov za svojo vojaško tolpo. Vsak zopet se dvignejo na povelje kakkega vročkovneža, ki jim obljublja, da bo s peščico beračev in pijancev zavzel sovjetsko Rusijo. In bridke solze so jim tekale po licih, ko jih je razorožila nekdanja kitajska policija.

Neuspeli poskusi so bili nujni. Vsak poskus belih Rusov so rdeči Rusi že vnaprej izdali policijski upravi. Rdeči pa se pritožujejo, da volunirajo za njimi beli, ki so v službi mandžurske vlade. Zastopniki Anglije — trgovski in politični — morajo paziti, da se Rusi — niti beli niti rdeči — v Harbinu in v okolici preveč ne ugnezdijo. Zastopniki Amerike nadzorujejo vsak korak Angležev. Japonci — ki je od njih v Mandžuriji odvisnih mnogo stvari in ljudi — pa nadzorujejo Ruse, Angleže, Amerikance in Mandžurce. Vsi poročajo oblastem in lietu v domovino, vsi so ogorčeni in prijazni — nepopisno zabavna igra!

Sovražne si stranke ločijo trgovine, politična in plemenska nasprotstva in jih razburjajo, da se koljejo med seboj zaradi preiskrbe z vodo ali zaradi električnega toka.

Harbin ima tri elektrarne: rusko, ameriško in mandžursko; mima pa vodovoda. Vodo vozijo od daleč na tovornih avtomobilih — vzroka dovolj, da se histerična mešanica cepi v sto strank.

Nočno življenje, ki je glasovito, nudi človeku najprej razburjajoče, potem pa odvratno sliko prijeljene veselosti. Ples je ples mrtvakov. Obrazi so zaznamovani. Ni več dvoma na njih, da so v vrtincu potopa, ki jih že požira. Evropejci, Američani in Azijci sede skupaj pri gugalnicah in mizah, političnih z vinom. Vse polno je godbe, žganja in žensk. Kini igrajo vso noč. Napisi so angleški, ruski in kitajski.

Če se prikaže kakšna nevarnost izza pustine, vidiš zjutraj, kako od vseh strani vro v mesto vojniki. Prihajajo peš, na konjih ali v vlakih. Rumeni dečki sede kar na strehah vagonov in med vagoni. Vsak kvadratni centimeter je pokrit z rumenimi vojniki. V odprtih vagonih stoje topovi in konjčki. To je vsakdanja slika, za katero se zmejnjo le še postopači in berači.

Zunaj v stepi pa so prve jurte nomadskih Mongolov, ki tu paso črede krav, ovac in konj. Tu in tam stoje vasice in kolonije Rusov, delavskih in pridnih ljudi, ki se ne zmenijo za drugo, ko za

svojo zemljo, katero obdelujejo. Ti niso ne beli ne rdeči.

Strašno skrivnostno je to mesto! Mandžurski ekspres ostane v njem od jutra do večera. Večina ljudi je vesela, ko se zvečer lahko zopet odpelje ter zopet varno sedi v svojem kupeju.

Mandžurija je velika ko Nemčija in Francija skupaj. Ima 30 milijonov ljudi, živinorejo in poljedelstvo. Le pol dežele je obljudene. Dežela je silno rodovitna ter bogata. Neizmerne množine zlata so skrite v njej. V teku 20 let se je prebivalstvo s kitajskim dosegljivostjo podvojilo.

Vsako leto se selijo v Mandžurijo milijoni Kitajcev, katere doma preganja lakota in povodenj. To je največje preseljevanje narodov, kar ga svet pozna.

Gospe tekmujejo v molži

V elegantnem kopališču »Le Touquet« ob Rokavskem prelivu se je pred nekaj dnevi zbrala velika množica ljudi, ki so se zanimali za nekaj, kar so je dogajalo med množico. Tu pa tam so se ljudje glasno zasmeli; torej ni nesreča. Komur se je posrečilo, da se je preril v sredo gneče, je videl pred seboj majhen ograjen prostor, v katerem je stalo več lepih krav, ki so začudeno gledale okrog sebe. Kaj počno te krave na obrežju modernega kopališča?

Že se jim je približala dama v elegantni sprehajalni obleki, ki je nosila v roki golito. Vsakdo je lahko videl, da elegantna dama ni kravja dekla. Tudi obnašala se je tako, da so videli, kako ji je tesno pri srcu, ko je stopila k rdečki z belimi lisami. Nekam boječe je sedla na stolček, postavila golito na tla pod kravo ter se skušala kmetijsko udeleževati, kakor se kmetice udeležujejo že več tisoč let. Komaj pa je napravila prvi poskus, se je krava vznemirila in z dobro merjeno broco prevrnila golito. Dama je še pravočasno odeskočila, da je druga kravja broca zadela le stolček, na katerem je pravkar dama sedela. Velik krahot krog in krog. Osrmočena je amaterska kravja dekla odšla ter napravila prostor drugi.

Gledalec je bila zadeva sedaj jasna. Tukaj se je vršila tekma za naslov »kraljice mlekarice«. Miss Butherfield, Američanka, ki je že več let živela na farmi v Združenih državah, je zmage gotova in s strokovnjaškimi kretnjami šla na delo. Pa tudi ona splošno ni imela sreče. Ogorčena krava je zopet prevrnila golito in stolček. Zaka-

Rdeča vrtnica — najemščina

Na Angleškem je pred kratkim umrl sir Michael Thorneburn, lastnik gradu Glenormiston v Peebleshire. To je eno izmed najstarejših in najbogatejših graščinskih veleposestev na Angleškem. Vsa njegova ogromna posestva so pa davka prosta. Po kraljevem dekretu, ki je star več sto let, je vsakokratni posestnik Glenormistona brez davka lahko užival svoja posestva, da le ni pozabil vladajočemu angleškemu kralju plačati dožnjega davka. Ta davek pa je bil takle: Kadarkoli bo angleški kralj na svojem potovanju prestopil mejo tega veleposestva, mu mora vsakokratni graščak pokloniti rdečo vrtnico s svojega vrta. Zadnji si je leta 1923 vzel to »najemščino« od sira Mihaela Thorneburna kralj Jurij V., ko se je v Peebleshire udeležil odkritja spomenika na čast padlim vojakom.

Nov kolesarski svetovni rekord je dosegel Francoski Michael Richard v Bordeauxu. S stoječega začetka je prigo 1000 metrov prevozil v času 1:10.4 ter s tem potolkel sedanji rekord za 0.4 sekunde

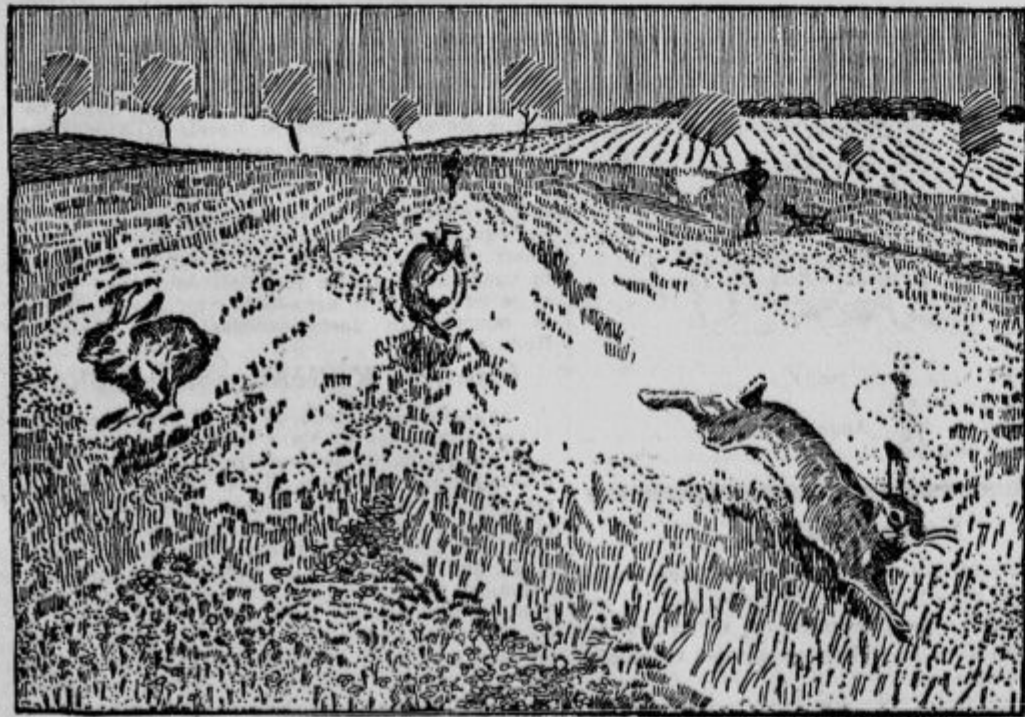
Madjarški monarhist in šah

Pred kratkim je umrl grof Jožef Karoly, voditelj madjarskih legitimistov, ki se ogrevajo za povratek Habsburžanov na madjarski kraljevi prestol. O tem možu prinaša francoski tednik »Aux Ecoules« tole anekdoto: Grof je zelo rad igral šah. Vsakokrat, kadar je prišel v Pariz, je obiskal najbolj sloveči pariški šahovski klub, kjer je igral šah. Kadar bi bil moral napovedati »šah kralju«, nikdar ni pozabil politično pristaviti: »Če smem tako reči«

Iz dobrih starih časov

V starih časih se je ljudem tako dobro godilo, da so oblastniki morali prepovedati predobro prehrano. V 15. stoletju so šahskim rokodelcem morali prepovedati, da ne smejo obedovati več kakor dvakrat na dan. Mestni svet v Ulmu je leta 1426 sklenil postaviti, ki ženskam prepoveduje, da na svoje obleke ne smejo vživati biserov. Leta 1482 je Albrecht Šahski s postavo določil, da slavnostna obleka meščanske žene ne sme biti dražja ko 150 goldinarjev. Najbolj zanimivo prepoved vseh časov pa so leta 1500 izdali v Genovi. Ukazali so namreč, da z ovčjim mesom smejo svojim gostom postreči le plemiči.

INSERIRAJTE V »SLOVENCU«

Lov na zajce se je pričel

Kongres mednarodne zveze bojnikov se je letos vrnil v Londonu. Bojavniki v uniformi, da pokažejo vepece na grob nepoznanega vojaka

MLADI SLOVENEČ

Zdravko Ocvirk:

Pridni šolarček

Naš Marjanček
ni zaspanček;
vedno zgodaj vstane.
Sedma bi je,
on že vpije
in oči si mane.
Rana ura —
zlata ura,
pravi star pregovor;
za lenuha —
skorja kruha
in beraški tovor.
Brž se umije,
kavo spi je
potlej se obleče.
Knjige vzame
si na rame,
urno v šolo steče.

Vesela šolska ura

Tako prijetne in zabavne ure že dolgo ni bilo v šoli, kakor tisti dan.
»No, povejte mi, kaj bi radi postali, ko boste veliki?« je učitelj vprašal učence.
Ves razred je dvignil roke.
»Lojzek Kostrunc« je poklical učitelj prvega.
»Jaz bi rad postal to, kar je moj oče: damski frizer!«
»Aha, bi rad bubi glavice rezal!« je zavpil Pepček Švigašvaga.
Ves razred se je zasmel.
»Tih! Zdaj pa povej ti, Pepček, kaj bi rad postal?«
»Jaz...? Jaz...?« se ni mogel spomniti Pepček. »Še nikoli nisem na to mislil.«
»Vidiš, druge zasmehovati, ki že vedo, to pa znaš?«
»Že vem, že vem! Šofer bom postal!«
»Jaz tudi! Jaz tudi!« je odmevalo iz vseh kotov.
»Mir!« je posegel vmes učitelj. »Vsi po vrsti odgovorjajte. Najprej ti, Janez Nesreča!«
»Rad bi bil po-po-postal zr...zrakoplov...« je z muko izrečel.
Ves razred je bušil v smeh.
»Mir!«
Janezu je šlo na jok in že sta se pokazali dve bridki solzi v njegovih očeh.
»Ho-hotel ssem rreči — zr...akoplovv-več!«
Vpitje vseprek: »To sem hotel tudi jaz postati!« »Ravno to sem mislil!« Vsi bi bili radi zrakoplovci.
»Kaj še!« se je zaničljivo namrdnil Franček Švrk. »To ni vse skupaj nič! Je pa že vse kaj drugega, biti letalec — to je mnogo nevarnejše!«
Seveda bi bili zdaj vsi radi letalci.
Učitelj je moral spet poseči vmes:
»Saj je vendar še dovolj drugih poklicev! Ne, kaj bi pa ti rad postal, Tone Skledolizec?«
Skledolizec je zardel in parkrat debelo požrl slino, preden je spravil iz ust:
»Sladčičar!«
»Zato, da bi lahko vse sam pojedel!« je ušlo nekemu.
Vsi so se zasmeli in še celo učitelj se je nasmehnil, vendar je kmalu spet resno dejal:
»Ravno prav! Bomo kar pri tebi kupovali pehtranove štruklje!«
»Jaz imam pa raje čokoladno torto!«
»Jaz pa jabolčni štrukelj!«
In so leteli vseprek po razredu: orehove, lešnikove in druge torte, štruklji vseh vrst, sploh vse, kar si more poželeti sladkosnedno srce. Ubogi »sladčičar« si vseh naročil še zapomniti ni mogel.
»Zdaj bi pa radi slišali, kaj nam bo povedal Drejček Puh.«
Drejček je neodločno vrtel robec v roki, nazadnje pa je le odkrito priznal:
»Trafikant!«
»Kajpada, da bi ves dan lahko pihal, ne da bi bil tepen,« je zlobno pripomnil Blažek Rokomavh.
Učitelj mu je požugal s prstom:
»Še eno besedo in te postavim pred vrata!«
»Saj sem tiho, samo usta nočejo bit!« je razigrano odvrnil Blažek.
Učitelj se je obrnil k resnemu dečku:
»In ti, Jurček?«
»K stricu pojdem v Ameriko in postanem farmer,« je odgovoril Jurček Kozamurnik.
»Glej, da mi prineseš opico s seboj!« je hotel po vsej sili imeti glavno besedo Blažek Rokomavh.
»Ni potrebno, saj si že sam!« ga je zavrnil Pepček Švigašvaga.
Otroci so postajali čedalje glasnejši in vselej. Ladijski kapitani, čokoladni tovarnarji, veletrgovci, bankirji — vse bi radi postali hkratu.
»Če ne boste takoj tiho, boste morali stokrat napisati: Ne smem govoriti, če nisem vprašan!« je poskušal učitelj napraviti red in mir v razredu. To je pomagalo. Nihče nima rad tako strašne kazni.
»No, Mihec Lenoba, ti nam pa še nisi ničesar povedal. Kaj bi pa ti rad postal?« se je obrnil učitelj k debelušastemu dečku, ki je udobno zleknjen čepel v klopi, med tem ko so drugi ugibali.
»Abonent v živalskem vrtu z vedno prostim vstopom!«
Seveda — to je bilo tisto, kar so si vsi želeli. Ves razred je postal v hipu navdušen za živalski vrt.
»Ne,« je ugovarjal učitelj, »to ni noben postal, ampak zabava, ki jo morajo plačati vaši starši.«
Neki mališ je ves čas tiho sedel in ni znil besedice.
»Peterček, zdaj nam pa še ti povej svoje misli,« ga je prijazno vprašal učitelj.

Mladi Slovenci odgovarjajo

Zakaj moram spoštovati materin jezik? — Ko nas je Bog ustvaril, nam je dal tudi jezik, da z njim govorimo. Prve besede, ki jih izpregovorimo, so slovenske. V slovenskem jeziku se učimo tudi moliti. In tudi pojemo in vriskamo v materinem jeziku. Zato moramo materin jezik spoštovati in ga ljubiti. Saj je tako lep in blagovoneč kakor malokateri drug evropski jezik. Tisti, ki svoj jezik zatajijo in ga zasramuje, ni vreden, da ga zemlja nosi!

Gorazd Gorjanc,
učenec II. razr. gimn. v Ljubljani.

Kako moj očka služi kruh? — Moj očka je čevljar. Prav malo zasluži. Mamo zato vedno skrbi, kaj bi nam skuhala, da ne bi bilo predrago. Včasih ima komaj 5 ali 10 Din za kosilo. Kako malo je to, si lahko misliš, če ti povem, da nas je šest otrok. Tako rada bi imela novo haljico za šolo in plaček za zimo. Pa ne vem, kako bo, ker še za zvezke in za knjige nimamo denarja. Če mamoprošim za nov predpasnik, začne jokati, ker ji je hudo, ko nima, da bi mi dala. Pa zdaj poleti že še gre Pozimi, pozimi bo spet hudo, ko še toliko dela ne bo kot zdaj. Lansko leto mama večkrat niti zakurila še ni, ko smo prišli iz šole. Ni imela drv. Očka se je vrgel na posteljo in se bridko zjokal. Rad bi delal, da bi kaj zaslužil za nas, pa dela od nikoder ni bilo. Včasih nam je stara mama poslala malo kruha, jajc, krompirja, fižola in še kaj. Tudi od drugih smo včasih kaj dobili. Že zdaj večkrat vprašam mamo, če bo očka tudi letošnje zimo tako malo zaslužil. Mamo pa me samo žalostno pogleda in molči. Ne ve, ne ve odgovora...

Jožeta Sedlar,
učenka IV. razr. v Licht. zavodu v Ljubljani.

Kako moj očka služi kruh? — Moj očka je strojnik. V službi je od jutra do večera in še ponoči ima vedno skrb, kako si bo drugi dan razvrtel delo. Pa se prav nič ne jezi, ker mora delati za nas. Še celo vesel je in nam večkrat reče: »Otroci, da bi imeli le vedno dovolj dela, pa ne boste lačni!« Star je že 36 let, pa se še vedno uči. Letos je napravil izpit za višjega strojnika. Pravi, da človek nikdar dosti ne zna. Zato se moramo tudi mi pridno učiti, ko imamo še tako malo v glavi. — Svojega očka ne zamenjam z nobenim drugim.

Ana Toni,
učenka IV. razr. v Licht. zavodu v Ljubljani.

Kaj sem že dobrega storila za siromake in kaj še bom, — Že večkrat sem storila kaj dobrega za siromake. Kadar pride k nam kakšen siromak, mu vselej postrežem z jedjo. Pred dobrim tednom je prišla k nam siromašna žena, ki nas je prosila kruha. Še posebej pa nas je protila, naj ji damo nekaj sadja, da si ga bo skuhala, ker je bolna. Mama je odgovorila, da imamo jabolka. Stekla sem v shrambo in nabrala jabolko. Vprašala sem mamo, če jih lahko dam. Mama je dovolila. Dala sem jabolko ubogi ženi. Ona se je zahvalila in odšla vsa srečna. Ko bom velika, bom še mnogo dobrega storila za siromake. Vsak mesec si bom pritrkala nekaj denarja in ga darovala revežem, da jim bom vsaj nekoliko olajšala težko življenje.

Antonija Petrič,
učenka IV. razr. v Licht. zavodu v Ljubljani.

Kako moj očka služi kruh zase in zame? — Moj očka je občinski tajnik. Moj očka gre vsak dan v pisarno. Tam piše, da zasluži zame in zase denarke. Moj očka je priden in ga imam zelo rad in bom nekoč tudi jaz delal zanj.

Zvonko Drobne,
učenec II. razr., Šmarje pri Jelšah.

Kako sem preživel počitnice? — Letošnje počitnice sem preživel prav lepo. Takoj v začetku julija sem šel k teti v Novo mesto. V novem mestu sem si kmalu pridobil tovariše. Hodil sem se z njimi kopat v Krko. Včasih sem tudi stričku pomagal v trgovini, ali pa teti v kuhinji. Ob nedeljah smo delali izlete. Bili smo v Mokronogu, na Trški gori, Lukenskem gradu, na Gorjancih in v Kostanjevici. V sredi avgusta sem odšel za delj časa v Kostanjevico k stari mami, ki stanuje v bivšem samostanu oo. cistercijanov. Teta mi je povedala zgodovino samostana, striček pa mi je razkazal samostansko cerkev, katero zdaj obnavljajo. Čez teden dni je prišel očka za menoj v Kostanjevico. Z očkom sva šla v Lurd nad Sv. Jernejem, kjer je bilo prav lepo. Vozila sva se tudi s čolnom po Krki. Le prehitro je minil čas počitka. Lepega jutra smo se odpeljali v družbi tetke v Krško, kjer sem obiskal krstnega botra. S Krškega smo se vrnili na Rakek.

Marjan Bohinc,
učenec IV. razr. na Rakeku.

Kaj sem dobrega storila za siromake in kaj še bom? — Vsak dan potrkam na naša vrata kakšen siromak in prosim za vbojajne. Če stara mama nima drugega, odreže kos kruha in ga nesem siromaku. Pozimi je prišla revna žena z deklico. Obe sta bili zelo slabo oblečeni in sta se kar tresli od mraza. Prosila je za ponošeno obleko. Zasmilila se mi je. Deklica je bila manjša od mene, zato sem ji dala plašč, ki je bil meni že premajhen. Mama pa je obe povabila na kosilo. Zelo sta bili hvaležni.

Ko bom dorasla in hodila v službo, bom vsak mesec dala nekaj denarja za siromake.

Marija Obid,
učenka IV. razr. v Licht. zavodu v Ljubljani.

Kako moj očka služi kruh zase in zame? — Moj očka je orožnik. Zelo se mora truditi, da prisluži zase, za mamo, za mene in za sestrice dovolj kruha. Službo ima težko in ga večkrat premeščajo. Komaj si uredim dom v kakšnem kraju, že moram spet drugam. Bil je v Ljubljani, pred kratkim pa je bil spet premeščen v Črno goro, in sicer v mesto Podgorico. Ker je moral od nas tako daleč, mu je bilo zelo hudo. Medve z mamico sva bridko jokali, ko se je poslovljali. Moja sestra, ki še ne hodi v šolo, pa nič ne ve, da je očka tako daleč. Pa bi očka še huje stvari pretrpel za nas, če bi bilo treba, samo da nam ne bi bilo treba stradati kruha.

Justina Vozel,

učenka IV. razr. v Licht. zavodu v Ljubljani.

Kaj sem dobrega storila za siromake? — Nastopila je kriza. Mnogo ljudi je izgubilo delo. Zdaj hodijo od hiše do hiše in prosijo, ker si drugače ne morejo pomagati. Tudi na naša vrata trkajo reveži dan za dnem. Če sem doma, podarim vsakemu kakšno malenkost. Nekoč je prišla mati s štirimi otroki. Lepo je prosila kruha. Dala sem ji velik kos kruha in staro obleko. S solznimi očmi se mi je zahvaljevala.

Kadar se s starši sprehajam in vidim ob poti reveža, zaprosim očeta, naj mu podari dinar. Malo je to, a če bi vsi ljudje vsaj toliko žrtvovali, ne bi bilo več siromakov na svetu.

Marica Spiller,

učenka IV. razr. v Licht. zavodu v Ljubljani.

Prihodnjo nedeljo objavimo še nekaj dopisov in obenem razglasimo izid šrebanja. Podeljenih bo pet nagrad.

STRIČKOV KOTIČEK

649. Dragi Kotičkov striček! — Že dolgo se nisem nič oglašala. Pustila sem prednost tistim, ki tako silijo v Tvoj kotiček, da se jih dostikrat ne moreš drugače ubraniti, kakor da jih neusmiljeno vržeš v koš. Premnogi bi samo zato radi prišli v kotiček, da bi bilo njihovo ime natiskano. Jaz mislim, da je to samo ošabnost in častihlepnost. Meni pa ni za to, če vidim svoje ime v kotičku. Neko drugo željo imam. Prosim Te, striček, povej mi, kako naj razveselim svojega očka. Danes je bil tako čudno potr. Vprašala sem mamo, kaj mu je, pa mi je rekla, da je dobil od davkarja plačilni nalog, da mora toliko davka plačati, kakor še nikdar prej. Striček! Zakaj je zdaj tako hudo na svetu? Kakšen dan pride k nam toliko brezposelnih in beračev, da očka več njim izda, kakor zasluži. Ko sem bila še čisto majčkna, dobro se še spominjam, so prišli vsak dan ljudje in so prinesli denar. Tudi zdaj pridejo vsak dan, a rečejo očku: »Pa zapišite!« In očka zapiše v tisto debelo knjigo in se žalostno drži, ker za tisto »zapisanje« ne more nič kupiti. Striček, ali bodo ti »zapisani« časi še dolgo trajali? Ali pridejo tudi časi, ko očka ne bo porabil toliko svinčnikov kot zdaj?

Očka večkrat reče: »Če bi ljudje imeli delo in zaslužek, bi bilo vse drugače in tudi pred davki me potlej ne bi bilo strah.« Zakaj pa ljudje ne delajo in ne zaslužijo, striček? To mi je uganka. Pa še marsikaj ne razumem in bi Te rada vprašala, ker vidim iz Tvojih odgovorov v kotičku, da si dober.

Bog Te živi! — Avguštna Fabjan-čič, učenka IV. razr. v Senovem pri Rajhenburgu.

Draga Avguštna! — Lepo je to, da si tako skromna deklica. Nekateri ljudje pa se kakor stine muhe: desetkrat jih odpodiš in ti še naskakajo. Ne dojejo na nos. Takšni ljudje vedno in povsod hotijo biti prvi in me močno spominjajo na pujske, ki smo jih pred davnimi leti, ko sem bil še majhen frkolin, imeli doma. Jjim je mama — postavim — prinesla krme. Hu, da bi Ti videla, kakšen boj se je tedaj vnel med njimi! Vsi so začeli rinuti v ospredje, vsak je hotel biti prvi pri koritu. Drug čez drugega so se rinili in zraven cvikli in krulili, da je bilo grdo. Takšnih požreznih pujskov je seveš še danes povsod dovolj.

Zakaj je tako hudo na svetu? Beži no, kaj bo hudo! Si si najbrž nataknila črna očala na oči in zdaj vse črno okoli sebe vidiš. Na milijone ljudi res doživlja grenke čase in strada — zato je pa drugim tembolj lepo. Te pogledi! No in dan si v blaženem zamaknjenju božajo site trebuške, od časa do časa pa stopijo na kakšen plot ali stolček in potolažijo mile jim siromake z besedami: »Mili mi bratje! Ljuba žalost nam razseja v prsih, ko vidimo, kako hudo se vam godi. Glave kvikajo! Nikar ne obupajte! Bo že bolje! In se ganijeni potrepajo po toletih trebuških in sočutno nadaljujejo: »Saj imamo vendar srce tule notri in bomo napeli vse site, da bodo tudi za vas prišli naši časi. Živijo!«

In milim bratom siromakom zalekrojo oči v svetlem upanju in navdušeno zasorijo v zboru: »Živijo!« — in stradajo dalje...

Po tisti debeli knjigi, ki jo omenjaš v pismu, sklepam, da je Tvoj očka trgovec ali obrtnik, tisti ljudje pa, ki pravijo: »Pa zapišite!« so pa njegovi odjemalci. Če bodo takšni »zapisani« časi še dolgo trajali? Bi Ti na to vprašanje kaj lahko dal moder odgovor, pa je zadnje čase moj jeziček alno neposlušen. Kadar gra za kakšno važno reč, reče: »Zapik! Sem gluha in me ni doma!« — in se potuhne za zobe. Potem pa odgovarja, če moreš!

Lepo Te pozdravlja Kotičkov striček.

Andersen in domovina

Slavnega danskega pisatelja Andersena, ki je napisal toliko lepih pravljic za otroke in odrasle, pozna skoraj ves svet. Andersen je prepotoval mnogo sveta in si ogledal najlepše dežele, svoje domovine in svojega naroda pa nikoli ni pozabil. Ostal jima je zvest do smrti. Kako je Andersen ljubil zemljo, na kateri se je rodil, dokazuje ta le zgodba:

Nekoč je bil Andersen več let v Italiji. Morda bi bil ostal tam za vedno, pa ni mogel vzdržati. Domotožje je postajalo v njem vsak dan večje. Šel je za klicem svojega srca: odločil se je, da se vrne v domovino. Ko se je poslovil od svojih znancev v Italiji, ga je eden izmed njih vprašal:

»Le čemu odhajáš nazaj na Dansko, ko je tvoja domovina tako pusta in neprijetna?«

Andersen je tedaj izrekel besede, ki so vredne, da si jih vtisnemo globoko v srce:

»Ali ti svojo mater manj ljubiš, če ni lepa? Zunanja lepota je za oči, notranja lepota pa za srce.«

V teh Andersenovih besedah je velika resnica. Kaj nam koristi lupina, ovita v zlat papir, če ima pa piškavo jedro? Boljši en sam oreh z raskavo lupino in zdravim, sočnim jedrom, kot sto z zlatom prevlečenih lupin brez jedra.

Mali ljudje

Na svetu so živeli in še živijo ljudje, ki so majhni po telesu in veliki po duhu. Med takšne ljudi prištevajo tudi pesnika in jezikoslovca Filotasa. Bil je tako majhen in slaboten, da je moral imeti svince pritrjen na čevlje, da ga ni odnesel veter. Nekateri pa celo trdijo, da je Filotas nosil — svinčene nogavice.

Pa seveda niso vsi majhni ljudje obenem duševni velikani. Po cirkusih razkazujejo ljudi, ki so prav tako pritlikavi po telesu kakor po duhu. Nekoč je slovel kot najmanjši človek na Angleškem neki Hudson, ki je meril samo tri čevlje in devet palcev v višino. Ko je angleški kralj nekoč privedel razkošno pojedino, so med drugim prinesli na mizo tudi veliko torto. Povabljenim gostom so se ob pogledu nanjo kar zaskrile oči in marsikdo je na tistem požrl debelo slino. Ko so se pripravili, da bi torto razpolovili in jo začeli deliti med goste, se je torta na mizi nenadoma odprla — in iz nje je ponosno in dostojanstveno stopil omenjeni Hudson.

Lista Kotičkovega strička

»Pohodovemuc dedu, ki bi rad postal kotičkar: Nekateri ljudje se na stara leta strašno potroščijo, tako potroščijo, da moramo ravnati z njimi kot s pravimi otroci. Bi tudi Ti rad postal, otroček, prelubi mi!« Pohodov dedek? Hm, veš, pa Te kljub temu nočem sprejeti med svoje kotičkarje. Hudo boš žalosten zaradi tega, vem, pa nič ne pomaga. Moj Bog, kam bi pa prišel, če bi sprejel v kotiček tudi takšna in podobna pisma, kot je Tvoje zadnje pismo v »Pohodu!« Ves kotiček bi mi zasmradi z njim, toliko nečednih pevk in nesramnih podtikanj je v njem — Slovenski otroci takšnih »vzgojnih naukove prav nič ne pogrešajo. Če hočeš slišati še kaj več, si oglej, prelubi mi!« Pohodov dedek, še zadnjo številko »Slovenec« — in pazi, da ne boš akanodiral! — Kotičkov striček.

Angelčino kosilce

S polnim krožnikom Angelca
sede tja na klop.
Nič ne ve, da se pripravlja
nanjo grozen rop.

Hopla! skoči muc v naročje...
Požeruh nemarni,
pred teboj pa res nikjer več
nisemo, nisemo varni!

Z ene strani kuža Muki
bistro oprezuje,
z druge pa zahrbtno, tiho
muc se približuje.

Rekši kuža Muci jezno
vanj se zakadi.
Mucek — hop! Angelčin krožnik
pa na tleh leži...

Cuden kaktus

Francek se igra na vrtu. Ko tako veselo skače sem in tja, zagleda ob grmiču strica ježa, ki se počasi pomika naprej. Francek, ki te živalice še svoj živ dan ni videl, priteče ves zasopel v kuhinjo k mami in vzklikne:

»Pomisli, mama! Na vrtu raste kaktus, ki ima noge!« (Kaktus je okrasna rastlina z ostrimi bodicami.)

Peterček Tratnik je vstal, pristrčno pogledal učitelja in s svojim nežnim glasom dejal:

»Rad bi bil perica. Moja mamica je tako majhna in uboga in mora ves dan sključena otirati perilo. Ne maram, da bi jo zmeraj bolel hrbet, ko tako dolgo stoji pri škaflu.«

Ves razred je utihnil. Obrazi dečkov so se zresnili. Petričev odgovor je bil tako nenavaden, tako žalosten, da jih je presunil v dno srca.

DELA VSKI VESTNIK

Zakaj odklanjamo marksizem?

Germani val, ki je pljuskal stoletja preko severne in severovzhodne meje na našo slovensko zemljo, je bil za nas Slovence poleg svetovne vojne najhujši udarec, kar smo jih doživeli. Germani val je zalil s strupom lepe, dobre in bogate slovenske obnove kraje. To nam dokazuje danes ves severni območje pas od Prevalj do Maribora, to nam dokazuje oni vojni trgi in ona mesta, ki soje ob važnih prometnih žilah in ki si jih je hotelo germanstvo ovojiti.

Nemci, ki so hoteli ustvariti preko naše zemlje koridor do morja, so dobro vedeli, da bodo pometili naše ljudi le tedaj, če jim bodo izrgali v roke slovo. Vedeli pa so, da morajo ljudstvu dati zato nek nadomestek. In ta nadomestek so našli v preteklem stoletju v svobodnem delavstvu in marksizmu. S svobodnim delavstvom so skušali pridobiti bogatejšo in izobrazenejšo slovo. In res se je našlo nekaj duš, ki so se dale zapeljati in prodali. To so bili tako zveni liberalci, ki so seveda po končani svetovni vojni slekli svoj plašč in ga zamenjali z novim.

Z marksizmom pa so skušali Nemci odtrgati našemu narodnemu telesu delavstvo. V neki meri se jim je to žaljivo posrežilo. Še danes je marksizem zatohel vseh protislovenskih in zato tudi protikršćanskih elementov v Sloveniji. Pod okrilje marksizma se zateka vse kranjsko in štajersko nemštvo, ki spada v delavski sloj. Kdor danes pri nas dela za marksizem — dela proti slovenstvu, proti našim narodnim in ljudskim interesom. Marksizem trga našo zemljo iz naših rok. Pomaga pa mu inozemski (zopet nemški) kapitalisti, ki pri nas enujejo svoje tovarne in v njih zaposlujejo inozemske uslužbence, ki imajo nalogo ubogi naš proletarijat pripeljati v marksistične vode.

Na štajerskem, kjer se je nemštvo že vmezdilo, marksizem svojo pravo naravo tudi pokaže. Tam živi na vse, kar je slovenskega in s tem tudi krščanskega, tam se niso na pr. njegovi predstavniki nikdar spregovorili resne besede zoper inozemske uslužbence, ki odjedajo našim ljudem

kruh. Pač pa so na Kranjskem nekoliko opromejši. Tu svoje protislovenske barve ne pokažejo. Tu govorijo le o raju, ki ga bodo pripravili svojim ovčicam že na tem svetu. O narodnosti in veri pa kar lepo molče. Čez par mesecev bodo začeli spodjedati na prav rafiniran način tudi vero in narodno zavest — in slovenskega delavstva ne bi bilo več, če bi seveda mi mirno gledali, da nas tujec v lastni hiši obglavi.

Borba za delavske pravice je marksizem samo meka. Zgodovina zadnjih par let je pokazala, da so predstavniki marksizma največje delavske pijavke. Vprašamo, v čem pa se razlikuje socialističen voditelj, ki poseduje svojo vilo v Berlinu, Parizu, pa tudi v Ljubljani in Mariboru, od svojih kapitalističnih soedov, ki posedujejo enake vile?

Ali ni za socialistom tudi to značilno, da je njegovo vodstvo židovsko? Marksizem je trajno ostal področje, kjer imajo odločilno besedo židje, kot pri kapitalistih in framaonih. Člankrvi židje so bili: Karl Marx, Lassalle, Otto Bauer, Seitz, Renner, Blum, Rosenfeld, Trocki, Zinovjev, Radek, Litvinov, Kaganovič itd. Židje so vidna vez, simbol in dokaz duševnega in idejnega sorodstva med marksizmom in kapitalizmom, dočim so jim framaonske lože skupne delavnice. Kapitalisti ne napadajo židov, čeprav so ti voditelji marksizma, pa tudi marksizem ne napada židov, čeprav so ti stebri kapitalizma.

Marksizem skuša seveda biti tudi »znanstven« in kot znanost prodaja stare fraze, ki so tako nesodobne in tako nesmiselne, da so mogle komaj pred pol stoletja izgledati kot »znanstvenec«. S to »znanostjo« se borijo večinoma blazirani sinovi iz buržojskih družin.

In tem lažiperokom naj se prodaja naše slovensko delovno ljudstvo? Za to »vero« naj prodaja svoje slovenstvo in svoje katolištvo?

Židov-kapitalistov smo se znali otresti, otresli se bomo tudi židovskih »delavskih voditeljev«, ki nastopajo pod naslovom marksizma in socializma.

ŽENA IN DOM

Močnih žena nam treba

Poštenje postaja med nami roba brez cene. Redkokdo vpraša po njem, in če, ga uporablja le še kot okras, kot draperijo, kot lepo, pa prazno besedo. To se pravi, da »poštene« bočemo že še veljati, menimo pa, da je dovolj, če ne vlamljamo in ne krademo kar naravnost kakor neumne pare, in če ne ubijamo z nožem in kolom, pa smo »poštene« in družabno neoporečni. Da teptamo zakonsko zvestobo, da mladina nič ne ve o zdržnosti in se telesno brezumno troši in duševno izpija, da ji za kasnejše resno, odgovorno družinsko življenje ne ostane drugega ko oškrbljena skupna skleda in omedleno grenak pogled — to po našem mnenju nikogar ne briga razen nas samih in se našega »poštenja« v nobenem oziru ne dotika. Enako tudi nikomur nič mar, če še tako kruto kršimo socialno pravičnost, če škodujemo splošnim koristim in stiskamo tiste, ki so kakorkoli odvisni od nas. Vse božje in cerkvene postave ter pisani zakoni so samo zato, da jih bolj ali manj skrivoma kršimo, se jim po postanski poti izmikamo. Danes velja samo še en zakon: kultura. Ampak to je

danja temeljev zdravega življenja tudi v naši državi, in mnogovrstna mora biti tudi odpomoč. Toda eno je gotovo: Vselej in povsod je veljala krščanska žena za nositeljico in čuvarico poštenih, lepih narodovih svojstev in običajev, njegovih večnih vrednot, vere in pravosti. To pa še prav posebno pri nas Slovincih. Kdor je še količkar ohranil svojo slovensko narodno bit, pa bodisi priprosti ali učen, izpove ob resnih trenotkih: »Kar me je mati naučila, temu ostanem zvest.«

V tem je za ženo najvišja čast in največja odgovornost: da ohranja in vceplja našemu narodu svojske in splošne krščanske kreposti od rodu do rodu. V to pa je treba močnih žena, dobrih mater. Ne žena, ki zapravljajo svoje talente v raznih nečimurnostih in plehkih nasladih, ne mater, ki so svojim otrokom v pohujšanju, pa se izgovarjajo, da so jim tako čisto blizu, da so jim prijateljice in sestre. Lepe prijateljice, lepe sestre! Vsakemu otroku se hoče matere, predvsem matere z vsej prilastki dobre matere. Dobra mati je otroku večni ogenj, ki mu gori v srcu in ga ogreva,

Gospodinje-članice! Ne pozabite, da ima Vaša konzumna zadruga ne le špecerijo ampak tudi oblačilno blago in oglejte si zalogo v naši glavni prodalnici na

Kongresnem trgu št. 2
I. delav. konzumno društvo v Ljubljani

Nezgodne podpore v rudarskem zavarovanju

Zavarovane bratovske skladnice ima v primeru obratna nezgode pravico do teh-le podpor:

1. do brezplačnega zdravljenja, dokler je potrebno, 2. do hranarine, in sicer največ do konca desetega tedna, 3. do rente, ki mu pripada šele od enajstega tedna dalje. Dokler je poškodovanec za dolo neposredno, dobi 100% rento, pozneje pa toliko, za kolikor je okrnjena radi posledic nezgode njegova delazmožnost. To določi zdravnik. Ako delazmožnost ni okrnjena nad 10%, nima pravice do rente.

Višina rente zavisi od odstotka okrnjene delazmožnosti in od višine letnega zavarovanega kategorijskega zasluzka. Ta je enak tristostruknemu znesku povprečnega dnevnega kategorijskega zasluzka v poslednjem letu pred nezgodo. Ako pa ni bil poškodovanec v tem času zavarovan 30 tednov, se vzame za manjkajoči čas v račun kategorijski zasluzek tistih uslužbenecov, ki so opravljali to delo v istem času in v podobnem podjetju.

Še nekaj iz kongresa internacionalne krščan. kovinarjev

Ze v enem zadnjih Vestnikov smo poročali, da se je vršil v septembru kongres mednarodne zveze krščanskih kovinarskih organizacij v Luzernu. Na tem kongresu so zahtevali zborovalci izvedbo 40 urnega delovnega tedna. Kongres je sklenil poleg tega tudi resolucijo glede poklicno-etanovskega reda, ki se glasi: »Mednarodna konferenca je sklenila po referatu zveznega svetnika g. Jožeta Scherzara (Švica) o stanovski ureditvi družbe in po predhodni debati, da pozove priključene državne zveze in njihove člane, da razmotirajo ta problem in da sodelujejo krepko in dejansko pri izpeljavi reforme gospodarskih in socialnih razmer v smislu poklicno-etanovske ureditve družbe in gospodarstva in to v mejah krajevnih organizacij (pri nas Jugoslovanske strokovne zveze) in na podlagi tozadevnih resolucij mednarodnih kongresov krščanske strokovne internacionalne ter državnih strokovnih zvez.« — »Delavska Pravica« v št. 36 te resolucije najbrže radi »pomankanja« prostora ni prineela poleg drugih resolucij kovinarske internacionalne.

Kongres za družinske doklade

V Nici je bil v letošnjem poletju kongres za družinske doklade, ki se izdajajo v Franciji zaposlenim očetom.

Družinske doklade prejemajo delavci (po številu otrok) pri tako zvanih izravnalnih blaginjah, v katere vplačujejo delodajalci določene prispevke po številu v podjetju zaposlenega delavstva. V teh izravnalnih blaginjah je vključenih 100.000 podjetij (67.000 v lanskem letu) s 3.400.000 uslužbenci (lani 2.400.000). V letu 1933 je bilo med te uslužbence razdeljenih 565.000.000 frankov (leta 1932 435.000.000). Nekatera velika podjetja plačujejo družinske doklade neposredno svojim uslužbencem, tako, da moremo reči, da prejemajo v Franciji vsi štiri milijoni delavcev in nameščenecv družinske doklade.

To je tem bolj pomembno dejstvo, ker zahteva zakon izplačevanje družinskih doklad le v nekatereh industrijah. V trgovini in poljedelstvu družinske doklade še niso izvedene.

Družinske doklade imajo za Francijo velik socialno-politični pomen, posebno če primerjamo te številke: V preteklem letu je število rojstev v Franciji nazadovalo za 40.000 duš in v 60 departementih je število umrlih preseglo število rojenih. V družinah pa, ki prejemajo družinske doklade, je bilo rojenih za 53% več in je znašala

umrljivost otrok za 68% manj od povprečja pri vsem francoskem prebivalstvu.

Kongres je zahteval od vlade, da še pred koncem tega leta z zakonom uredi družinsko zavarovanje v vseh obrtnih, trgovskih in obrtnih poklicih.

Delavske knjižice

Ko iščeta delavec ali služkinja svoje pravice in hočeta svojo dolgoletno in pošteno zaposlenost dokazati z delavsko ali posebsko knjižico, tedaj se opazi, da so te knjižice sestavljene in vodene zelo malomarno. Prav vseh zaposlenj nimajo nikoli niti zabeleženih, datumi ne drže, manjkajo posamezni listi itd. Potem se seveda zgodi, da posamezni uradi (na pr. OUZD) na tako knjižico dosti ne dajo. Posledica tega je, da mora imetnik tako malomarno vodene knjižice dolgo časa čakati, preden pride do svoje pravice. Zato priporočamo vsemu delavstvu, naj na svoje delavske knjižice skrbno pazi in naj si dajo od delodajalcev sprosti vpisovati vse potrebne podatke. To jim bo le v veliko korist — posebno še, če si uredijo etarostno in invalidno zavarovanje, kjer bo moral vsak delavec verodostojno dokazati, koliko časa in kje je bil v službi. To bo pa najlažje z dobro urejenimi delavskimi knjižicami.

Delavska literatura

»Socialna Pravda« št. 6 je izšla in primaža sledeče članke: Pokojninsko zavarovanje pri nas, Za 40 urni tednik. Stroj in delavski razred, Za minimalne plače, SUZOR proti pokojninskemu zavarovanju osebnih nameščenecv, Komorasi (marksisti, opomba uredništva) proti obstoječim prijavno-družinskim blaginjam, Poneverbe v »Mor-kurjevici« podružnici v Belgradu in Subotici. — »Socialna Pravda« je idejno in strokovno glasilo hrvaškega katoliškega delavstva in nameščenstva. Idejno je popolnoma katoliško orientirana in se bori proti kapitalizmu in marksizmu, posebno proti domačim marksizmom, ki imajo delavske institucije v rokah, za delavstvo pa prav ničesar ne naredijo, in ki so enake delavske pijavke, kot židovski kapitalisti, ki imajo skoraj vso hrvaško industrijo v rokah. — Hrvatski katoliški delavski pokret je sicer mlad in skromen, toda po svoji načelni jasnosti, borbenosti in protimarksistični liniji (kar žal našim delavskim organizacijam manjka) nam je lahko za vzor.

Rdeča bratovščina ni edina. V Londonu na Angleskem se nahaja največja centrala delavskih društev »Trade Unions«. Ta centrala je pred nedavnim zborovala. Pri glasovanju je bil sprejet sklep — samo proti dvema glasovoma — da se odbije kakršnokoli sodelovanje s komunisti in na kateremkoli polju.

— »kultura«. Dovolj je, da si neguješ nohte, se oblačiš po zadnji modi, hodiš v kino in gledališče ter na športne tekme, imaš »zveze« in znanja v družbi, porušaš vse tajne zasebnega in javnega življenja, postaneš članov in znaš o vsem tem lagodno čebjati — pa si kulturni, sodoben. Vse drugo je »primitivno«, zastaralo, smešno. To so znamenja, ki so doslej spremljala zatoni vsake kulture, smrti vseh velikih in bogatih narodov: otopitev čuta za pravne zakone, za večne vrednote, poplavljenost kulture v golo znanost, telesni užitek.

Zelo različni in mnogovrstni so vzroki, ki jim moramo pripisovati te znanilce vsesplošnega propa-

Dobra peč in luč — skrajšata zimo

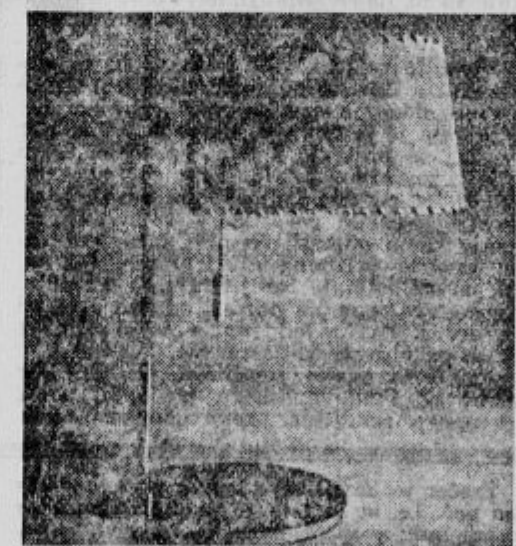
Na pragu smo hladne dobe. Skrb za dobro peč in luč stopa na prvo mesto. Kdor noče imeti dolgih šest mesecev jeze in večnih neprikl, pa škoda na zdravju in kurivu, bo dal nemudoma po strokovnjaku pregledati peč in jih spraviti v red ali nadomestiti z novimi.

V vsako zakurjeno sobo spada toplomer, ki ga obesimo na notranjo steno, v višini glave, ne preblizu peči. Velika večina ljudi se »pocuti dobro« pri 20°C nad ničlo. Vsak more po lastnem

mu sveti do smrti. V rokah dobrih mater je sreča sinov in hčera, zdravje in bodočnost naroda. Slabe matere pa so za vse preklestvo.

Močnih žena in dobrih mater nam je treba! Zena, ki se bodo zavedale odgovornosti svoje poslanstva v vsakem poklicu in položaju, ki bodo uživale v delu in žrtvi — zakaj vse lepo in veliko in sveto raste le iz žrtve. Tudi v modernem času in vseh bodočnosti. To je tajna življenja, zakon večnosti, ob katerem se preizkuša človekova prošla volja kakor zlato v ognju.

Ne modernih noric, ampak močnih žena — nam Bog daj!

občutju to normalno mero za kako stopinjo zvišati ali znižati. V prostorih, kjer se telesno gibljemo, zadostuje precej nižja toplota, kakor v prostorih, kjer delamo duševno ali vobče sede. Kdor je zaposlen v delu, rad pozabi na to, ali je toplota v prostoru prava ali ne; šele neprijetne posledice, ki redkokdaj izostanejo, ga opomnijo na zanemarjeno paznost.

Po javnih in zasebnih pisarnah in delovnih prostorih se isotako posveča premajhna skrb pravilnemu ogrevanju, kar se maščuje v pogostem boleovanju osebja.

V spalnicah zadostuje znatno nižja toplota kakor v dnevnih prostorih. Popolnoma nezakurjene spalnice so le za popolnoma zdrave, mlade, utrjene ljudi. Naj se veak ravna po lastni razsodnosti in izkušnji.

Kaj se bo nosilo v Parizu?

Kaj se bo nosilo na Dunaju?

Odgovor na to dobite v naši

zimski damski kolekciji.

Cene naših plaščev so od 240 do 1290 Din. V naši kolekciji najdete vse, kar iščete. Uljudno Vas vabimo na brezobzven ogled naših damskih plaščev v naših prodajalnah. Na željo Vam pošljemo nekaj plaščev na poizkušnjo v stanovanje.

TIVAR obleke.

Čudno je, da najdemo celo pri stavbenikih tako malo smisla za pravilno toploto v kopalnicah in vendar je človek ravno v kopalnici posebno po topli kopeli najbolj v nevarnosti, da se prehladi. Pri napravi in opremitvi kopalnice ne pozabimo na primerno, ekonomično ogrevanje prostora!

Druga važna stvar v zakurjenih prostorih je skrb za primerno vlažen in čist zrak. Segret zrak sprejema vase več vodne pare kakor mrzel, zato

Modne novosti

Teson...

„SLOVENC“ SVETOVALEC

Kmetijski nasveti

Kako se napravi dober jabolčni kis iz dobrega sadjevca-jabolčnika? V. B. C. — Principi dobera jabolčnika je zdravca sadjevca sploh ne predelavamo v kis, ker je za take namene na razpolago dovolj drugega sadja, ki ne da izvrstnega sadjevca. Je namreč s tem napravljena škoda, a ne korist. Torej dobro sadje, ki je namenjeno za predelavo, predelamo v sadjevec, slabše za predelavo v sadni kis. Z domačimi sredstvi dosežemo kisanje najlažje tako, da posodo s piščajo ali pa zalitimi prešanci postavimo na dovolj toplo mesto in se nam tako samo po sebi skisa. V ta namen so najprimernejši zelo solnčni ali pa zelo kurjeni prostori. Zaželeno je, da naj bo višja toplota tudi čim bolj stalna, ker gre kisanje tako neprimerno hitreje, kot pa v shrambah, kjer je spremenljiva toplota. Manjše posode postavimo lahko kar na krušno peč ali podobne kurilne priprave. Vsekakor pa se naj kisanje ne vrši v shrambah ali kletih, kjer hranimo alkoholne pijače, zlasti seveda vino in sadjevec, ker bi se nam vsa pijača utegnila pokvariti in bi pridobili neprosto voljno preveč kisa. Svetujemo tudi, da za kis porabite najskrajši sadjevec, ki bo kot dober kis še vedno dovolj močan.

Dobivanje premalo smetane. Kaj je krivo, da smetana ne pride na vrh v pisniku zato nalašč narejenem (dolgi lonce)? Mleko je izvrstno, pa itak nimam skoraj nič smetane, pač pa se v kislem mleku čuti, da je notri ostala smetana. Sosedu mi pravijo, da so krivi lonci, ker so stari in so močnejši kdaj bili plesnivi. Jaz ne verjamem, ker sem vse dobro umila. B. A. B.

V mleku je vsa mlečna tolača, iz katere se tvori smetana, porazdeljena v obliki zelo drobnih, za prosto oko nevidnih tolnih kroglic. Ko boste dobili smetano, zlijete mleko v lonec in ga postavite v miren prostor iz edinega vzroka, da se vam zbere smetana na vrhu. To zbiranje smetane pa se godi na ta način, da se začne dvigati v loncu navzgor proti mlečni površini tolačne kroglice, ki so najlažje med vsemi sestavnimi snovmi v mleku, in se strnejo na vrhu skupaj v smetano. Čim več tolnih kroglic se dvigne in doseže na vrh, tem manj jih ostane v mleku, tem bolj močna je plast smetane in tem več smetane dobite. Čim manj tolnih kroglic pa pride na vrh, tem več jih ostane v mleku, tem tanjša je plast smetane in tem manj smetane dobite. Da ostane res veliko tolnih kroglic v mleku pri njih slabem zbiranju na vrhu mleka v smetano, potrjujete tudi sama, ko pšete, da se v kislem mleku čuti, da je notri ostala smetana. Kakor rečeno, so ta »notri ostala smetana« vse one tolačne kroglice, ki niso iz enega ali drugega vzroka mogle dospeti na površino mleka in morale ostati notri v mleku.

Pri dobivanju smetane iz mleka v posodah (pisnikih ali loncih, skledah, latvicah) moramo vsekakor gledati na to, da spolnimo kolikor močnejše točno vse one pogoje, od katerih odvisi, da pride iz notranjosti mleka čim več tolnih kroglic ali tolače na vrh mleka. Da se pa to zgodi in doseže, mora biti pred vsem v mleku obilo tolače, mora ostati mleko v posodi dlje časa sladko in se ne sme prehitro skisati, morajo imeti tolačne kroglice kratko in ne predolgo ali previsoko pot v posodi na površje mleka. Da bo dobivanje smetane potem posod čim boljše in uspešnejše, upoštevajte tudi sledeče: 1. Mleko spravite takoj, ko ga precedite, v posodo za dobivanje smetane, ker je mleko takoj po molži najbolj tankotekoče in se tolačne kroglice najlažje začnejo dvigati navzgor proti površini mleka v posodi. V vsako posodo nalijte vse mleko naenkrat. Ponovno dolivanje v posodo ali odjemanje mleka iz posode moti dvigovanje tolnih kroglic in zbiranje smetane. 2. Uporabljajte za dobivanje smetane plitve skledice (latvice) iz dobro pocinjene železne pločevine ali pa tudi primerne lesene latvice, ki so zgornj nekoliko širše kakor spodaj (na dnu), da tolačne kroglice ne obitijo ob robu posode. Le v posodi, v kateri tvori nalito mleko največ 10 do 12 cm visoko plast, je omogočeno, da pridejo tolačne kroglice lahko na vrh, ako je zadoščeno tudi ostalim pogojem. V pisnikih ali dolgih (visokih) loncih, kakršne rabite za dobivanje smetane, pride radi prevelike visočine mlečne plasti v loncih mnogo premalo tolnih kroglic na vrh. 3. Takoj ko napolnite posodo z mlekom, jo postavite v določen miren prostor (mlečno klet), da se tam mleko čimprej ohladi na 12 do 15 stopinj Celzija in se ohrani pri tej toplini ves čas 36 do največ 48 ur, da se v tem času lahko zbere na vrhu smetana. Pri višji in previsoki to-

plini se mleko v posodi prehitro skisa in seče ali seširi, na kar se tudi tolačne kroglice ne morejo več dvigati proti vrhu in se neha nabirati smetana; smetane dobite zato manj. Ves čas zbiranja smetane pustite vsako posodo popolnoma pri miru. Premikanje ali prekladanje posode moti dvigovanje tolnih kroglic. 4. Skrbite, da bo posoda za mleko kakor tudi mlečni prostori vedno sušni.

Po našem mnenju dobivate malo smetane radi neprimerne (pregloboke) posode, dalje najbrže radi neprimernih in zlasti poleti pretoplih prostorov, kjer hranite lonce. Ali so lonci prestari in zakaj bi bili prestari in ali so dovolj sušni ali ne, nam iz opisa ni močje presojati.

Svetujemo pa vam, da si sama ali pa skupno s sosedi nabavite dober mlečni posnemalnik, pa boste dobivale mnogo več in boljše smetano in tudi bolj okusno maslo. Posnemalnik se vam bo izplačal prav kmalu. Pri vašem sedanjem načinu posnemanja, ostane v posnetem (kislem) mleku pol do 1 odstotek mlečne tolače, pri posnemanju z mlečnim posnemalnikom pa le 0.1 odstotka.

Gnojilna vrednost prašičje gnojnice. Ali ima gnojilna izvinjakov isto vrednost za gnojenje kakor gnojilna iz govejih blitev? L. F. H.

Gnojilna, ki jo dobivate od samih prašičev, ima v primeri z gnojilno od goveje živine nekoliko več kalija in predvsem nekaj več fosforove kisline, toda nekoliko manj dušika. Ravno fosforova kislina, ki jo je premalo v gnojilni goveje živine, napravi prašičjo gnojilno nekoliko boljše. To pa seveda le tedaj, če ne pride v prašičjo gnojilno preveč vode in se steka v dobro napravljeno neprodušno gnojilno jamo. Če pa krmite prašiče z bolj razredčeno in prevodno krmno in pride v gnojilno jamo morda tudi razna druga voda iz svinjaka, je vsekakor prašičja gnojilna manj vredna kakor gnojilna od goveje živine.

Posetev lucerne za krmno peso. Ker je njiva polna pšenice, bi rad posejal spomladi za krmno peso lucerno. Ali bi bilo to prav? P. F. S. v.

Zelo napačno bi ravnali, če bi posejali lucerno po njivi, v kateri se je pšenica močno razpasla. Lucerna zahteva zemljo, ki je čista vsakega pleva. Napram pšenici pa je lucerna še posebno občutljiva in je zato ne smemo sejati v tako njivo, ki je močno zapleveljena po pšenici. Posejte raje

Zaščitni ali nezaščitni dolg. Z. F. C. Ste mali posestnik in kmet in imate pri trgovcu 600 Din dolga, in to še od preje, kot je bila naredba o zaščiti kmeta vpeljana. Dolg je nastal za kupljene življenjske potrebščine. Na ta dolg ste plačali samo obresti. Vprašate, če je ta dolg zaščiten. — Ker ste kmet, je ta dolg zaščiten. Ker ni dolga preko 2000 Din, ga morate odplačati v štirih enakih letnih obrokih, in sicer prvega do 15. nov. 1935, ostale pa do 15. nov. vsakega prihodnjega leta.

Pomotoma preveč plačan obračun. M. J. Z nekim kmetom ste imeli kupčijo. Ko ste napravili obračun, ste se zmotili in mu preveč izplačali 450 Din. Čez tri mesece ste spoznali svojo pomoto in zahtevali od kmeta nazaj preveč izplačani znesek, vendar se za to opomin ne zmeni. Kaj storiti? — Ker ste vi pri obračunu pomotoma izplačali preveč, je nasprotna stranka dolžna vam povrniti. Če noče z lepa, ga morate tožiti. V tožbi morate navesti, na kakšen način da je pri obračunu nastala pomota in kakšne dokaze da imate za to, da je sedanj, novi obračun pravilne. Tožbo morate vložiti pri domačem okr. sodišču.

Posojilo zastara v 30 letih. Č. A. B. Meseca junija 1931 ste posodili neki osebi manjšo vsoto denarja s 5 % obresti. Prejem denarja vam je ta oseba pismeno potrdila. Ker je sedaj že preteklo 3 leta, vprašate, če ni ta dolg zastaral. — Ne. Pravico imate, kom 30 let od dne izplačane posojila zahtevati povračilo posojila. V treh letih zastarajo samo obresti, če niso med tem časom izrecno priznane ali iztožene. Od vašega posojila imate torej pravico, da zahtevate dogovorjene 5 % obresti od danes za tri leta nazaj. Za čas od junija do septembra 1931 so pa obresti že zastarane.

Prispestovano zemljišče. P. J. Par metrov od stanovanjskega poslopja, poleg cerkvenega zemljišča preko občinske ceste,

sedaj za krmno peso ozimmo rži za zeleno spomladsko krmiljenje ali kakšno drugo krmno mešanico, ki jo spomladi konec aprila ali začetkom maja pokosite in pokrmite. Na to posejte spomladsko krmno mešanico za poletno zeleno krmiljenje. Tudi krompir lahko sledi ozimni krmni mešanici. Vse takšne rastline, ki močno senčijo njivo med svojo rasto, pomagajo uničevati plevelce.

Zelena krmna za krompirjem. Kaj naj posejem za letošnjim krompirjem, da bom imel spomladi dobro zeleno krmno za krave? A. G. D.

Najbolje je, da posejete za krompirjem mešanico ozimne grašice in rži ter mešanico ozimne grašice in pšenice. Polovico njive posejte z ozimno grašico in ržo, polovico pa z ozimno grašico in pšenico. Pri sevi na široko razčinimo 100 kg ozimne grašice in 80 kg rži ali pšenice na hektar, pri sevi s sejnim strojem pa 80 kg ozimne grašice in okrog 50–60 kg rži ali pšenice na hektar. Posejati polovico njive z grašico in ržo je zagotavljal priporočljivo, ker se je bati, da bi rž spomladi že prej šla v klasje kakor pa bi jo mogli z grašico vred pokrmiti. Ko rž že napravi klasje, ni več dobra in primerna za krmiljenje.

Krompirjevka za prašičje krmilo. Ali smem pokladati prašičem prekuhan krompirjevko? — F. R. K.

Krompirjevka ni primerna za krmiljenje živine in najmanj za krmiljenje prašičev. Gotovo vam raste kje v bližini doma mlada mehka trava, ki je dobra in zdrava. To kosite sproti in jo krmite prašičem, ako nimate detelje. Tudi lahko pasete prašiče po njivah, kjer so rastle okopavine, ako takih njiv niste posejali z ozimnim žitom.

Jari in ozimni ječmen za krmiljenje. Ali je med jarim in ozimnim ječmenom kakšna razlika glede redilnosti? F. S. B.

Gled redilnosti ali redilnih snovi se jari in ozimni ječmen nič ne razlikujeta.

Gnojenje travnika v strmini s hlevskim gnojem. Imam suh strm travnik, ki bi ga rad pognojil s hlevskim gnojem. Kdaj naj gnoj trosim, da bo dobro deloval, v jeseni ali spomladi? A. F. S.

Ako imate dobro sprinjen gnoj, potem je boljše, da gnojite z njim spomladi, zlasti še na lahki zemlji. Če pa je pri vas spomladi dlje časa suho vreme in če gnoj ni dovolj sprinjen, potem je boljše, da pognojite travnik že zdaj jeseni, ker bi se sicer hlevski gnoj ne mogel vstati ali bi se le težko vstal.

Pravni nasveti

Imate prostor za drva, ki je obenem zasajen z bekami in slivami. Ta prostor meri približno 80 kv. metrov in je beke in slive zasadi vsi oči, ki se je smatral za lastnika tega zemljišča že od leta 1851 dalje. Letos je cerkveno predstojništvo zahtevalo od vas, da morate ta svet odstopiti cerkvi, češ, da je cerkveno. Ni vam znano, kdo da plačuje davke od te zemlje, ker je mapa zastarela. Vaš oče nikdar ni dovolil cerkvenikovim pasti živine na tem svetu in cerkvenikovi so se tudi dosledno izogibali tega prostora. Vprašate, čigav je sedaj ta svet. — Če morete vi s pričami (domačimi ali tujimi) dokazati to, kar ste zgoraj navedli, namreč, da ta svet mirno živite kot svojo pravico že skozi 40 let, potem ste vi lastniško pravico za ta prostor priposestovali in cerkveno predstojništvo vas ne more več s tega prostora pregnati.

Zahtevate plačilo v sodbi prisojenega zneska. Preložitve poti. M. A. Prodali ste sorodniku leta 1930 parcelo, ki je imela priposestovano služnostno pravico poti preko sosedove parcele. Pri prodaji ste izrecno kupcu potrdili, da bo imel isto tako pravico hoditi preko sosedove parcele, kakor ste jo imeli vi, oziroma vaš oče. Letos pa namerava sosed to pot zapreti, ker bo na tej parceli zidal malo stavbo. Vprašate, če sosed sme braniti pot, ki je že preko 50 let stara. — Sosed sme to pot na svoji parceli preložiti, tako, da bo lahko postavil nameravano stavbo, a kljub temu bo še omogočen prehod preko parcele. Sosed bi smel pot popolnoma zapreti samo tedaj, če vsi upravičenci te poti na to pristanejo, sicer ne.

Dolg na spečirjskem blagu. J. C. Z. Imate več dolžnikov, ki so ostali dolžni na spečirjskem blagu. Nekateri so kot kmetje zaščiteni, drugi so se pa izselili v inozemstvo. Ker ste čuli, da dolgovci na spečirjskem blagu zastarajo v 3 letih, vprašate, kako morate postopati, da ne bo izgube. —

Terjatve za dobavo blaga — vsakovrstnega in ne samo spečirije — v trgovskem obratu zastarajo v treh letih. Zastaranje se pa prekine s tem, ako dolžnik prizna vašo terjatve pred potekom zastarane dobe. Glede dolžnikov, ki so zaščiteni kot kmetje, vam svetujemo, da od njih zahtevate ustmeno, še bolje pa pismeno priznanje sedanjega dolga. Dobro je, če se to zgodi pred pričami in se tudi priče podpisajo. Glede dolžnikov, ki so v inozemstvu, vam ne preostane drugega kot, da jih tožite pred potekom treh let od dneva nastanka dolga. Če nimate naslova dolžnika, lahko zahtevate, da se odsotnemu dolžniku postavi skrbnik na čin. Čim bo izrečena sodba, lahko na temelju sodbe še tekom 30 let zažijete letak. R. A. Z. Preko noči je nekdo nabil na vašo hišo letak, ki žali in sramoti vašo čeno in s tem celo vašo hišo. Sumite, da je letak napisala neka hudobna oseba, ampak dokazov za to nimate. Kaj storiti? — Svetujemo vam previdnost, da ne bi javno te osebe, na katero le sumite, obdolžili, ker pravih dokazov za to nimate. Najbolje je, da letake, čim jih opazite, takoj spravite s stene in da neopazeno strazite, da zalotite osebo pri delu. Sele potem lahko nastopite s tožbo radi žaljenja časti. Lahko pa tožite še sedaj vse one osebe, ki po vasi raznašajo, kaj da so čitali na letaku na vaši hiši. Raznašanje je ravno tako kaznjivo.

Izbirčna odjemalka. V. P. M. Imeli ste pomočnika, ki je zahteval povzvišanje plače. Ker mu niste ugodili, je nagovoril neko vašo odjemalko, da je napisala listek sledeče vsebine: »Ako povzivate pomočniku plačo, lahko jutri več blaga pošljete, ako ne, pa nič.« Nato ste deloma povzivali pomočniku plačo, vendar je ta kljub temu odpovedal in vstopil k drugemu mojstru. S tem ste zgubili tudi odjemalko, ki sedaj kupuje pri drugem mojstru, kjer je v službi vaš bivši pomočnik. Vprašate, če lahko v tem slučaju pravno postopate. — Ne. Pomočnik lahko odpove in premeni službo. Ravno tako lahko tudi stranka premeni dobavitelja in kupuje, kjer sama hoče. Po vaši odjemalki na listku napisane vsebine je presplošna in premalo točno določena za pogodbo, da bi se stranka kakorkoli s tem zavezala, stalno ostati vaša odjemalka, a vse to le v slučaju, da bi vi popolnoma ugodili pomočniku, kar pa niste. Stranko boste pač zopet pridobili z dobro postrežbo, ne pa s silo.

Letina na njivi. J. C. Sosedu bo še to jesen ocenjena in na sodni dražbi prodana njiva. Vprašate, če bo z zemljo vred prodana tudi letina, ki na njivi raste, oziroma, če sedanj lastnik lahko letino proda pred sodno centivjo in če jo bo smel kupec pospraviti še po centivji, ker preje ne bo zrela. — Dokler njiva ni sodno ocenjena za prislino dražbo, lahko sedanj lastnik razpolaga z letino, ki jo sme tudi prodati. Če bo letina pred centivjo prodana, naj si kupec preskrbi potrdilo o tem, da ne bo imel kasnejše sitnosti. Če bi se njiva potem z letino vred ocenila, bo moral kupec letine ugovarjati proceni letine in zahtevati, da se letina izloči od prislino prodaje, ker jo je že sam kupil, kar bo dokazal s pismenim potrdilom. Če sodni cenilec v cenilnem zapisniku sploh ne bo omenil letnine, tako da ostane letina neocenjena, lahko sosed sam pobere prideleke z njive, če ne bo pred tem že njiva prodana.

Povožen po avtomobilu. A. S. H. Dne 20. majnika vas je na cesti podir avtomobil, ki je tiho, brez dajanja znakov s hupo privozil za vami. V zadnjem trenutku ste skočili na desno stran ceste, vendar vam je blatnik avtomobila polomil obe nogi. Odpejali so vas v bolnišnico. Lastnik avtomobila vam je ponudil odškodnino 2500 Din. Vi ste pa zahtevali 10.000 za bolečine in stroške ter stalno lahko službo, ki bi jo mogli tudi kot invalid opravljati. Tovarnar — lastnik avtomobila — na vašo zahtevo ni pristal. Vprašate, kako bi najkrajši pot dosegli svojo odškodnino. — Za poškodbe, povzročene po avtomobilu, odgovarja šofer in lastnik avtomobila. Vi imate pravico zahtevati povračilo stroškov zdravljenja, doma in v bolnišnici, potem radi poškodbe izgubljeni sedanj in bodoči zaslužek, ker ste postali kot invalid neposreden za svoj sedanji poklic in končno imate pravico zahtevati okolišnim primerno bolnišnico. Ker vam tega noče lastnik plačati zlepa, ga morate tožiti pri sodišču. Tožbo morate vložiti v roku od šestih mesecev, ki se računajo od dne, ko ste izvedeli za ime lastnika avtomobila, ki vas je povozil.

Vpliv dediščine žene državnega uslužbenca na rodniško doklado. S. O. M. Žena državnega uslužbenca je podedovala malo zemljiško posestvo, od katerega plačuje letno 198 Din zemljarine. Ali ima njen mož še pravico do rodniške doklade? — To je odvisno od višine čistega dohodka, ki ga ima od posestva. Če znaša ta več kot 200 Din na mesec, mož nima pravice do rodniške doklade.

Ant. Adamič:

Požigalec

(Dalje.)

»Seveda je.« Skale so je razlil v okno, skoz katero so vdiral v sobo mrakovi. Tih je govoril, kakor sam zase: »Tudi, ko sem videl višeti na vejah moze in žene, otroke — vsakega zase so počastili s celim drevesom — v dolgi vrsti, vzdolž vse ceste, me je komaj zagrabilo pri srcu. Bi pa videl, kako so nagnali starčke, žene, nedolžno deca, vse občino s popom vred v leseno vaško cerkev, ki so jo nato polili s petrolejem ter zapalili!... Vrata so bila zadelana, rešitve ni bilo nobene. S pestmi smo si zamašili ušesa, da ne bi slišali kriki in tuljenja. Kakor blazni smo divjali iz vasi daleč proč; popadali smo na tla in tiščali smo glave v zemljo, da ne bi videli, slišali... Nečloveški kriki pa je vendar prodiral skozi teme, skozi lobanje, probijal je kosti in mozeg. Nagnali so nas s kopiti na noge, da smo tudi gledali in videli dim, plamen, smrt. Srce nam je odvenelo. Zdjaj mi ni ni to nič novega. Otopili, okamenili, in vest ti ogluš. Tudi zlahten sad podivja. Človeka ubiti je dandanes velika čednost. Več kot si jih pobil, večja je kolajna za zasluge. Zažgeš hišo — ali je to kaj posebnega? Ako je hiša tvojega sovražnika, boš povsilen. Vendar je nastopil čas, ko smeš po prosti volji, karkoli hočeš.« Izpil je kozarec in »el, da si natoči drugega.

Klepec je strmel vanj. »Ni res, pri nas že ne. Poskusi, takoj te zapro.« Presedel se je k Skaletu. »Na Ruskem je seveda vse drugače,« so je prihujeno nasmehnil.

»Kjerkoli, pravica je samo ena.« Skale je udaril Klepeca po rami.

Vstopil je gost ter prisedel. Skale je prižgal svetiljko pod stropom, potem je vprašal novega gosta, kaj želi.

★

Zvečer so zavile sive megle vse obzorje v topo noč. Le tu in tam je zažarela daljina v strašni, jarki svetlobi — na Kalvariji so se odražali beli križi in sulice.

Metka je odhitela od Rezike, da pogleda po hiši, potem se je zopet vrnila.

»Kaj bo, kaj bo?« je tarnala Reza. »Nikdar ne bi verjela, da je moj mož — Bog nas varuj.«

»Saj tudi nič je zagovarjala mati svojega sina.

»Moj brat veliko govori, vse skupaj pa je brez soli in brez vezi. Ga bo izučil. Kar mi-mogrede sem našega prej vprašala, kaj meni. Pravi, da bo Miha jutri že doma.

»Saj res, kaj mu pa morejo, če je nedolžen?« jo je tožila Metka.

»Tebi in Francetu je lahko, mi pa bomo morali po svetu.«

»In če tudi! Povsod se kruh peče, kjer solnce teče,« jo je bodrila mati. Reza je iznova zahtevala.

»Le nikar ne obupuj. Tudi jaz nisem zdvo-mila in četudi mi je bilo hudo, da nič tega. Ako bodo Miho res zaprli, ti bomo vprav tako pomagali, kakor ste vi nam.«

»Ali pa ti veš, kaj je to: požigalecva žena?« Se dobro, da nimava otrok.

Mati je zdihovala. »Kaj smo se pregrešili, da nas Bog tako kaznuje. — Toda, saj ni močje; Miha je nedolžen.«

Metka je sklanila roki, kakor pri molitvi. »Da bi Miha zažgal — Bog mu bodi milostljiv... Pa vendar trdim, da po nedolžnem trpi preganjanje.«

»Mene srce nikdar ne vara,« je zatrjevala mati. »Miha je vohar, togotljiv in rad se usti, toda zlega ni zmožen.«

»Tisti večer, ko je gorelo, je bil prav židane volje. Proso smo meli in Miha je sedel na klopi pa nam jih je pravil take, kakor že davno ne. Da bi šel s smehom v oči zažgal... ne, tega ne zmore.« Metka je sedla k materi in se nanjo uslonila.

»Ko pa ta drhtavec, kakršen je, Erjavca na koncu očesa ne more videti. Vedno je pretil, da ga bo, sama ne vem, kaj vse —, je ihtalo vekala Reza. »Sreč tudi meni pravi, da je Miha nedolžen, toda — kdo ve za vse skrivne misli in naklepe bližnjega!«

»Pravica je vedno varih resnice. Zaupajmo v Boga in ga prosimo, da bi poslal žarek utuhe v našo stisko,« je tožila mati in jela moliti.

Metka in Reza sta se zgrudili pred Križanega, ki je visel v kotu nad pisanimi, svetlimi podobami.

Iz daljave je zamolklo, grozeče bobnelo in grmelo, brez prestanka, noč in dan, noč in dan.

★

Orožniki so stikali po vasi; izpraševali so in si zapisovali, kar so ljudje pripovedovali. Ljudje so potem morali na sodnijo. Ker so hoteli zvedeti resnico, so jih v trdo prijemali.

— Kdo naj bi zažgal? Koga mislite, da je županu tako gorak? Zmigavali so z glavami, dvigali ramena. — Kdo? Vse spoštujemo župana in ne bi si upali trditi, da bi ga kdo tako zelo sovražil, da bi šel ter mu zažgal streho nad glavo. Saj vejo, gospod sodnik, da ima vsak človek prijatelje pa tudi sovražnike. Kdo je brez njih? Še rožni cvet obžirajo ose.

— Pravijo, da je zažgal Miha Rovnan? — Glejte, glejte, kdo bi si mislil, da je Miha tak onč. In že dognali ste! Vi veste vse; seveda, zato ste tudi gospod sodnik.

— Ni še zrelo, ni še jasno; samo sumimo. Veliko je reči, ki pričajo proti njemu. Županova dekla je videla, da se je nekdo — vprav tako je šepal, kakor Miha — tisti večer smukal okoli županovega kozolca. Čuli so, da je tudi večkrat pretil županu. Že je skoro dognano, da je Miha podtaknil ogenj.

Miho so mezdili in pestili, pa je trdovratno tajil in trdil vedno eno in isto: da je bil tisti nesrečni večer v skledju na domači kopri prosa in da je mevcem tožil zganje. Nekaj kratov je skočil tudi v hišo in pa k Skaletovi Metki na

drugo stran ceste, ker je zmanjkalo pijače. Toda bil je že v nekaj minutah zopet v skledju pri pomagajih. Županova hiša je od Rovnanovih za streljaj bolj v vasi. Ako bi hotel tja in nazaj, bi potreboval več kot četrte ure. In vendar ga ni nihče pogrešal dlje kot trenutek.

In zopet so pričeli romale na sodnijo, gosposka je celo prišla sama v vas, da si ogleda pogorišče in okolico. Ničesar niso mogli dognati. Čez tri tedne je prišel Miha domov.

★

Naš kmet je grčav, toda je krhkega srca. Kadar vidi silo in potrebo, ne preišluje, nego pomaga, kolikor more. Najbolj se mu pa smili pogorelec. Vsega mu nanosijo, hranijo in oblačijo mu družino in če je potreba, mu postavijo novo hišo.

Tudi županu so priskočili vaščani na pomoč. Ta mu je podaril hrast za podporne stebre, drugi vereje, zopet oni deske; kovač mu je zastojni zvaril železje; tesar in krovec sta delala za bogplačaj. Zrnja, krme in nastilja so mu nanosili, četudi so vedeli, da še ni ob beraški palici.

Pred božičem je Erjavce zadovoljno ogledoval vsa nova poslopja in jih razkazoval sodniku, ki ga je obiskal. Gospod iz trga je imel kučmo čez ušesa, kajti burja je brila in žvižgala, da je golo dreve ob cesti kar ječulo. Župan si je mencial roke in se zvedavo oziral po sosednjih hišah. — Ali ga vidiš? Celo z gospodom sodnikom je dober prijatelj.

Sodnik ga je potrepal po rami. »Še lepše in boljše je kot prej, gospod župan. Ali ste že zvedeli, kdo je zažgal?«

»Prav nič. Nekaj rogoviležev je v vasi, toda nad tem bdi oko postave. Dejanski stan je tak, da je sedaj v vasi vse mirno. Gospod sodni svetnik, zakaj niste priprli Mihe, tistega Rovnan? Nekaj mesecev zaporne kazni in trdega ležišča s postom bi mu ne škodovalo.« (Da, župan se je znal uradno izražati in je bil zelo ponosen na svojo učenost.)

Elin-Peklin:

Račenica

Dabak je stopil dol in se ustavil, da bi pogledal ples. Plesala je Kristina, ki se je na nenadoma odtrgala iz kola, stekla z levico ob boku, v desnici pa vihrala z ruto, se ustavila pred gajdarjem in mu ukazala:

»Račenico!...«

Gajdar jo je v trenutku zastavil. Kristina je sklonila ozaljšano glavo, vzdihnila s celim telesom, mahalna visoko z ruto, prestopila nalahno enkrat naprej, enkrat nazaj, lahko poskočila in zaplesala, kot bi se zrla z nedoljivim drhtenjem čudnih zvokov.

Ljudje so se nagrmadili gledat.

Gajdar je igral čudovito. Izpod prstov so se mu sproščali nepopisno veseli in brezskrbni zvoki, ki so se zdaj povzpeli v višavo, nato se zopet pogreznil, končno tako razigrano in beeno drhteli, da je človeku še obleka na hrbtu poskakovala in se erce udarjalo, pripravljeno poleteti kot odrgan list z vtincem tega omamnega igranja.

In nekdanji slavni plesalec Dabak ni mogel strpeti. Sapa mu je zastala, erce mu je bilo, kot bi hotelo raztrgati prsa, ki so mu zavalovala, kot bi ga dušila. Prebledel je in omamljen skočil pred Kristino ter molče, bel kot stena, zaplesal.

Krik navdušenja je planil iz stotero gri, na stotine oči je zasledovalo obo plesalca, ne da bi trenile. Djado Korčan je stopil raz strehe mlina, da bi jo opazoval od blizu in od zadovoljnosti so mu žarele oči. Zdelo se je, da se Dabak ne dotika tal. S sklonjeno glavo, ne da bi pogledal naokrog, se je nesel kot vihar in drobil z nogami, da ga ni bilo moči posneti. Toda kmalu je nehal, kot bi se spomnil nečesa posebnega.

Kristina je stopila predenj:

»Premagala te bom!«

»Ho, ho, boš še čakala!« se je oglašil nekdo izmed gledalcev.

»Morda!« je pripomnil Dabak, ki je bil uverjen, da ni mogel.

»Premagala te bom!« je udarila z nogo Kristina. Bila je priznana plesalka in je upravičeno zaspela sebi, ni pa vedela, kaj zmora Dabak.

»Premagala te bom!« je ponovila ponosno in izvedljivo.

»Ne boš me!« je dejal Dabak in jo pomikoval na pogledal.

»Ho, ho, da te ne bom?!«

»Seveda ne!«

»Res? Dobro! Staviva! Hočeš?«

Dabak se je smejal.

»Ali hočeš, da staviva?«

»Dobro! Staviva!« je odločil Dabak, potegnil iz denarnice rdeč svilen trak z zlatniki in dostavil:

»Ako me premagaš, naj bodo tvoji.«

»Boš-li mož beseda?« je kričnila razvneto in resno Kristina.

To-le je porok — bom!... Kaj staviš ti?«

»No zdaj!« je zavpil nekdo iz grude. Udarili so v smeh.

Djado Korčan je žarel od radosti.

»Glejmo, kaj bo!« je dejal in pobral Dabaka:

»Dabak, zmešala te bo moja vnučinja!«

»Torej? Kaj staviš ti?« je ponovil Dabak.

Več so pričakovali, da bo zvrta Kristina odrekla, češ, da se šali, toda ona je stala ponosno in vzravnila. V očeh ji je bilo brati resnost in pogum. Nenadoma ji je obraz prebledel, nato pa jo je obšla rdečica. Sramežljivo je poveseila glavo in grizla ustnice. Nato je pogledala iz oči v oči Dabaka, ki je pazljivo sledil njenemu nemiru, in odločno rekla:

»Ako me premagaš, bom tvoja!«

Dabakov goreči pogled je prestregel njenega.

»Dobro!« se je nasmehnil, ali boš držala besedo?«

»Ubij me, če jo prekršim!« je odvrnila Kristina.

Oči so jima začarale. Množica je bušila v vesel in glasev smeh. Obliže djado Korčana je žarelo. Kako rad bi ta trenotek pobožal navihano vnučinko. Gajda je zapisnkala. Množica je zadržala

AKO ŽELITE, DA BO VAŠ OTROK ZDRAV IN VESEL,

mu dajte »Energin« za krepitev krvi, živcev in teka. »Energin« krepi kri, jači živce, dela apetit, pospešuje razvoj otroka. Otrokom trikrat na dan po malo žličko okusnega »Energina«.

»Energin« se dobi v vseh lekarnah v polilitrskih steklenicah. Steklenica 35 Din.

Reg. S. br. 4787/32.

vestice, celo v času, ko smo imeli vsak dan hišne preiskave in bi me odkrile moje dnevnika lahko spravilo ob življenje. Pisala sem o tem, kar sem doživela in mislila, in o tem, kar se je dogajalo pred mojimi očmi. Pisala sem v prvi vrsti zaradi tega, kar me ni nihče razumel in sem ostala sama s svojimi mislimi, ki so se marsikomu zdele docela drugačne, kot bi morale biti misli deklide ali pozneje misli gospodične. Pa tudi zategadel sem čutila, da sem osamljena in da me nihče ne razume, ker sem že od svojih otroških let živela v prepuščanju, da moram ljudem pomagati s svojim veseljem gledanjem na življenje, s svojim radostnim razpoloženjem in s svojo skrbljivostjo ter da moram zato svojo žalost, svojo bol in svoj dvom hraniti sama zase.

Do takih svojevrstnih nazorov me je pripravila bržkone mati, ki sem jo nadvse ljubila. Zmerom sem bila nenavadno zdrava in močna, moja sestra pa nasporno nežna in bolehnata. Zato se seveda njej posvečala vso pozornost, dočim so dali meni v vseh stvarih popolno svobodo, ki je bila omejena le toliko, da sem morala s svojo veselostjo in veselostjo zabavati in razveseljevati druge, če je bil kdo bolan ali šumen.

„Vedno sem lahko brala, kar sem hotela...“

Pred drugimi otroki so skrbno skrivali vse količaje sumljive knjige, jaz pa sem vedno lahko brala, kar sem hotela. Moj oče je navzlic svojemu prav obilnemu delu zelo mnogo bral in vsa njegova obsežna knjižnica je bila tudi meni na razpolago. »Alje se ne bo nič slabega prijelo!« je s trdnim prepričanjem ugovarjala mati in mi ni dovolila samo brati, marveč tudi misliti, kar sem hotela. Za to trdno vero vame sem ji še danes hvaležna.

Oče je na vso moč ljubil knjige in pri vsaki priložnosti nas je obdaril s knjigami. Dasiprav ga je služba vselej zelo utrudila, vendar ni nikdar minil večer, da nam ne bi prebral vsaj nekaj strani, najrajši iz Dickensa, ki ga je čez vse ljubil. Izmed vseh ljudi je najbolj cenil in spoštoval pi-

saop. Plesalca eta si stala nasproti in istočasno prišla.

Dabak je pogumno stopil proti Kristini, ona pa je lahno stekla po prstih mimo njega. Oba sta se spogledala od nog do glave, kot bi si hotela dopovedati o premoti enega nad drugim in zaplesala eta si nasproti. Kristina je mahalna z ruto, zavila labodji vrat in se čudovito unesla v viharju veselo igre. Lica so ji gorela, v omami je napol zaprla rožmarinove trepalnice, zavalovala so ji prsi.

Dabak se je bil tudi popolnoma unesel. Z malomarno zadaj prekrizanimi rokami, je poskakoval kakor jelen, postajal s čudnimi gibi pred nasprotnico in drobil, kot bi se ne premaknil z mesta. Nato pa je stresal glavo, da bi odstranil znoj, ki mu je oblival obraz, pripravljaj se, kot bi odeskočil nazaj.

Kristina, ki je zalezovala vsako njegovo stopinjo, se je nalahno in po prstih zaganjala proti njemu, toda on se je spuščal proti njej, da se je nehoti nahajala tako blizu njega, da je čutila njegovo diho in vročino, ki je prihajala iz razjarjenega moškega obličja. Nato pa se je polagoma oddaljvala in jo, ne da bi čutila, zvaljal za seboj, kot bi se šali. Premoči, možko premoči je bilo zaznati v vsakem njegovem gibu in je Kristina nehoti prihajala pod njegov vpliv. Trudila se je na vso moč, da bi ga premagala, toda po enournem boju je odnehal. Bila je brez moči in zasopla. Obšla si je pot z obraza in komaj spregovorila od utrujenosti:

»Ne morem več... Premagal si me! In od strašnega sramu bi kmalu zajokala.«

»Premagal si me — priznam!« je ponovila, kot bi govorila sama sebi.

Utrujeni gajdar je nehal igrati.

Dabak je še zadnjič skočil in je prav tako utrujen in zasopel nehal.

Množica je bušila v vesel smeh. Stotero prsi si je oddahnilo, stotero od dolgega gledanja zamreženih oči se je razjasnilo. Kristino so začele zbadati tovarišice. Djado Korčan pa se je samo smejal. Dabak si je brisal pot z obraza.

»E, premagal si me — priznam!« mu je rekla nasprotnica, ki jo je bilo sram, in si je skrila obraz med roke.

»Stava, stava naj se izpolni!« so zavpili nekateri in začeli zbadati Kristino.

Ona pa se je vzravnila in skoro v solzah odgovorila:

»Kaj?... Jaz držim besedo!«

Vsi so utihnili. Besede so bile toli drzne!

»Da, jaz vztrajam pri besedi!« je ponovila odločno in se okrenila k Dabaku.

»Ali je res?« je hotel potrditi.

»Res!« je rekla odločno.

Dabak je stopil k njej in ji pred vsemi obeal zlatnike okoli vratu.

»Tedad te bom vedel domov!«

»Vodi me!« je dejala in ga prijala za roko.

Dabak se je nasmehnil in jo povedel proti vasi. Množica je radostno vzvalovala in jima sledila.

»Hej, Dabak, kaj pa z milnom na veter?« je zavpil za njima djado Korčan.

»Našel sem drugake!« je odvrnil veselo Dabak. Gluhi starček se je tako iz srca zasmejal, da mu je padla celo pipa iz ust.

(Iz bolgarščine prevedel Radev Niko.)

Ludvik Bibó:

September

Še sije sonce z belim sijem, toda nad obzorjem plovejo že megle čez nebo. Nekatje v daljavi, kjer se niso otresli jesenskih dreves, so ostala odprta vrtna vrata in nad poljem zvenijo glasovi v tišino. Na zapuščenih verandah je ostala osamljena z rdečim prtom pokrita miza in v visoki vazji molče čuva tišino tam pozabljena slamena svetilca. List divje trte se že rdeči, za drevesi se pomika proti modrikastim vinogradom karavana, na vrtu pa stoji človek z zelenim predpasnikom. Stoji in opazuje grmovje, rože so že ovenele, trudne veje že čakajo, da jih popravi. Tedaj se dvigne veter, pokrajina se združne in nebo nad njo postane hladno modro. V dolinah in za vrhami ob potokih lahno zašumi listje, zmrazjeno v jutranji rosi in poleti čez ledino. Mesto se že ziblje v sanjah, v zraku plava medli smehljaj poletnih spominov, toda zunan, na hladnih gozdnih četinah in ob ovinkih potokov se že plazi med drevjem stresajoči hlad. Na hribu nekdo še izteza roke, na pobočju pojo, v višavi pa potujejo ovčke proti jugu. Še je življenje varljivo, lepo in srce trgajoče, toda polagoma se izgubi in razpade tudi poslednji bežni glas in sivi oblaki se razprostró čez nebo.

Potem bo mir, kakor če bi bil v svoji neskončni erči umrl svet.

(Iz madžarščine V. N.)

setelje in pesnike, in ker sem bila jaz njegova ljubljanka, je bila njegova najsrčnejša želja, da bi še jaz kdaj postala pisateljica.

Zato pa je tembolj vredno omeniti, da je moj, dostikrat navdušeni zanos za lepsovejo, zavrnil vedno z največjo eurovostjo. Tu in tam mi je dal brati svoje najljubše knjige, ne da bi se kdaj le za trohice oziral na mojo starost. In ko sem knjigo prebrala, me ni nikoli pozabil vprašati, ali mi je delo ugajalo in zakaj. Ko sem bila stara ravno sedem let, mi je dal Gogoljevo »Mrtve duše« in leto kasneje Leskove »Duhovnike«. Z desetletjem sem prebrala skoraj vsa Gogolja, Turgenjeva, Čehova, Tolstega, Lermontova, Puškina in mnogo drugih, poleg tega evangelije in veliko svetniških življenjepisov. Danes je kajpada težko reči, koliko sem tedaj razumela od vseh teh stvari. Marsičesa sploh razumela nisem in marsikaj sem bolj čutila kot domnevala. Kljub temu, menim, da toliko živo in ostalo brez sledu in je že v mojo otroško dušo — to pa imam za največji uspeh — vsadilo globoko ljubezen in zanimanje za vse človeško. Že kot otrok sem na slehernem človeku našla kaj zanimivega.

„Kajvam je? Kajvas muči?...“

Ze v mojih otroških letih so ljudje z menoj govorili drugače ko z drugimi. Če sem bila le nekaj časa s kom v družbi, pa mi je že začel pripovedovati o sebi stvari, ki bi jih drugim komaj komaj razodel. Ko sem bila še deklida, so mi dekle zaupale svoje srčne zadeve, matere so mi pripovedovale o svojih težavah z otroci, možje so mi tožili zaradi svojih žena, žene pa zopet zaradi svojih mož. Že kot otrok sem spoznala, da ima vsak človek ranjeno srce; zato sem se vsakokrat, ko sem koga srečala, najprej vprašala: Kaj mu je? Kaj ga muči? Kakšen je, kadar je sam s seboj?... Moja mati je bila dostikrat vsa obupana, ko sem na kakšni veselici, namesto da bi plesala, poslušala bogaigavdi kakšne izpovedi ali tožbe. Vedno sem največ trpela ob sočustvovanju s trpečimi. Lastnih bridkosti tedaj še nisem imela, pa sem se živela v tuje in pri tem pretpela morda več, kot bi bila ob lastni bolečini. (D dalje.)

Kurenčkuva Neška ma tud beseda

Veste kaj, lde so pa dondons tku čudni, de jh šlouk res na more zastopt. Sej se mende še spounete, kašn špetaki je biu lekat, ka štista dva gspuda pu luft h nam prletela. Cela Iblana je bla u luft tist dan. Zvečer, ke sa čakal, de b jh na rotuz prpelal, sa bli pa uel u rožah.

Jeet na vem, za kua sa naredi Iblančani tak dirndaj zavle tega? Sej nista bla glih te dva gspuda

uržah, de sta prletela u Jugoslavija. Vete jh je h nam zanesu in vete b mogli prredit ovaoje in pujedne, de smo tli pukazat jugoslavanske gostolubje. Ke pa vete pibne na usa naša gostolubnost, pa raj nč. Sej u rožah smo lohka useglih, če prou vete nubenga h nam na zaneso.

Tku hoit jeet mislem, de b blu prou. Če drug drgač misle, pa tud lohka puveste. Beseda ni kojna.

Pa še neki m dons na src leži, de na morim bt tih. Sej b že zdami rada u ta reč umes pusegla, pa je žluvek tku tešku na vrsta pridet, koker na mestnem socialnem urad. In sploh pouosod, kjer maš kej za dubit.

Pred ene par tednem em brau u »Pundelskem Sluvenec«, de misljo gspud župan, ali kdu že, naručit iz Dalmacije, al ud kod, ene par morskeh psou, zatu, de uja klerekalce pužrl. Vite, a ni tu sama žlehtnoba! Kdur kej taga verjame, je an bimbo. Jeet se ne.

Neki am šlišala guvort, de sa se gspud župan udučil, de uja naročil dol iz Dalmacije ene par morskeh psou, de b se zaredi u naš Iblanc. Tu je res. Ampak ne zatu, de b klerekalce žrl, koker je reku tist kulufolstar u »Pundelskem Sluvenec«. Jeet na vem, a je biu ta šlouk narobe infurmiran, al nas je tou pa sam putegnt, koker nas večikat kdu u kašnmu časupise putegne. Naročil se bo neki mandliu, neki pa babo. Pa ne zavle klerekalce. Na našmu rotuze so preveč pravičen in nepristranski, de b se u take špekulacije spušal. Nm je use glih, nej u eden klerekalc, nacionalist, ali pa narodnak. Še čez culukafre, ali pa komuniet niso reki na našmu rotuze nkol nubene žou besede. Sej maja čist prou. Clouk je šlouk, sam de mestne duklade, trušarine in druge take ruputije pušten plačuje. Kua b se nek ungaul, ke treba ni. Sej je drugeh dost na razpulgajne, ke se rad špeteraja in med iblanskem purgarjem szaga delaja.

Astn, koker am rekla: morak psi se boja naročil, de se že niso. Ampak za use neki druga, koker nam je puroču »Pundelsk Sluvenec«.

Kene, mestna blagajnica je zmeri bi na suhem. Jeet na vem, kuku je tu. Sej veliki enga gnarja not nemečejo, pa je zmeri prazna. Jeet s namorem drugač misli, koker de more mt ta blagajnica kašna lukna, de use sprut epet vn zleti. Nej b ja enikat gspud Rebek temeljt pregledu, ke se na želez zastop, de b vedl, pr čim de smo.

Douh sa štederal in štederal, kuku b se dala blagajnica napout, de b kej zalegl. Večer za večerom sa mel seje. Učaseh sa sjal du punuči al

pa še dte. En sa predlagal, de nej se duklade za kašn pruceit puvišaja, al pa vudarina, gusaščina pa kanalizacija. Sevede, gspud Frelih je biu pa prec hud, ke turšk poper, ke je tu šlišu. Udaru je s postjo pu pudine in zaupou, de je use akuz useša letel: »Prustestiram! Jeet am predsednik društva hišneh postestru, in sam mam tud hiša, zatu tega na trpim. Sej že zdej hišn pusestniki kumi dihana. Če še tu nardete, se uma pa ulastneh bajtah pudušč.«

Gspud župan nisa na tu nč reki, sam prašal so, če želi še kdu beseda.

»Jeet,« se je uglasu gspud Dabk. »Jeet tud niam za tu, de b se nam še več bremena nalagal, ke že te kumi prenašama. Gspoda moja! Jeet mam tud hiša. Zatu tud jeet prustestiram. Ampak neki druga in je glih zdelu u glava padl. Kua pa, če b mi morske pee iz Dalmacije naročil.«

»Kua bomo pa z nim?« sa usi nasikriž začel upit in se začel režat, ket pečen mački. Še gspud župan sa se mal namuzal.

»Za božja vola! Peetite me vnder, zguvort, pol se pa reže, če se ute mel za kej. Jeet šenkat poudarjam: morske pee naručima, če žma, de uma kerkat pršli iz te šlamastike. Hišne pusestinke pa peetite prgmah.«

»Bravo, bravisimo!« je zaupou gspud Frelih, de sa kar volni zašklepetal.

»Astn, morske pee naručima,« je nadaljuvou gspud Dabk. »Sej jh ni treba buhve kulik. Ene par mandelcu pa ene par babe bo za začetek zadost. Pol se boja že pučas sami zaredi u Iblanc. Če jh bo ščasuma u Iblanc preveč, jh boma pa še u Mal gradbeni premesi, pa u Curnuc, Gradašca in pa u Cesarsk graben tud lohka.«

»Ja, de nam boja use ribe pužrl!« se je uglasu eden gor na galari, ke ga večikat videm pu špie iz ena ribnica ukli hodel.

»Ribe gor, ribe dol. Mi na nucama rib, mi nucama gnar,« se je udreru gspud Dabk. »In morski psi nam boja kasa napoumil, de bo use čez letel.«

»Sevede, če uma morske pee u kasa nametal,« je reku en ubičnske svetnik prou zafrklju.

»Nč na bomo morske pee u kasa metal. Mi bomo lohka gnar not metal, če me bote ubugal. Gspoda moja! Nam usm je znan, de more pu mestnem štatute, al koker praua tist reč, ke ja mi tlela siklenama, not usak psa, nej bo že mandle al pa babca, sam sredn spol mende du dveh mesou starost, je tle vn uzet, marka ukul urata. Ta marka, koker veste, kušta pa etu dinarju. Gspoda moja! Zdej pa zrajtite, kulik enga gnarja se bo nabral u mestu blagajnic, če se bo enikat zaredi u našeh vudah ene par etutaužent psou. Sevede, tu se tku zastop, de ker pes na bo nosu predpisane marke, mu na bo nubena žauba pumagala. Šintar ga bo brez pardona useu, pa bo fertik!«

Ke je gspud Dabk soj govor kunčou, sa bli usi ubičnske svetniki, pusebn pa tist, ke maja soje hiše, tku naudušem, de sa uzignel gspuda Dahsa na rama in ga nusil med urnebsnem špetaklam pu dvuran. Z velika muja sa gspud župan tulk vornge naredil, de sa lohka dal gspud Dahsu predlog na glasvajne.

De sa usi ubičnske svetniki uzignel ruke u lft, gspud Frelih še clu ube, se tku samu ud sebe zastop. Ke je biu ta predlog srečn pud streho, sa pa zapel: »Mi se mama radi, radi, radi, radi in sa šli in korporec h Cinkulei na likof. K. N.

Šah

V oktobru bodo imeli v Rusiji velik turnir, katerega se bo udeležilo dvajset ruskih mojstrov in poleg tega baje nameravajo povabiti tudi Flohra, Lilienthala, Stahlberga in Stoltza. To bo turnir za prvenstvo Rusije, na katerem bo branil svoj naslov ruski prvak Botvinnik. Za ta turnir vlada veliko zanimanje, posebno š, ker nam bo še bolj jasno pokazal razmerje moči med ruskimi in drugimi mojstri. S tem bo storjen velik korak naprej, kar se tiče zblizanja ruskega šaha z evropskim. Inozemski mojstri bodo seveda nastopili izven konkurence.

Kmoch je, kot smo že poročali, izgubil match s moskovskim mojstrom Mazelom in sicer v razmerju 1 in pol proti 3 in pol. s leningradskega turnirja prinašamo danes še njegovo partijo s Čehoverjem.

Čehover — Kmoch.

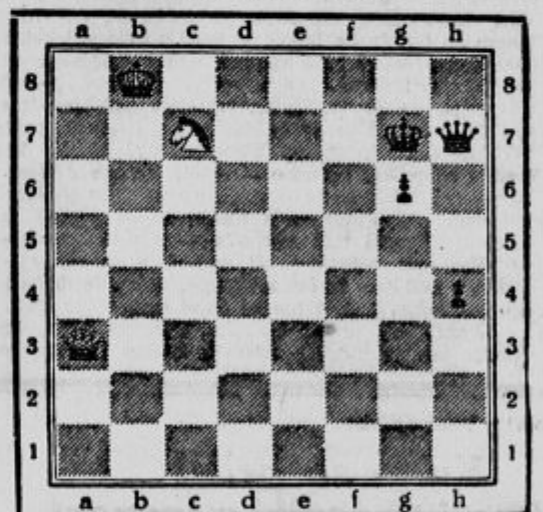
1. d2—d4, d7—d5. 2. c2—c4, d5×c4. 3. Sg1—f3, Sg8—f6. 4. e2—e3, c7—c5. 5. Lf1×c4, e7—e6. 6. 0—0, a7—a6. 7. Dd1—e2, b7—b5. 8. Lc4—d3, Sb8—c6. 9. a2—a4! (To je najmočnejša poteza na tem mestu, ker najbolj učinkovito izkorističa oslabitev črnega damekega krila. Izgleda, da po tej potezi črni mora prepustiti belemu točko c4, ker dobi beli sicer premoč v centru in močan napad na kraljevo krilo.) 10. Ld3—c2, Lc8—b7. 11. a4×b5, a6×b5. 12. Ta1×a8, Dd8×a8. 13. Sb1—c3 (Položaj v partiji je sledeči: beli ima v srednjaci veliko prednost, ker so njegove figure mnogo bolj še postirane za napad, črni ima pa s svojo premočjo na damekem krilu prednost za končnico. Črni je po svoji deseti potezi Lc8—b7 pretih z Sc6—b4 zamenjal lovca c2, čemur se je beli s svojimi zadnjimi potezi ubranil, ker bi sicer celo črni prišel v prednost.) Lb7—a6. 14. e3—e4, Sc6—b4. 15. Lc2—b1, Lf8—e7. 16. Lc1—g5, Da8—b7 (črni še ni smel rokirati, ker bi sledilo e4—e5 s močnim napadom za belega). 17. d4—d5!, e6×d5. 18. e4—e5, Sf6—e4 (sicer bi sledilo e5—e6). 19. Lg5×e7 (bolj enostavno je bilo S×e4), Db7×e7. 20. Sc3×d5, Sb4×d5. 21. Lc2×e4, Sd5—b4. 22. e5—e6! (beli igra izredno živo. Na D×e6 bi sledilo Sd4! f7×e6. 23. Sd3—e5, 0—0. 24. De2—h5, g7—g6. 25. Le4×g6 (beli svojega napada ni dobro premislil, toda najmanj remis ima vedno.) Sb4—d5? (črni bi moral lovca vzeti, naker bi se beli najbrže zadovoljil s remijem). 26. Lg4×h7+!, Dc7×h7. 27. Dh5—g4+, Dh7—g7. 28. Dg4×e6+, Kg8—h7. 29. De4×d5, La6—b7. 30. Dd5—d7, Dg7×d7. 31. Se5×d7, Tf8—d8. 32. Sd7—c5, Lb7—c6. 33. h2—h4, Td8—d2. 34. b2—b4, Td2—b2. 35. Tf1—e1, Tb2×b4. 36. Te1—e7+, Kh7—g8. 37. Te7—c7, Lc6—d5. 38. Sc5—d7, Ld5—e6. 39. Sd7—f6+, Kg8—f8.

40. h4—h5, c4—c3. 41. Tc7×c3, Tb4—f4. 42. Sf6—h7+, Kf8—e7. 43. Sh7—g5, Le6—f5. 44. Tc3—c5, Ke7—f6. 45. Sg5—f3, Lf5—d7. 46. h5—h6, Tf4—c4. 47. Sf3—e5! in črni se je vdal.

Problem 4. 36.

M. Aisenstadt.

Črni: Kg7, Dh7, P: g6, h4 (4 fig.).

Beli: Kb8, Da3, Sc7 (3 fig.).

Beli na potezi dobi.

Rešitev tega problema bomo priznali prihodnjo nedeljo!

Najsamotnejša radijska postaja na svetu

V Koralnem morju, štiristo milj od Townsvilla v Avstraliji, je majhen koralni otok, približno 450 metrov dolg in 130 metrov širok. To je otok Willie Island, najsamotnejša radijska postaja na svetu. Na tem otoku opraviata radijsko službo dva operaterja, čijih dolžnost je šitanje vremenskih instrumentov in poročanje vremena celini. Postaja napoveduje vreme, zlasti bližanje ciklonov štiri in dvajset ur prej kakor bi to bilo sicer mogoče. Postaja deluje približno deset let.

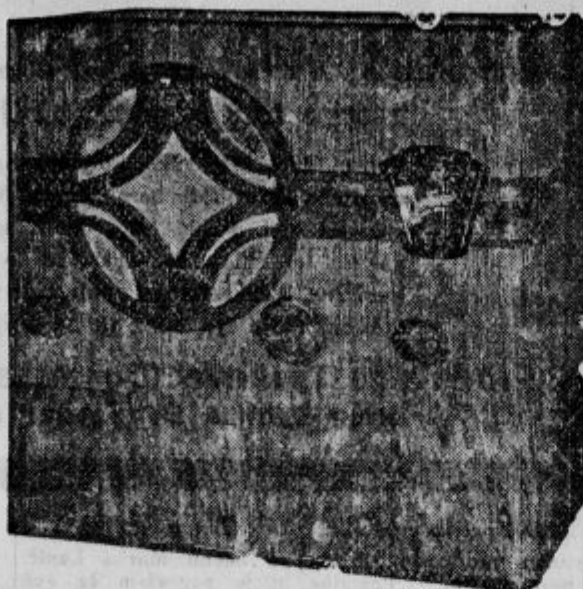
Operaterja eta si poživila emocičnost samote s tem, da eta si vpjelata amatersko radijsko postajo. Po radiju lahko dobivata novice od svojih prijateljev in sorodnikov. Po šest mesecev ne vidita drugega človeškega bitja kakor sama sebe. Njiju edina družba so morski pt

Seznamamo Vas z najnovjšim baterijskim aparatom

Prejemnik se odlikuje s:

- posebno pripravo za prihranek anodne baterije,
- s skalo označeno v metrih,
- elektro-dinamskim zvočnikom,
- avtomatsko regulacijo jakosti zvoka,
- priključkom še za eden zvočnik kot Pick Up,
- opremljen z najnovjšimi 2-V cevmi, z minimalno porabo toka

Cena Din 4.500,- brez pritisklin

TIP 738 B

V promet dajemo najnovjši 6-cevni baterijski prejemnik

SUPER INDUCTANCE tipa 738 B

ki je najmodernejši, najekonomičnejši in najboljši prejemnik na baterije za vse one, ki nimajo na razpolago električnega toka.

Dobi se pri PHILIPS trgovcih, prodaja na obroke.

Največja radio industrija sveta.

PHILIPS RADIO

Super Inductance

Blago za zimsko sušnje, komarj, sporimi škoti
za fine obleke
Velika izbira, najcenejša
R. Miklavc - Pri Škoti
Ljubljana
Lagerova ul. 14
Pred škoti

Pozor!
Zgornje in spodnje usnje, podplati, ševro, boks, pitlingi, kravine, krom usnje, Vam nudi najceneje, kakor tudi zadnje novost damskih torbic, aktovk, kovčkov, šolskih torbic, denarnic, nogometnih žog in pasov
Franc Erjavec, Ljubljana
Stari trg 18
trgovina usnja na drobno in debelo

Razpis
Slovensko lovsko društvo v Ljubljani razpisuje s 1. jan. 1935 službi društvenega tajnika in urednika svojega glasila »LOVEC«. Zahtevano strokovna, teoretska in praktična izveščenost. Plača po dogovoru. Prošnje z dokazili o sposobnosti naj se vlože do 15. oktobra tl.
Odbor S. L. D.

Cenjene dame in gospodične!
Radi prevelike zaloge damskih plaščev smo se odločili prodajati jih po zelo znižanih cenah. Nudimo Vam vse vrste športne in gladke plašče od najpriprostejših do najfinejših.
Pridite in ogledajte si cene, ne bo Vam žal!
I. TOMŠIČ, Sv. Petra c. 38.

Foto amaterji pozor!
Nudimo Vam po najnižji ceni popolnoma nove krasne foto albume, foto oglične, navadne albume za razglednice ter spominske knjige.
Bogata zaloga Konkurenčne cene
Prodajalna H. Ničman
Ljubljana, Kopitarjeva ulica št. 2

Razne uradne preiskave potrjujejo, da se more s popolno gotovostjo uporabiti »FITONIN« pr: vseh
RANAH poškodbah, **HRASTAH**, **LIŠAJIH**, **TURIH**, ranah od ležanja
STARIH ZANEMARJENIH RANAH
na nopal, škrofuloznih ranah, odprtih hemeroidih.
»FITONIN« preprečuje infekcije, ustavi krvavitve, ne dovoljuje ran, da se umirijo, in jo zelo hitro cel. Steklenica stane 20.- Din v lekarnah.
S pošto se moreta poslati samo dve steklenici po povzetju za Din 50.-. Poštno knjigo št. 15 pošilja zastoj »Fitonin« d.o.o., Zagreb I-78.
Reg. Sp. br. 1281 od 28. VII. 1933.

V gostilni pri Fajmoštru
v soboto in nedeljo
domače krvavice in pečenice
sladek mošt in portugalka

Za jesensko in zimsko sezijo
Angleško in češko sukno za dame in gospode ter drugo modno in manufakturno blago v veliki izbiri po smernih cenah pri
FRANJO MAJER,
Maribor, Glavni trg 9.

ZAHVALA
Zaljubljeni rodbine Arh. ZUPAN, ing. OTAHAL-SCHUMI, Dr. ŠERKO in SEUNIG se iskreno zahvaljujejo vsem, ki so sočustvovali z nami in poklonili toliko cvetja naši umrli, nepozabni mamici in omanici
AGNI ZUPANOVI
V torek, dne 2. oktobra se bo ob pol 8 zjutraj brala za drago pokojnico še ena sveta maša zadušnica v frančiškanski cerkvi v Ljubljani.

Zahvala
V najlepšem cvetju svoje mladosti se je Bogu vdano preselil v večnost po težki, mukopolni in dolgotrajni bolezni najin edinec
Slavko Krajnc
Za ljubeznivo in požrtvovalno zdravljenje ter zelo skrbno nego v Leonišču v Ljubljani, kakor tudi na kliniki v Zagrebu se najtopleje zahvaljujejo vsem gg. zdravnikom ter č. sestram.
G. dr. O. Hausu iskrena hvala za njegovo ljubeznivo požrtvovalnost, s katero je neustrašno lajšal najinemu ljubemu Slavku hude bolečine zadnjih dni. Ko je ležal preljubi Slavko na mrtvaškem odru, so ga prihajali kropiti njegovi številni prijatelji in znanci ter ga obsipali z lepim cvetjem in krasnimi vencmi. Vsem iskrena hvala!
Srčna hvala vsem onim, ki so ga spremljali vse do njegovega mnoga preranega groba, zlasti pa gg. duhovnikom, profesorjem, sošolcem in sošolkam ter č. sestram, in še posebej ljubeznivim njegovim tovarišem, ki so ga ponesli na svojih ramenih iz kapele k njegovemu zadnjemu počitku.
Vsem, ki so na katerikoli način izrazili svoje sočutje, vsem prav iskrena hvala! Sveta maša zadušnica se bo darovala v torek, dne 2. oktobra 1934 ob 7 zjutraj v frančiškanski cerkvi.
Ljubljana, dne 29. septembra 1934.
MIMI CESAR vdova KRAJNC in JULIJ CESAR, major v p.

Modno volučno blago
za damsko obleko in plašč
Velika izbira, niske cene!
EL. MIKLAJČ - Pri Škoti
Ljubljana
Lagerova ul. 14
Pred škoti

Lepi stanovanjski in pisarniški prostori
so na razpolago v palači Ljubljanske kreditne banke
Pred nakupom si ogledajte veliko razstavo otroških in igračnih vozčkov, stolic, holeriderjev, malih dvokoles, triokljev, šivalnih strojev, motorjev in dvokoles v prostorih domače tovarne »TRIBUNA« F. Batelj, Ljubljana, Karlovska c. 4
Najnižje cene! — Cenik franco.

Komur je do tega, da se njegovo dete in družina dobro počuti, ta kupuje
»ZEPHIR« - PEČ
Idealna peč za otroško sobo
PROIZVOD
tvornice peči, štedilnikov in emajla
ZEPHIR d. d., SUBOTICA
Zahtevajte brezplačne prospekte!
Samoprodaja:
Za Ljubljano:
Venceslav Breznik,
Stritarjeva ul. 7
V prejšnjem oglasu je bilo pomotoma navedeno ime Jos. Zaita. Samoprodaja Zephir-pečer ima za Ljubljano samo tvrdka Venceslav Breznik
Za Celje:
D. Rakusich
Za Maribor: Pinter & Lenard
Istotam zaloga vzorcev prvovrstnih »ELITE« in »EVA« štedilnikov iz iste tovarne.

Razpis.
SLOVENSKO LOVSKO DRUŠTVO v Ljubljani
razpisuje s 1. jan. 1935 natis svojega glasila »LOVEC« za leto 1935. »LOVEC« je ilustriran mesečnik v obsegu najmanj dveh tiskovnih pol. Z natisom mora prejeti tiskarna tudi izdelavo ključev, vezavo in pa ekspedicijo na nasilope, ki jih društvo pravočasno dostavlja. Oblika, tisk in papir ostanejo dosedanja. Natis, vezava in ekspedicija vsake številke mora tiskarna izvršiti v teku 8 dni po prejemu rokopisov in stik. Ponudbe naj se pošljejo do konca oktobra tl. Po en primerek »LOVCA« morejo dobiti tiskarne v tajništvu Slovenskega lovskega društva v Ljubljani, Komenskega ul. 19 (šola na Ledini)
Odbor S. L. D.

KARITAS
BLAGAJNA
V zadnjem času smo izplačali med drugim celo zavarovano vsoto tudi po smrti naslednjih članov:
Ana Mrzlikar, Vič pri Ljubljani;
Habjan Anton, Drazgoše;
Vodovnik Marija, Dobrič (2 kratno izplačilo zaradi nezgode!);
Klingenstein Alojzija, Bruck ob Muri;
Zajc Ignacij, Vevče;
Grli Josip, Ljubljana — itd.
KARITAS
LJUBLJANA — Palača »Vzajemne zavarovalnice«.

Mali oglasi

V malih oglaših velja vsaka beseda Din 1.—; ženitovanjski oglaš Din 2.—. Najmanjši znesek za mali oglaš Din 10.—. Mali oglaš se plačuje takoj pri naročilu. — Pri oglaših reklamnega značaja se računa enokolonska, 3 mm visoka petlinna vrstica po Din 2.50. Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Prireditve

Pozor! V nedeljo

30. sept. igra v kantini na aerodromu vojaška godba. Začetek ob 3 pop. Za dobro pijačo in jedila poceni je poskrbel kantiner. Pridite vsi, ne bo vam žal! (b)

Službe iščejo

Mlinarski pomočnik

mlad, vojaštine prost, zmogel vsakega dela — želi premeniti službo. — Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Zmožen« št. 11.230. (a)

Šofer

tresen in pošten, s garancijo, zmogel mehaničnih popravil in tudi misarstva. Opravljal bi tudi druga dela. Cenj. ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Zanesljiv« 11.274. (a)

Postrežnica

starejša, zanesljiva, išče službo. Zmožna kuhe in vseh hišnih opravil. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Pripravna« 11.340. a

Dekle

vajena vseh hišnih del — išče službo. Gre najraje v župnišče. — Naslov v upravi »Slov.« pod števil. 11.195. (a)

Kuharica

vajena vseh hišnih del — išče službo k krščanski družini. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 11.194. a

Kuharica

vajena vsega gospodinjstva in malo šivanja — išče službo. Najraje gre k starejšim osebam. Naslov v podružnici »Slovenca« v Trbovljah. (a)

Postrežnica

za pospravljanje pisarniških sob ali kaj sličnega, išče službo. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 11.216. (a)

Kdo da zaslužek

ženi, ki mora preživljati 10 let v postelji ležečega invalida. Naslov v upravi »Slovenca« pod 11.277. (a)

Absolventka

meščan. šole z maturo in trgovskega tečajja, izvršnega v Gradcu, izvršna strojeopiska in stenografinja, išče primerno mesto. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 11.304. (a)

Samost. gospodinja

ki zna tudi šivati, išče službo h kaplanu ali v župnišče. — Ponudbe pod »Poštena« 11.306. na upr. »Slovenca«. (a)

Prodajalka

blagajničarka z daljšo prakso želi primerno mesto. Vešča nemščine, šivanja na stroj in vsega gospodinjstva. — Ponudbe na upravo »Slovenca« »Poštena K. M.« 11.330. (a)

Delavec

vreden vsega priporočila, sprejme kakršnokoli službo, prime za vsako delo. Ponudbe pod »34 leten delavec« 11.329 na upr. »Slovenca«. (a)

Šofer - mehanik

marljiv, trezen, zanesljiv, vajen vsakega dela, mlad in zdrav, z dobrimi sprječevali — išče službo za kamorkoli. Cenj. ponudbe upravi »Slov.« pod šifro »Vest« 11.381. (a)

Bolniška strežnica

srednje starosti, vešča nemščine, elektrifikacija in masiranja — išče zaposlenje. Gre kamorkoli. Cenjene ponudbe upravi »Slov.« pod šifro »Vest« in zelo potrpežljiva št. 11.380. (a)

Hišnica

išče mesto, vešča kuhanja, popravil in serviranja, po želji lahko pomaga v gospodinjstvu. Cenj. ponudbe na upr. »Slov.« pod »Hišnica« št. 11.379. (a)

Pekovski pomočnik

mlad, išče službo pri večjem podjetju. S. Eržen, Cerklje, Gorenjsko. (a)

Mlado dekle

vešča šivanja perila, želi mesto k šivilji ali čez dan k boljši družini za pomoč v gospodinjstvu. Ana Jerab, Orlova ulica št. 7. (a)

Krojaški pomočnik

želi k dobremu mojstru. Ponudbe: Pošta Ortnek, pod »Spreten« 11.116. (a)

Zasluzek

Velik zaslužek

brez lastnega kapitala nudimo vsakomur, posebno na deželi. Dopise z znamko za odgovor nasloviti na: Perrson, Ljubljana, poštni predal 307. (b)

Službodobe

Oskrbnik

planinskega doma — za išče takoj. Garancija 3000 Din. Prednost drž. upokojenci. Ponudbe na podruž. SPD v Črnomlju. b

Kuharico

samostojno, zdravo, pošteno, priprosto in snažno, ki dobro kuha, staro do 30 let, za boljšo hišo, z dobrimi sprječevali — sprejmemo za Celje. Ponudbe pod »Trajna služba« št. 10.945 podružnici »Slovenca« v Celju. (b)

Urar. pomočnika

zanesljivega, samostojnega, z vsem orodjem — sprejmemo. Naslov v upr. »Slovenca« pod 11.264. b

Za pekarno v Celju

iščemo resno prodajalko, zmoglo kavcije, slovenščine, nemščine in malega knjigovodstva. Vsa oskrba v hiši. Samo delavne, zanesljive osebe naj pošljejo ponudbe do 4. oktobra upravi »Slovenca« pod »Resnost« 11.269. (b)

Hotelsko sobarico

perfektno, z dobrimi sprječevali, veščo nemščine ter kavcije zmoglo — sprejme hotel Štrkel. b

Krščan. gospodinja

srednjih let, sprejem. — Tovarniška ulica 20, Zelena jama. (b)

14—15 let star fant

se sprejme za lahka dela. Dobi hrano in nekaj plačila. — Franc Horvat, kleparstvo, Maribor, Kopitarjeva 4. (b)

Služkinjo

tudi začetnico, sprejme družina z otroki v Ljubljani. Natančne ponudbe upravi »Slov.« pod »Poštena št. 14« 11.352. (b)

Prodajalka

zanesljiva, popolnoma izveščana v manufakturni in galanterijski trgovini — se sprejme. Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 11.259. (b)

Samostojne šivilje

za moško perilo dobijo delo na dom. Vprašati: Trgovina, Gospodarska c. št. 16. (b)

Korespondenta

perfektnega, za hrvatski in nemški jezik, ne nad 30 let starega, išče večja tvežna v Zagrebu. Lastnorodne ponudbe s sliko na Publicitas, Zagreb, pod 38628. (b)

Vajenci

Vajenca ali vajenko za krojaško obrt sprejme takoj modno krojaštvo Žužek Ciril, Celovška cesta 57. (v)

Medičar. vajenca

sprejem. Vpraša se pri Franc Gert, Gosposka ul. št. 13, Maribor. (v)

Odlčen absolvent

meščanske šole, vešč slovenščine, srbohrvaščine, nekoliko francoščine, 17 let star, išče mesto trg. vajenca. Naslov: Mlakar, Šoštanj, Koroška cesta št. 20. (v)

Pekovskega vajenca sprejmemo. Hrana in stanovanje v hiši. Osrajnik, Kamnica pri Mariboru. v

Pouk

Vpisovanje

za večerni, nedeljski, tromesečni gospodinjstvo-kuharski tečaj bo na dr. Krekovi gospodinjstki šoli, Ljubljana VII. 1. in 2. oktobra. (u)

Kako postaneš šofer? Ako se vpišeš v J. Čehovo šofer. šolo na Tyrševi cesti 36, ki ti pošlje na zahtevo prospekt za stani. (u)

Francoščino in klavir poučujem privatno odrasle in otroke. Prijave sprejemam od 10—4 popoldne. A. Potočnik, diplomirana v Parizu. — Wolfova ulica 4-II. nadstropje, II. stopnišče. (u)

Citre in gosli

poučujem. Ura samo 5 D. Prijavi se v gostilni »Podgrajska klet«, Mestni trg 13. (u)

Citre

novodobno igranje poučuje po Grünwaldovi metodi Emil Mesgolit, Jurčičev trg 2/II. (u)

SOFERSKA ŠOLA

L. Gaberščik. bivši komisar za šoferske izpite, Slomškova ulica. Garaža Stupica. (u)

Akademik

instruira za stanovanje oz. plačilo. — Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Uspeh« št. 11.377. (u)

Kdo te najbolje pripravi za pisarniško delo? Tečaj za stenotipistke

Pouk v strojeopisu, stenografiji, knjigovodstvu, trgovskem računu, reklam. itd., se odpre dne 2. oktobra. Solnine mesečno 120 Din. Revni popust. Dnevni in večerni tečaji. — Trgovski učni zavod v Ljubljani, Kongresni trg 2-II. (u)

Denar

Posredujem

denar na hranilne knjižice velikih denarnih zavodov Rudolfa Zore, Ljubljana, Gledališka ulica 12. (d)

Posojila

dajemo na hranilne knjižice velikih denarnih zavodov proti 9% obrestim letno. Ravno tako iste kupujemo in prodajamo. Hitro in točno poslovanje. (d)

Pučka štedionca

Zagreb

Náš zastopnik za dravsko banovino je: Zore Rudolfa, Ljubljana, Gledališka ulica 12. (d)

Vložo 4000 Din

Kmetške, Ljubljana, prodam. Ponudbe pod »Prepis« št. 11.224 upr. »Sl.« (d)

Hranilne knjižice

naslednjih denarnih zavodov prodam najboljšemu ponudniku: Ljudske posojilnice, Novo mesto, po 8500 in 7500 Din, mariborske mestne 7500 in šentjernejske 3750 Din. — Ponudbe upravi »Slov.« pod »Različne knjižice« št. 11.359. (d)

Kdo posodi

50.000 Din za primerne obresti proti vknjižbi na prvo mesto za povečanje obrata? Ponudbe upravi »Slov.« Maribor pod »Sigurnost« št. 11.363. (d)

IVAN ROZINA (preje „Orient“)

trgovina barv in lakov, LJUBLJANA

Velika izbira kemičnih in oljnatih barv, šolskih, študijskih in umetniških barv. Firnež, lak, steklarski in mizarski klej, šelak, špirit denat, lužila „Arti“, tuši, paste ter sploh vse slikarske in plesarske potrebščine. Velika zaloga vseh vrst vedno svežega mavca. Najnižje cene in najboljša poštežba.

Prodajalna Tyrševa (Dunajska) cesta 14 poleg trgovine Schneider & Verovsek

80.000 Din posojila

iščem proti vknjižbi na prvo mesto. — Ponudbe upravi »Slov.« pod »Takoj« št. 11.337. (d)

Spomenike

iz skladišča prodaja za hranilne knjižice dobrih zavodov Kunovar, kamnosek, Sv. Križ, Ljubljana. (d)

Ureditel dolgov,

soodne in izvensodne

poravnave,

konkurne zadeve,

vpeljavo, vodstvo, revizije in stalno nadzorstvo knjigovodstva, sestavo bilanc,

izdelavo proračunov ter kalkulacij, nabavo kreditov, likvidacijo kmečkih dolgov in uvedbo

kmečke zaščite,

vse trgovsko-obrtne informacije in druge neurejene poslovne zadeve poverite zaupno koncesioniranemu komercialni pisarni

Lojze Zajc, sodni zadr. revizor in zaprišeni knjigovodski strokovnjak — Ljubljana, Gledališka ulica št. 7/I. (d)

Posojila

na vložne knjižice daje Slovenska banka, Ljubljana, Krekov trg 10 in Aleksandrova cesta 4-II. (d)

Bančne vloge, akcije kupuje, prodaja, lombardira najsolidneje: St. Prznik, Zagreb, Varšavska ulica 6, telefon 28-33. (d)

Posojila

na vložne knjižice daje Slovenska banka, Ljubljana, Krekov trg 10 in Aleksandrova cesta 4-II. (d)

Bančne vloge, akcije kupuje, prodaja, lombardira najsolidneje: St. Prznik, Zagreb, Varšavska ulica 6, telefon 28-33. (d)

Hranilne knjižice

vseh denarnih zavodov dravske banovine prodajamo in kupujemo po najugodnejših cenah. Interesenti, blagovolite se obrniti direktno na:

Bančno kom. komerc. zavod v Mariboru, Aleksandrova cesta št. 40

Za odgovor 3 Din znamk

Od 50—100.000 Din gotovine vložim v solidno podjetje kot kompanijon ali uslužbenec. Ponudbe upravi »Slov.« pod »Denar« 11.117. (d)

30.000 Din

posojila iščem proti večkratni garanciji. Ponudbe upravi »Slov.« pod »Hišni posestnik« 11.171. (d)

Knjižico

z vložo od 120.000 do 140.000 Din, Ljudske ali Mestne hranilnice, kupim. — Ponudbe upravi »Slov.« pod »Polna vrednost« št. 11.225. (d)

Kupim knjižice

vseh ljubljanskih in podeželskih zavodov. Sporočite zavod, znesek in ceno upravi »Slovenca« pod »Vsaka vloga« števil. 11.391. (d)

2 do 3 sob s pritliklinami išče za november držav. uradnik (2 starejši osebi). Ponudbe na upravo »Slovenca« pod 230/11.302. c

2 do 3 sob s pritliklinami išče za november držav. uradnik (2 starejši osebi). Ponudbe na upravo »Slovenca« pod 230/11.302. c

2 do 3 sob s pritliklinami išče za november držav. uradnik (2 starejši osebi). Ponudbe na upravo »Slovenca« pod 230/11.302. c

2 do 3 sob s pritliklinami išče za november držav. uradnik (2 starejši osebi). Ponudbe na upravo »Slovenca« pod 230/11.302. c

2 do 3 sob s pritliklinami išče za november držav. uradnik (2 starejši osebi). Ponudbe na upravo »Slovenca« pod 230/11.302. c

2 do 3 sob s pritliklinami išče za november držav. uradnik (2 starejši osebi). Ponudbe na upravo »Slovenca« pod 230/11.302. c

2 do 3 sob s pritliklinami išče za november držav. uradnik (2 starejši osebi). Ponudbe na upravo »Slovenca« pod 230/11.302. c

2 do 3 sob s pritliklinami išče za november držav. uradnik (2 starejši osebi). Ponudbe na upravo »Slovenca« pod 230/11.302. c

Iščem sestro

po imenu Marija Lenič, ki jo pogrešam že več let. Kdor kaj ve o nji, naj sporoči na naslov: Ana Ortl, Male Braslovče, p. Braslovče. (o)

Ženitbe

Mlad fant

z dobro obrtjo se želi seznaniti v svrhu takojšnje ženitve z 24—28 let staro simpatično kmečko deklico s 30.000 Din gotovine. Resne ponudbe pod »Pridi« 11.320 na upravo »Slovenca«. (ž)

Samostojen fantič

išče inteligentno dekle v starosti 30—34 let, dobro vajeno samostojnega gospodinjstva, za takojšnjo ženitvo. Velika gotovina dobrodošla. — Resne ponudbe na upravo »Slov.« pod »Sigurno« 11.322. (ž)

Obrtnik

star 34 let, strokovno naobrazen, s 70.000 Din gotovine, bi poročil trgovko, obrtnico ali posestnico. Tajnost zadržana. Ponudbe s sliko poslati upravi »Slovenca« pod »Obrtnik« 11.192. (ž)

Dijaki

Akademik

instruira vse predmete tudi za stanovanje. Ponudbe na upravo »Slov.« pod »Uspeh« 11.331. (D)

Reven dijak

osmošolec bi instruiral srednješolske predmete za hrano. Naslov v upr. »Slovenca« pod 11.327. D

Dva dijaka (-inji)

sprejemam poceni na stanovanje na Emonski cesti. Naslov pove uprava »Slovenca« pod 11.325. D

Stanovanja

IŠČEJO:

Stanovanje

eno- ali dvosobno — išče mirna stranka treh oseb za takoj ali pozneje v Ljubljani. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Točen plačnik«. (c)

Stanovanje

enosobno s kabineto ali malo dvosobno s pritliklinami, išče mirna stalna stranka. Ponudbe z navedbo kraja in cene na upravo »Slov.« pod »Stalen in točen plačnik«, št. 11.293. (c)

Dvosobno stanovanje s kopalnico, v bližini Bežigrada, išče mirna stranka za 1. november. Ponudbe na upravo »Slov.« pod št. 11.258. (c)

Stanovanje

2 do 3 sob s pritliklinami išče za november držav. uradnik (2 starejši osebi). Ponudbe na upravo »Slovenca« pod 230/11.302. c

Stanovanja

iščemo stranke potom realitete pisarne Grašek, Gledališka 4. Hišni posestniki prijavitel! Telefon 33-04. (c)

Dvosobno stanovanje s pritliklinami, najraje v bližini cerkve sv. Jožefa, iščem. — Ponudbe upravi »Slov.« pod »Mirna stranka« št. 11.339. (c)

ODDAJO:

Soba in kuhinja

se odda. Jurčkova pot št. 101. (č)

Dvosobno stanovanje oddam s 1. oktobrom. — Vprašati od 10—12. in od 2—4. ure. Soteska 10.-II. (č)

Enosobno stanovanje lepo, solčno, oddam s 1. novembrom. Gerbičeva ulica 23, Kozeljca. (č)

Trisobno stanovanje s pritliklinami — oddam. Korytkova 28. (č)

Dvosobno stanovanje parketirano, kabinet, pritlikline — oddam. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 11.382. (č)

Enosobno stanovanje se takoj odda. Izlanska št. 96. (č)

Enosobno

Posestva

Lepa parcela
ob Tyrševi cesti (Dunajski) — poceni naprodaj. — Poizve se: Stavbenik Mavrič, Ljubljana, telefon 3382. (p)

Stavbna parcela
in sadonosnik — okrog 5000 m², ob Ljubljanski cesti med Celjem in Levcem, naprodaj za gotovino. Krasna lega, 60 12 letnih sadnih dreves. Vprašati v gostilni Anski vrh, Celje. (p)

Hiša s pekarijo
in 1500 m² vrta, prodam. Cena 75.000 Din, potrebna gotovina 15.000 Din; pripravno je za vsako drugo obrt. — Letotam se proda dobro zaraščeno gozd in dve njivi ob cesti, pripravni tudi za stavbne parcele. Prodajatelj za hranilne vloge, Bokal, Medvode. (p)

Novozidana hiša
obstoječa iz dveh stanovanj po dve sobi, kabineta in pritlikline. Pet stanovanj po eno sobo, kabineta in pritlikline in en lokal — parket, elektrika, kopalnica in pralnica — naprodaj. Cena 250.000 Din. — Jakob Kralj, Zadruga ulica, Kodeljevo, Ljubljana. (p)

Hiša in njivo
pod Šmarno goro, poceni prodam. Naslov v upravi »Slov.« št. 11.298. (p)

Posestvo
srednje, blizu Ljubljane, se takoj prodaj. Naslov v upravi »Slov.« št. 11.301. (p)

Trinadstropna hiša
sredi Ljubljane naprodaj. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Trgovska hiša« 11.303. (p)

Tik Zagreba
v Vrapčah ob prometni državni cesti Zagreb — Podesused, prodam posestvo, ki sestoji iz dveh hiš, dvorišča, vrta in sadovnjaka, v celokupni površini ca. 1500 m², na 60.000 Din. Lastnik Vlado Maričić, Novi, Hrv. Primorje. (p)

Pritlikna hiša
urejena kakor vila, v Brezicah, 4 sobe, kuhinja, klet itd., s krasnim vrtom radi preselitve takoj poceni naprodaj, tudi na vložne knjižice. Vprašati: Zagreb, Kraljice Marije ulica 10, vrata 6, ali na mestu 30. septembra in 7. oktobra v Brezicah, št. Lenart 58. (p)

Mlin naprodaj
v prometnem kraju in v dobrem stanju. — Zglasiť naj se le resni kupci. — Ponudbe na upravo »Slovenca« pod 11.263. (p)

Posestvo naprodaj
Na javni dražbi 1. oktobra 1964 ob 10.45 se bo vršila pri areakem sodišču v Kamniku prodaja posestva v Topolah št. 6 pri Mengšu. Dogovorno z upnikom se bodo event. sprejele tudi hranilne knjižice. (p)

Kupim parcelo
cirka 2000 m² za stavbo, ki naj bo v centru ali v bližini istega v Ljubljani. Pisemne ponudbe upr. »Slov.« pod »Parcela« št. 11.147. (p)

Hišo
s prav dobro ideočo gostilno, v sredini mesta Maribora, prodam zaradi selitve z inventarjem vred. Dopise pod »Poceni 50« upravi »Slovenca« v Mariboru. (p)

Hiša z velikim vrtom
naprodaj. Celje, Dečkova cesta 14. (p)

Ugodna prilika
Proda se radi družinskih razmer krasno posestvo v Saleški dolini, ki meri 22 ha; dve hiši, gospodarsko poslopje, sušilnica za hmelj, mlin, žaga — vse zidano in v dobrem stanju. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 11.190. (p)

Lepo posestvo
s gostilno, sredi mesta, na Dolenjskem, v neposredni bližini uradov, za takojšen nastop da v najem ali ugodno proda priletna samostojna dvorba brez otrok. Potrebna glavica za takoj 100.000 Din. Pojasnila daje notarska pisarna v Krškem pri mostu. (p)

Enodružinsko hišico

s trgovskim lokalom — prodam. Dravljica 110. (p)

Parcela
v občini Zg. Šiška, kupim v izmeri 800 do 1000 m². Plačam polovico v gotovini. Ponudbe z opisom poslati do 1. oktobra upravi »Slov.« pod »Parcela« 11.217. (p)

Vila
masivno, tik pred vojno zidana, podkletena, štiri parketirane sobe, kuhinja, pritlikline, elektrika, vodovod, 1600 m² ograjenega vrta, pod Golovcem, naprodaj za 160.000 Din. Polovica plačljiva v gotovini, ostanek proti 6% obrestim čez več let. — Pojasnila pri »Posesti«, realitetna pisarna, Miklošičeva cesta 4. (p)

Novozidana vila
enonadstropna, dve trisobni, dve enosobni stanovanji, parketi, elektrika, vodovod, kopalnica, 700 m² zemljišča, dve minuti od tramvaja — na Kodeljevem, naprodaj za 245.000 Din. Donaka preko 20.000 Din čistih. — Plačljivo v gotovini 100 tisoč Din, ostanek se intabulira proti 6% obrestim. Pojasnila pri »Posesti«, realitetna pisarna, Miklošičeva cesta 4. (p)

Majhna hišica
s vrtom, primerna zlasti za obrtnike, se odda. — Elektrika v hiši. Poizve se v Mostah 6 pri Komendi. (p)

Manjše posestvo
kupim. Ponudbe upravi »Slov.« pod »Posestvo« št. 11.373. (p)

Prodajalna
dobro vpeljana, s sortirano zalogo, na dobrem prostoru, ugodno naprodaj proti dogovoru. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Ugodno« 11.372. (p)

Hiša
štiristanovanska, se prodaj. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 11.385. (p)

Trgovina
moške mode, v centru mesta, se ugodno prodaj. Resne ponudbe je poslati upravi »Slov.« pod »Rentabilnost 500« št. 11.354. (p)

Za 225.000 Din
knjižice mariborskih hranilnic ali delno hipotek, 70.000 gotovine — prodam lepo vilo: dvojne parketirane stanovanj z verandami, teraso — v Mariboru. Ponudbe podružnici »Slov.« v Mariboru pod »Tomšičev drevored« 11.362. (p)

Pozor!
Štiristanovanska enonadstropna hiša z vrtom, v trgu Vojnik, se ugodno prodaj. — Pripravna za upokojece, gost. ali trg. Naslov: Klinc, Kralja Petra 16, Celje. (p)

Novo hišo z vrtom
dam v najem. Šmihel 62 pri Novem mestu. (p)

Zemljišče
na periferiji Ljubljane, 8000 m², ugodno naprodaj, tudi za knjižice. — Dopise pod »Lep prostor« št. 11.387 upravi »Slov.« p

Hišo
s ključavnicaško delavnico z več stroji, električno napeljavno, vrtom in gospodarskim poslopjem, v Domžalah, ugodno prodaj Mestna hranilnica v Kamniku. (p)

[Pohišstvo]
Spalnica
moderne, iz orehove korine, pleskane in kuhinjske opreme ter drugo pohištvo dobite nalceneje pri Andlovic, Komenskega ulica 34. (p)

Pozor!
Veliko zalogo ravnokar došla pohištva pripravljeno cenj. občinstvu Gospodarska zadruga mizarstva mojstrov, Vegova ul. št. 6. (p)

Za pohištvo
poceni in solidno — se obrnite na trdnico Mrhat, Stenašiča, p. št. Vid. V račun vzamem tudi hranilne knjižice. (p)

Staro pohištvo
poceni naprodaj dne 1. 2. in 3. oktobra od 8—12 in od 3—5. Javno skladišče »Pohištvo« pri mostu. (p)

Glasba

Klavir
dobro ohranjen, poceni naprodaj. Naslov v upr. »Slov.« št. 11.292. (g)

R. Warbinek
najstarejša tvornica klavirjev
Ljubljana
Gregorčičeva ul. 5 I.
Prodaja inozemskih in lastnih izdelkov
Strokovnaška popravila in ugaševanje
Najcenejša izposojevalnica
Obročna odplačevanja

Več klavirjev
rabljenih, ugodno prodaj R. Warbinek, Ljubljana, Gregorčičeva 5/I. (g)

Prodaj
koncertne citre, gitaro in manjše harmonike. — Naslov pove trafika Krekov trg. (g)

Star harmonij
tudi popravila potreben, poceni kupim. Ponudbe pod »Harmonij« 11.365 na podružnico »Slovenca« v Celju. (g)

Muzika
prodaja prvovrstne inozemske klavirje in pianine; popravila in ugaševanje strokovnjaško in najceneje. Izposoje in prodaja tudi preigrane instrum. — Ljubljana, Knafljeva ulica št. 4. (g)

Orehova spalnica
naprodaj. Plačljivo polovico v gotovini, polovico s hran. knjižico. A. Cimerman, mizarstvo k. d. D. M. v Polju. (g)

Kupimo

Bukova drva
v polenih, 1 meter dolga, suha in zdrava, kupujemo. Ponudbe na pošto predal št. 21, Ljubljana I. (g)

Fižol,
suhe gobe
in vaskovratne deželne pridelke kupuje trdnica —
Fran Počučnik
d. s. o. z.,
v Ljubljani sedaj v javnih skladiščih (Balkan).

Zlato, srebro, platin
kupuje po najvišjih dnevnih cenah
Mariborska Afinerija zlata, Orožnova ul. 8.

Srebrne krone
staro zlato in srebro kupuje RAFINERIJA DRAGIH KOVIN — Ljubljana, Ilirske ulice 36, vhod s Vidovdanske ceste pri gostilni Motina.

Vsakovrstno zlato kupuje
po najvišjih cenah
CERNE, Ivelič, Ljubljana Wolfova ulica št. 3.

Zdravih bukovih drv
kupi več vagonov prvovrstna trdnica. Takošnje plačilo. — Ponudbe pod »Suha drva« št. 11.257 na upravo »Slovenca«. (k)

Drevesca
gaber ali trnja, za živo ograjo, ca. 120 m dolžine, kupim za konec oktobra. Ponudbe na Rudolf Treo, Ljubljana, Gosposvetska cesta 12/II. (k)

2 motorja 2—4 PS
v dobrem stanju, istoimerni tok, 110 volt, touraža 1500—2000 — kupim. Ponudbe na Pavel Franc Knaflič, Smartno pri Litiji. (k)

Reven gimnazijec
četrtšolec, kupi poceni stare knjižice: Slovensko citanko, Srbohrvatsko vadnico, Naslojepis in Higijeno. Naslov v upr. »Slov.« pod št. 11.196. (k)

Računski stroj
kupimo. — Ponudbe na: Putnik, Maribor. (k)

Dalnogled
dobro ohranjen, s 6—8 kratno povečavo, kupim. Opis in navedbo zadnje cene je poslati na upravo »Slovenca« pod »Dalnogled« 11.328. (k)

Smrekove storže
letosnje, semenake — kupim več vagonov. — Ponudbe upravi »Slov.« pod »Smrekovo seme« 11.215.

Umivalnike
vodovodne, klosete in školke — kupimo. Opis na Jug, Tržič. (k)

Partije
čevljev vseh vrst — kupimo. Naslov v upr. »Slov.« št. 11.371. (k)

Bukovih drv
5 vagonov kupim. — Ponudbe poslati na upravo »Slov.« pod »Suha drva« št. 11.355. (k)

Prodajmo

Žago
polnojarmenico, krožno, in stroj za rezanje remenov, v dobrem stanju — proda vsled opustitve: Franc Majdič, mlin, Vir p. Dob pri Domžalah. (l)

Premog, drva, koks
prodaja Vinko Podobnik, Tržaška cesta št. 16. Telefon 33-13.

Semensko pšenico in rž
ima trdnica
Fran Počučnik
d. s. o. z. v Ljubljani Trševa 6. (Dunajska) št. 33
Javna skladišča

BALKAN
12 šivalnih strojev novih, z okroglim čolnikom, poceni naprodaj že od 1700 Din. — F. Batelj, Ljubljana, Karlovska cesta št. 4. (l)

Kislo zelje, repa
novo, prvovrstno in cele glave za sarmo, v sodčkih, dobavlja po brezkonkurenčni ceni G. Erklavec, Ljubljana, Kodeljevo 10, telefon 25-91. I

Usniate suknjiče
od 420 — do 580.—

Vino!
Nudim la štajersko vino in cviček po zmerni ceni. — Ivan Ogrin, vinska veletrgovina, Laverca pri Ljubljani. (l)

Usnjeni suknjiči
pumparce — najboljši nakup. A. Presker, Sv. Petra cesta 14.

Emajlirano posodo
nekoliko okrušeno, prodaja po teži tt. Fr. Stupica, železnina, Ljubljana, Gosposvetska cesta 1. (l)

Kostanj na drevju
prodaj iz velikega gozda pod Rožnikom. — Naslov pod »Domači kostanj« št. 11.207 upravi »Slovenca«. (l)

A B C

prvi in edini licitacijski zavod
Ljubljana, Medvedova cesta 8, telefon 24-44, poleg gor. kolodvora.

Nismo nobeni posredovalci, temveč soliden zavod, zato poveste vse vaše predmete edino nam v prodajo!

Prodajmo:

Kompletno novo spalnico in jedilnico, vseh vrst pohištva, trgovske opreme, kotel za žganjekuho, mlin za grozdje, sadno prešo, razne antične in umetniške predmete in slike, preproge, radio in foto aparate, gramofone, klavirje, pisalne mize, šivalne in pletilne stroje, razne sportne, tehnične in gospodinske predmete, znanstvene knjižice itd.

Izredna prilika za nakup popolnoma novih raznih damskih čevljev od 40.— Din dalje.

Kupimo:
kopalno banjo, stalno kupujemo rabljena damska koleca.

Din 390'—

Din 390'—

Din 450'—

Din 450'—

18410 Dvovrstna obleka ki zelo dobro pristaja. Izdelana je iz finejšje volnene tkanine v fazoni, umerjeni po telesu. Zlasti pripravna je ta fazona za vitke osebe, ker jim daje polnost. Obleka je izdelana z zelo dobrimi dodatki, dobi se v raznih barvah. Skratka: zelo lepa obleka cenene vrste
Din 390'—

18412 Enovrstna sako obleka večernega kroja, to je obleka za štrpae; temnejši vzorec so izbrani za večer, kino, gledališče, obiske, male zabave itd. Dve kvaliteti — iz volnene tkanine ali iz polvolnene kamgarna, v različnih svetlih in temnejših barvah. Pazite na elegantni kraj jopiča. Kompletna obleka
Din 450'—

Velemestne obleke od velemestne hiše
Kastner & Ohler
Zagreb.

oddelek moške mode II. nadstropje. Brezobvezen ogled novih modelov za jesen. Vse udobnosti. Naročniki izven Zagreba naj naroče obleke po svojih osebnih merah. Obleke razpošiljamo proti garanciji. Ako ne odgovarjajo, vrnemo denar.

Kostanj
štajerski, lep in prebran, mudi po 2 Din kg franko Rogatec po povzetju Korosec, Majšperg. (l)

Parkete
kupite najugodnejše direktno od tovarne parketov: Alojzij Kanc, Menges. (l)

Kdor primerja kvaliteto in ceno
kupi samo pri
S. Reboj & drug
Ljubljana, Gosposvetska 13. Koleca, šivalni stroji, otroški in igračni vozički, trikotniki itd.

Ne razmetavajte
denarja za falsifikate, ko pri boleznih prebavnih organov odlično deluje domača, cenena, naravna JORDAN grenčica, ki se ne falsificira. Glavno skladišče: Belgrad, Kn. Mihajlova 16.

Semensko pšenico „Prolifik“
zanesljivo kaljivo, skrbno očiščeno, oddaja po nizki ceni trdnica

A. VOLK
Ljubljana
Resljeva cesta 24

Otroški vozički
3 novi modeli, 3 novi patenti, precizno delo, lepa oblika, nizke cene, izumitelj F. Batelj, »Tribuna«, tovarna dvokoles, otroških in igračnih vozičkov, Ljubljana, Karlovska cesta 4. Zelo poceni se proda več novih vozičkov prejšnjih modelov. (l)

Šivalni stroj
naprodaj za 550 Din. — Zabajak 10. (l)

Gasilci, ne zamudite!
Ročno snemalno brizgalno s kompletnim priborom proda ugodno gasilska četa Dolenja vas, Sv. Pavel pri Preboldu. (l)

Arto
zadet na gasilski tombo-li v Kranju, prodam. — Poizve se pri lastnici Jošt v Naklem pri Kranju. (l)

Pletilni stroj
znamke Popp 10/70, malo rabljen, poceni naprodaj. Izve se pri I. Kvas, Mlinska ulica 21, Maribor. (l)

Lesteneč
na 5 žarnic, pripraven za manjšo cerkev ali kapelo, krasno delo, ugodno naprodaj. — Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Lesteneč« št. 11.218. (l)

Poročne prstane
ure, verižice, uhane, kakor tudi očala — kupite najbolj ugodno pri Josipu Janko, urarju v Kamniku na Šutni, nasproti farne cerkve. (l)

Domače krvavice
v nedeljo pri Anžiču (Užbinček), Poljanska c. št. 61. (l)

Vinski sodi
zelo dobro ohranjeni, po ugodni ceni naprodaj. — Viktor Homan, Podpulferca 7, p. Šk. Loka. (l)

Svinjak
hrastov, dvodelni, razložljiv, za gotovino ali zameno naložne knjižice, naprodaj. Naslov v upr. »Slov.« pod št. 11.375. (l)

Čebulo
po 29 Din za 100 kg naročite pri trdnici Uršič, Moškanjec. (l)

Ne zamudite
odprodaje angleških štof izpod nabavne cene, namesto 380 samo 180 Din. Najrazličnejše rabljene predmete, koleca, violine, šivalne stroje, daljnogled, spalnice, salone, preproge, stole itd. kupite najceneje pri posredovalnici Prilika, Keršnikova ul. 7, poleg Slamiča. (l)

Otroški voziček
dobro ohranjen, naprodaj za 200 Din. Zg. Šiška 162 (pri Jancigaj). (l)

Gnoj in prst
naprodaj. Naslov v upr. »Slovenca« pod 11.323. (l)

6000 zidne opeke
in barak prodam. Figar, Vošnjakova 6, Ljubljana. (l)

Bršljnove sadike
in ribezove grme poceni prodam. Glince cesta IX št. 6. (l)

Pisalni stroj »Erika«
ceno naprodaj. Naslov v upr. »Slov.« št. 11.376. (l)

Zlato
v listih, 22 in 23 karatno — ima vedno na zalogi: Feliks Toman ML, Ljubljana, Costova ulica 7. (l)

Čevljarji, pozor!
Šivalni stroj »Dürkoppe«, cilindar, poceni naprodaj pri Franc Savnik, Gosposvetska c. 16, dvorišče. (l)

Šivalni stroj
pogrešljiv, malo rabljen — ugodno naprodaj. Dravška 11. (l)

VINO
pristno in poceni dobite pri
Centralni vinarni v Ljubljani

Malinovec
pristen, naraven, s čistim sledkorjem vkuhan — se dobi na malo in veliko v lekarni dr. G. PICCOLI, Ljubljana, Dunajska c. 6.

Kislo zelje, repo,
sarmo, prvovrstno, po brezkonkurenčni ceni dobavlja vsako množino Homan, Ljubljana, Sv. Petra c. 83, telefon 27-66.

Koruza
nova, umetno sušena, zdrava, sposobna za meljavo, se dobi vsako množino po nizki ceni pri trdnici M. Ogrizek, Osijek I., Gunduličeva ulica 60. Vzorec koruze pošljemo na zahtevo. (l)

Kaj premišljujete?

— Ne vem, kje naj si kupim blago za novo obleko.

— Tu ni treba nič premišljevati, temveč pišite še danes Trgovskemu domu Sternecki po vzorcu, ker tam je ogromna izbira v suknju, kamgarnu, ševjotu in drugem blagu za moške obleke. Vse blago je dobre kakovosti in cene so zelo nizke.

TRGOVSKI DOM
Sternecki
TOVARNA PERILA IN OBLEK
Celje št. 18

izdeluje na željo obleke in drugo konfekcijo po meri v par dneh.

Cenik in vzorci zastoj.

BANKA BARUCH

15. RUE LAFAYETTE PARIS

Telef.: Trinité 81-74 — Telef.: Trinité 81-75
Naslov brojavkam: Jugobaruch Paris 22

Banka Jugoslovanskih izseljencev v Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksemburgu. Odpremi denar v Jugoslavijo najhitreje in po najboljšem dnevnem kursu.

Vrši vse bančne posle najkulantneje.

Poštni uradi v Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksemburgu sprejemajo plačila na naše čekovne račune:

BELGIJA: No. 3064-64 Bruxelles,
FRANCIJA: No. 1117-94 Paris,
HOLANDIJA: No. 1458-65 Ned. Dienst,
LUKSEMBURG: No. 5967 Luxembourg.

Na sahtevo pošljemo brezplačno naše čekovne nakasnice.

Oskrbite si

za Vaše leposlovne,
znanstvene
in druge knjige
primerne
preproste ali fine

Poslužite se

za vezavo revij:
Dom in Svet,
Mladika,
Ilustracija,
Zena in Dom

trpežne vezave

originalnih platnic

katere Vam nudi

Knjigoveznica Jugoslovanske tiskarne

F. Z. Z. O. Z.

Ljubljana, Kopitarjeva ulica 6/II.

GRITZNER

POKROMANA KOLESA

Najboljši šivalni stroji „ADLER“ in „GRITZNER“

po izredno nizkih cenah samo pri trvdki

JOSIP PETELINC - LJUBLJANA

blizu Prešernovega spomenika, na vodo.

Večletna garancija! Pouk v umetnem vesenju brezplačno! Telefon št. 2913.

Laške orehe za Nemčijo

večje množine, kupim. — Ernst Naumann, Essen, veletrgovina s sadjem, Rheinischestr. No. 48.

BOLNIM

vstred **golše** in
zabreklega
vratu

knjiga nekega zdravnika
zastonj in franko
pišite takoj na ta naslov:

Zbiralno mesto za pošto:

Georg Fulgner, Berlin - Neukölln
Ringbahnstrasse 24, Abt. P 110

Uprava hotela „Metropol“ (Miklič)

naznanja p. n. občinstvu, da je prevzela svojo

RESTAVRACIJSKO KUHINJO ZOPET V LASTNO REŽIJO

Prosimo, pripravite se o nazovo kalkuliranih skrajno nizkih cenah. obilnih porcijah in najokusnejše pripravljenih jedilih. — Točijo se prvovrstna štajerska in dolenska vina. — Izredno dober čvikek Dr. Stanovnikov iz Krškega, in sladek vinski mošt, oboje po Din 12.- l.

Ljudska posojilnica v Celju

registrovana zadruga z neomejeno zavezo
v novi lastni palači

sprejema hranilne vloge in jih obrestuje najbolje.

Denar je pri njej naložen popolnoma varno, ker jamči zanj poleg rezerv in hiš nad 5000 članov-posestnikov z vsem svojim premoženjem.

Ljubljana
Komenskega ul. 4
Zdravnik: Telef. 3623

Dr. Franc Derganc, kirurg, šef-primarij v p.

Pod imenom

Izdeluje pecilni prašek in vanilinov sladkor tovarna Pekatete.

Zakaj še vedno krpate perilo z roko?

Desetkrat hitreje gre
na šivalni stroju
z uporabo edinstvene
priprave

PATENT
STOPP
TWIST

F. BODNER
zaloga klavirjev

MARIBOR
GOSPOŠKA ULICA 2

Zastopstvo

Wurschinger-jevih
klavirjev

Salonski pianino Din 15.500
Na mesečne obroke Din 300.—

MIZARSKO PODJETJE

RUDOLF KOMPARA

Aleksandrova c. 48, MARIBOR

Moderne notranje opreme sob, salonov, pisarn — portalov in vsa stavbena dela kakor okna, vrata itd. — Zaloga pohištva lastnega izdelka. Izvršujem po lastnih načrtih ter jamčim za solidno delo.

Opozorjamo na „Mali oglasnik“

v našem dnevniku. — Poslužujte se ga ob vsaki priliki!

Dne 2. oktobra 1934

ob 11¹/₂ uri se vrši na sreskem sodišču v Ljubljani, odd. Va, soba 16

dražba hiše na Glincah št. 8, cesta XV p. Vič

kat. o. Vič, vl. št. 866

Interesenti najljubšeje vabjeni.

Naznanilo

Podpisani vljudno naznanjam, da sem prekinil službeno razmerje z gradb. podjetjem A. Mavrič ter vstopil kot poslovođa k Prvi slovenski zidarski zadrugi v Ljubljani. Tržaška c. 2, tel. 2881.

Prosim cenj. stranke, da mi tudi nadalje pri novem podjetju naklonijo isto zaupanje kot do sedaj. Potrudil se bom, da bomo tudi nadalje vsa poverjena nam dela izvrševali v splošno zadovoljstvo naših klientov po konkurenčnih cenah najsolidnejše in strokovnjaško. — Priporočam se za naročila in balažim z odličnim spoštovanjem M. ŠVER, graditelj.

+ Vsemogočnemu je dopadlo odpoklicati k sebi našo iskreno ljubljeno mamo, staro mamo, sestro, teto, svakinjo in tačo, gospo

Josipino Pirnat roj. Hudobilnik

vdovo po pekovskem mojstru

danes, dne 29. t. m., po daljšem bolehanju, prevideno s tolažili svete vere.

Pogreb nepozabne pokojnice bo v ponedeljek, dne 1. oktobra 1934 ob pol 5 pop. iz hiše žalosti Poljanska cesta št. 41 na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 29. oktobra 1934.

Rajko, sin; Vincencija Kastelic, hčerka, in ostalo sorodstvo.

Ne zamudite ugodne prilike!

Radi velike zaloge angleškega blaga za damske plasce in kostume ter moške suknje in obleke, — samo kvalitetno blago — kupite po globoko znižanih cenah

v manufakturni trgovini

JOS. RAVNIKAR - Ljubljana

Pogačarjev trg št. 3 pri „Jurju“ (v kresiji)

Alja Rahmanova:

41

Zakoni v rdečem viharju

Dnevnik ruske žene

Kakor ljudje niso edini glede na vzroke tega ukrepa, tako tudi ne glede na njegove posledice. Eni mislijo, da je to prvi korak do likvidacije komunizma sploh, drugi menijo, da so Čeki lahko odpravili, ker je komunizem tako utrjen, da ne potrebuje več njene podpore, tretji pa zatrjujejo, da je vse skupaj komedija, zakaj GPU, ki je stopila na mesto Čeke, ni nič drugega kot stara Čeka v novi obleki. Da utegnejo imeti ti prav, o tem priča pogovor, ki sem ga imela danes s Sanjo Mulmenko. Ona je sicer hči dijakona, vendar služi v Čeki kot pisarniška moč. Opazila sem, da je pred nekaj dnevi izginil stari napis in sedaj visi nova deska na poslopju z napisom: „Gosudarstvennoje Političeskoje Upravlenije“.

»Kakšni ljudje pa so zdaj tam? sem jo vprašala.

»Ob sebi umevno, bivši čekisti!« je odgovorila Sanja.

»In kaj bodo sedaj delali?«

»To, kar doleži, buržuje in osumljence bodo lovili.«

»Povejte mi, zakaj ste pa ravno pri Čeki?« »Prvič je tam izbralen pajok in drugič je vendar bolj pametno, da jaz lovim buržuje, nego da bi Čeka lovila mene. Saj veste, da sem hči duhovnika!«

17. marca 1922.

Profesor Braun je umrl za pljučnico. Njegovo življenjsko delo, ki ga je nadaljeval zadnja leta v neverjetnem pomanjkanju z obdobja vredno poštrevanosti, je ostalo nedovršeno. Vsa univerza hudo žaluje. Vsi so ljubili do-

brošrnega, skromnega profesorja, ki je po navadi s skladanico knjig pod pazduho marljivo tekal po hodnikih in vsakemu privoščil prijazno besedo. Njegova usoda je tem bolj tragična, ker bi bil lahko še pred dvema letoma kot baliski Nemec optiral za inozemstvo. Takrat pa ga je vseučilišče pridržalo in ga prosilo, naj ne zapusti ruske znanosti v teh hudih časih. Da je takrat odšel, bi bil danes ugleden učenjak in bi svoje veliko delo gotovo že dokončal; tako pa je pal za rusko znanost.

27. marca 1922.

Otmar je dobil novo strast. Skoro vsak dan gre na baraholko (trg za starine) in preži na knjige. Tam je sedaj mnogo knjig na prodaj, zlasti nemških, francoskih in angleških — samo zaradi papirja. Ljudi, ki žive v knjigah, je le malo še. Otmar kupi posebno mnogo knjig filozofske, umetnostnozgodovinske in leposlovne vsebine. Profesor Bjeloborodov je danes občudoval najino knjižnico in dejal:

»Kmalu pride čas, ko bodo take knjige, kakršnih ste si tu nabrali, prav tako nerazumljive v Rusiji, kakor Beethovneve sonate Čulakafu. Politika, tehnika in medicina so edine znanosti, ki bodo ostale. V petdesetih letih bo ruski človek najmanj kulturn na svetu; še avstralski zamorec ga bo prehitel. Če se sanje boljševikov uresničujejo, bo imel Rus morda največje stroje, najhitrejša železnice in največ aeroplanov, toda ostal bo žival. Stoprocentno stehnižirana žival, ta ideal lebdí pred očmi tistim, ki oblikujejo danes ruskega človeka s tem, da uničujejo v njem, kar je človeškega...«

6. aprila 1922.

Gasilec Andrej je danes zopet enkrat neusmiljeno pretepal svojo Lušo. Ves pritlesni del naše hiše zavzema Gasilecovo poveljstvo in sedaj, ko so pomoči in podnevi vsa ožna odprta, se dobesedno

vsaka beseda sliši k nam.

Pričelo se je s tem, da je Andrej razbil vso posodo in razsekal omaro in posteljo s sekuro. Potem je podil Lušo in jo pretepal. Vsakemu udarcu je sledil presunljiv krič.

Stekla sem doli v uradno sobo, kjer so sedeli gasilci in pilili čaj tako mirno, ko da bi se nič ne godilo.

»Za božjo voljo, saj jo bo ubil!« sem zavpila erdito.

»Če ne danes, pa jutri; čim prej, tem bolje, ji vsaj ne bo treba tako dolgo trpeti!« mi je odgovoril najmlajši med njimi, plavalasi Antip.

»Ampak ona je v drugem stanju, saj bo ubil tudi otroka v njej!« sem silila dalje.

»Ravno prav zanj, mu vsaj ne bo treba plačati, če se loči od nje!« se je smejal drug.

Zopet se je razlegnil vreščec krič izza vrat, kjer se je odigraval ta strašni prizor.

»Čujte vendar, je li to možno? Ali ste ljudje? Saj jo umoril! Pošljite vendar po milico!«

»Vprašanje je, če bi kaj koristilo, saj je član stranke! Nas eden bi si lahko še prste osmอดil!«

Stekla sem proti vratom. Bila so zaprta. Potokla sem s pestjo na nje in zavpila:

»Andrej, poslušajte vendar!«

Notri se je hrup nadaljeval, Andrej se ni niti najmanj zmenil za moj ugovor. Zato je pa vstal Antip, šel počasi proti meni in rekel mrko s pretečim glasom:

»Vi, graždanka, čujte, pojdite raje domov! Ne spodobí se, vmešavati se v tuje družinske razmere! Njegova stvar je, kaj bo napravil z njo, vas pa to čisto nič ne briga!«

Seveda mi ni preostalo drugega, ko iti domov. Zaprla sem okna in oboknice in sem zlezla pod odejo, da ne bi več slišala tega presunljivega kričanja.

7. aprila 1922.

Ko po navadi je tudi danes sedela Luša na vnanjih stopnicah in se solnčila. Bila je blede ko smrt, na obrazu so se ji še poznali sledovi včerajšnjega gnajenja, levo roko je imela v obvezi. Bila je ko smrtno ranjena žival.

»Luša, zakaj pa ne greste od njega?« sem jo vprašala.

»Kam naj grem? Prvi mož, ki je umrl, me je prav tako pretepal. Koliko otrok je pri meni že prišlo mrtvih na svet, ker me je vedno s poleni tepel po trebuhu! Če grem k drugemu, bo prav tako. Je že tako; nam ženskam je tako namenjeno! Moj prejšnji mož je večkrat rekel: Zena ni lonec, ona se ne ubije!«

Luša je zehnila in se prekrizala čez odprta usta. Počem je govorila dalje, počasi, kakor v nezavestnosti, in kakor da mene ni več pri njej:

»In čim prej me ubije, tem bolje... Uležem se v grob in tiho bo okrog mene... Pozimi bo ležal sneg nad menoj, poleti bo rasla trava in nihče več me ne bo tepel... In moja duša bo imela mir — gori v nebesih... Kajpak, sedaj, pravijo, ni več nebes, Boga so odstavili, pravijo...«

Sedaj se je zdelo, da me je zopet opazila in se je okrenila k meni:

»Boga so posadili na aeroplan in Mater božjo tudi, pravijo, in so ju odpeljali v inozemstvo, k Nemcem, pravijo!«

»Luša, kdaj pričakujete otroka?« sem vprašala.

»V osmem mesecu sem že, pa se več ne gane, gotovo ga je ubil!«

Tedaj se je zmežila in na široko odprla oči od strahu. Okrenila sem se in zagledala Andreja, ki je ravno prihajal izza ogla.

»Ajda!« je zarjul. »Kaj sloniš tu? Ajda, domov!«

Urednik: Viktor Cenčič.